

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 6 december 2004*§ 4 Interpellation om tolkningen av socialtjänstlagen och stadens insatser kring trafficking (nr 2004:23)*

Anförande nr 1

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige, borgarrådet Olofsson! Jag har fått det här svaret på min interpellation om tolkning av socialtjänstlagen och stadens insatser mot trafficking. Man ska komma ihåg att trafficking handlar om en av de mest utsatta grupper som finns i vårt samhälle. Det är ju så att de som har råkat ut för trafficking har blivit utsatta för en hel mängd övergrepp. Trafficking är vår tids slavhandel, det får vi inte blunda för.

Alla är upprörda, alla tycker att det är förfärligt och alla har svårt att föreställa sig att det här kan förekomma i ett civiliserat samhälle. Trots det har det tagit väldigt lång tid innan myndigheterna har orkat samla sig till konkret handling. Tidigare har det varit ett Svartepetterspel, där ingen myndighet har velat ta kostnaden och bli sittande med Svarte Petter på hand. De som har drabbats har varit de här flickorna, och ibland även pojkar.

Sedan i somras har man kunnat skicka räkningen till staten, och det är ju bra. Men sedan då?

I det svar jag har fått står det bland annat: "Av de kvinnor som hittills påträffats har de som varit aktuella för stadsdelsnämnderna valt att återvända till hemlandet innan ansvaret övergått till en stadsdelsnämnd." Enligt kvinnojourerna, som jobbar mycket med de här frågorna, är det där med "valt" en glidande skala. Många vill så klart ta sig hem så fort de kan, men många kanske inte känner att de har något verkligt val. De känner sig inte trygga här. Då gäller det att det finns en kunskap och kompetens här i Stockholm. Frågan är hur det ser ut i dagens läge, och framför allt om man tar till vara den kompetens som finns. Jag skulle vilja höra om borgarrådet tycker att man gör det.

I förra budgeten sade majoriteten att man skulle avsätta resurser för boende för traffickingoffer, men i det här svaret ser vi mycket riktigt, som vi har hävdat redan från början, att det kanske inte är ett särskilt boende som är den allra bästa lösningen, utan det är ju så att man anpassar insatserna från individ till individ.

Men gör man det nu då? Det är det som är frågan, och jag ifrågasätter det. Är det så att prostitutionsenheten är tillräcklig för att ge det stöd som behövs? Bara för att man kan skicka räkningen någonstans är ju inte problemet löst.

Jag har sett att det finns en ansökan till organisations- och föreningsutskottet från Stiftelsen Kvinnoforum, som handlar om boende och socialt stöd för personer utsatta för människohandel. Där har förvaltningen föreslagit avslag. Jag skulle vilja fråga borgarrådet: Tycker du att Kvinnoforum gör ett bra jobb, och tycker du att man ska ta till vara deras kompetens när det gäller traffickingfrågor? De är en av de största specialisterna i dagens läge, får man väl ändå säga. De jobbar ju tillsammans med kommunen, men vem är det som står för vad?

Anförande nr 3

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag fick skäll förra gången jag stod här och läste upp ett nytt svar, men eftersom det är en gammal interpellation och det har hänt mycket sedan både den och svaret skrevs ska jag inte göra det nu.

Det är inte så enkelt att man bara skickar räkningen till staten och sedan kan man tvätta sina händer och säga: Nu har vi gjort det vi ska. Problemet var att ingen tog på sig kostnadsansvaret, men nu är det klart och det tycker jag är alldeles utmärkt. Sedan fortsätter man det samarbete som man inledde och där Stockholm gärna ville ställa upp som pilotprojekt och ansökte till regeringen om det. Nu fick vi inte bli det, men samarbetet fortsätter.

Det är klart att man alltid kan diskutera vad som är fritt val hos en människa som har varit utsatt för ganska mycket, och under ganska traumatiska former skulle jag tro efter att ha hört en del berättelser om hur det har gått till. Många vill de facto ändå hem. Det som är vårt ansvar är att försöka se till att de kan tas om hand, att de möts på ett bra sätt i sitt hemland. Det är de frågorna vi har diskuterat, inte minst när vi var i Riga och i Klaipeda för att se om vi kan jobba tillsammans med de här frågorna.

Kompetensen är naturligtvis inte den allra bästa överallt i hela staden, utan vi jobbar på en fortsatt utbildning där vi tittar på trafficking men också på Internetprostitutionen, som vi ska lägga ihop i en ny stor plan. Kompetensen utvecklas på det viset att vi också kör utbildningar. Det är ändå något speciellt att möta dessa kvinnor. De flesta gör inte det hela tiden, men de kan göra det någon enstaka gång och därför måste man känna till problemet.

Ja, jag trodde att man skulle bygga upp ett enskilt boende, och jag tror inte att Folkpartiet var emot det när jag sade det den gången. Det kan förstås diskuteras, men vad jag har lärt mig är att det behövs många olika former och att man kunde ha ett utbyte med andra kommuner, som kan ha någon som har kommit dit men inte har behov av att bo i just den kommunen utan att man kunde byta med varandra. Tyvärr har vi inte fått så stort gensvar för det.

De rapporter jag hittills har fått visar att man har handlagt de här frågorna på ett bra sätt. Man fortsätter naturligtvis med kunskaps- och kompetensutvecklingen.

Stiftelsen Kvinnoforums ansökan har jag inte sett. Om det är så att de vill ha ett speciellt boende får man alltid titta på att det kan vara en del, men det är alltid svårt att få ekonomi på ett litet boende därför att det behövs många olika delar. I många fall kan det ändå vara bättre att få bo hos en familj eller på något annat sätt där man kan få stöd och hjälp.

Anförande nr 4

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det Margareta Olofsson säger om olika boenden är helt sant, men vad som händer nu är att de som har blivit utsatta för trafficking kommer till olika ställen. Har man tur kommer man till Unga kvinnors värn, som har en kompetens på området och en holistisk syn. Har man otur så kan man hamna på Migrationsverket, där ens hallick just då bor. Man kan också hamna på Bed & Breakfast, och det är ju inte så riktigt lyckat i sådana här fall.

Det är helt riktigt som du säger, att det är hemskt viktigt vad som händer när de kommer tillbaks till sitt land, dit de oftast vill återvända. Men det är också väldigt viktigt vad man gör i den akuta situationen. Det är viktigt för dem som har blivit utsatta för detta som är så oerhört traumatiskt. De har ju inte blivit utsatta för bara ett övergrepp utan många. Därför är det väldigt viktigt hur man agerar, dels för offren men faktiskt också för att rättsprocessen ska ha en chans att få fast dem som begår de här brotten. Det betyder att man måste få dem att våga och vilja vittna, och där har vi också ett stort ansvar – det är inte enbart en fråga för polis och åklagare.

När det gäller Kvinnoforum är det synd att du inte har sett ansökan. Det handlar inte alls om något särskilt boende utan om mycket av det som du själv just tog upp: att det behövs utbildning, att det behövs samordning, att det behövs en kartläggning. Det är faktiskt så att det finns en massa resurser som måste samordnas så att de kommer till rätt ställe så att man kan dra nytta av varandras kunskap och helt enkelt av varandras pengar. Då får vi ut mycket mera av det. Det är vad deras ansökan handlar om. Därför tyckte jag att det skulle vara intressant att höra hur du ställer dig till detta.

Anförande nr 5

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag delar mycket av det du säger, Ann-Katrin Åslund. Det är bara lite synd att du försöker göra en konflikt av något som inte är en konflikt. Jag tror att alla har samma gemensamma intresse, att försöka göra det så bra som möjligt för de kvinnor som har råkat ut för trafficking. De har drabbats av någonting mycket traumatiskt redan när de togs hemifrån, så att säga under resans gång.

Det är självklart att vi alltid kan bli bättre, och jag tycker inte att det är bra om de får bo på en Bed & Breakfast – vad de behöver är naturligtvis stöd. Det är inte så himla lätt att komma ifrån det man har varit utsatt för om man inte kan få stöd.

Min uppfattning är nog ändå att man jobbar på detta och att man faktiskt också jobbar med en samordning och med ett samarbete med de organisationer, såväl Unga kvinnors värn som Kvinnoforum, för att ta till vara de kunskaper som finns.

Det seminarium som hölls var också tillsammans med Kvinnoforum, just för att se hur vi kunde jobba tillsammans och där vi tillsammans ansökte om att få bli pilotkommunen för detta arbete.

Det kan säkert bli bättre, och det är säkert så att det har skett lapsusar. Men jag känner ändå att vi är på god väg. Vi har ett gott arbete inom de här frågorna, och vi kommer att utveckla det ännu mer.

Det som är viktigt är att de som har ”turen”, som Ann-Katrin Åslund säger, att mötas av den professionella sidan alla ska mötas professionellt. Därför är det så viktigt att se till att utveckla kompetensen, för man kan möta både olika organisationer men också olika socialsekreterare och anställda i staden som har olika kunskaper inom det här området.

Anförande nr 6

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson tycker inte att det ska vara någon konflikt. Som jag sade inledningsvis, alla tycker att det här är förfärligt, men det vi vill är att ni ska få lite mer eld i baken, att ni ska gå från ord till handling. Det räcker inte med att vi är aldrig så eniga om att det här är en alldeles förfärlig fråga, utan det gäller faktiskt vad man gör också.

När vi ser ett förslag om att jobba på det sätt som du själv egentligen också talar om så blir det en konflikt när man föreslår att det ska avslås. Då undrar vi vad det är majoriteten vill egentligen. Hur är det, ska man inte satsa på de här grupperna? Är det bara munväder? Det räcker ju inte med medlidande, både du och jag vet att ingen mår bättre av det, utan det gäller att man gör någonting. Nu tycker jag att det är dags. Sätt lite fart!

Anförande nr 7

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Till skillnad mot Folkpartiet håller vi oss inte med munväder, utan vi handlar.

Jag trodde faktiskt att Folkpartiet skulle hålla sig för goda för att här i salen ta upp ett förslag från tjänstemännen utan att det är politiskt behandlat. Det brukar journalister göra när de vill ha braskande rubriker, men inte politiker som vet att ett förslag kan föreligga från tjänstemän och förvaltningen utan att man har fattat ett beslut.

Men till skillnad från er har vi förstått det hela. Jag uppmanar hela fullmäktige att läsa Folkpartiets budgetförslag under den här rubriken. Då förstår man att de inte har förstått någonting. Det har faktiskt hänt saker under resan gång. De har inte ens förstått vad lagförslaget innebär, och det tycker jag är väldigt tråkigt. Jag kan bara uppmana Folkpartiet att sluta med munvädret. Det vore bättre om vi kunde handla tillsammans.

Anförande nr 8

K a r i n R å g s j ö (v): Bara en kommentar. Den där ansökan har inte ens behandlats, och som Margareta säger är det väldigt märkligt att du tar upp en ansökan som ligger för behandling och ska upp den 9 december i organisations- och föreningsutskottet. Tycker du verkligen att vi på sittande möte ska gå igenom hela det tänket? Tycker du att man ska ta upp ärenden på det sättet?

(A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag kan inte svara.)

Anförande nr 9

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Nej, det är inte ett dugg märkligt, Karin Rågsjö, med tanke på den vetskap vi har i dag om den njugga inställning ni har till frivilligorganisationerna och de nedskärningar av bidrag som ligger i organisations- och föreningsutskottet som ni vänsterpartister kommer att klubba igenom den 9 december. Det är klart att detta skapar oro hos oss.

Anförande nr 10

K a r i n R å g s j ö (v): Då får jag återigen fråga: Vilka ansökningar pratar du om? Ska vi behandla ansökningarna till organisations- och föreningsutskottet här, tycker du?

Det är inte ens beslut som är fattade, utan det här är förvaltningsförslag.

Anförande nr 11

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ja, och med det besparingsbeting som ni i Vänsterpartiet har lagt på just socialtjänstförvaltningen – den förvaltning som har att se till de svagast ställda – ska ni i den nya majoriteten spara 10 procent. Det kommer naturligtvis att gå ut över frivilligorganisationerna i det utskott där du är ordförande, Karin Rågsjö.

Anförande nr 12

K a r i n R å g s j ö (v): Det är i och för sig roligt att det blir en organisations- och föreningsdiskussion här – det skulle man kanske önska sig lite oftare.

Men man ska nog också utgå från de budgetar som ni har lagt, med de besparingarna – inte sant? Att vi skulle spara 10 procent är inte ens taget. Tittar man på helheten så har vi i år faktiskt lagt på 120 miljoner. Det har varit en ökning under årens lopp. Så är det.

Anförande nr 13

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Ann-Katrin Åslunds interpellation handlar om trafficking, om kvinnor som utsätts för våld och som behöver vårt stöd. En viktig länk i detta stöd är de frivilligorganisationer vi har, och det är därför som det är med viss förfäran jag halkade på ett bananskal in i den delen av debatten eftersom Ann-Katrin inte har fler inlägg.

Just den besparing som ni har lagt på den del som socialtjänstnämnden kan påverka med cirka 10 procent eller 35 miljoner kronor kommer till stor del att tas ifrån stödet till frivilligorganisationerna i det utskott som du är ordförande för, Karin Rågsjö. Det är det som är vår oro. Vi vill ju att stödet ska öka, vilket syns i både Folkpartiets och Moderaternas separata reservationer när vi tog budgeten.

Jag kan lova att det kommer att bli många reservationer i organisations- och föreningsutskottet när ni klubbar igenom neddragningarna nästa vecka.

Anförande nr 14

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Jag hörde att Lundén-Welden själv sade att han halkade in på ett bananskal, och det var väl så det var. Då kanske du kan halka ut igen?

När det gäller trafficking, kvinnovåld, kvinnor som utsätts för våld och hedersrelaterat våld, unga utsatta kvinnor och vuxna, är det så att organisations- och föreningsutskottet har ökat stödet rejält till sådana organisationer, både tjej- och kvinnojourer men också när det gäller insatser för våldsutsatta kvinnor. Det är väldigt roligt att kunna konstatera att det är så.

Sedan kan vi naturligtvis inte stå här och kommentera en enskild ansökan som över huvud taget inte är behandlad – det förstår väl till och med Lundén-Welden.

När det gäller socialtjänstnämndens budget – som är en helt annan sak än trafficking men som vi ändå tar upp här – kan man väl säga att ni har en helt annan ingång i budgeten för de sociala frågorna. Dels avskaffar ni stadsdelsnämnderna och den centrala socialtjänsten ska bara handha individärenden och ska bara arbeta på en biståndsbedömd nivå, och det är oklart hur er budget ser ut för socialtjänsten. Samtidigt kan man säga att ni kommer att sänka socialtjänstnämndens budget likväl, eftersom ni omstrukturerar hela verksamheten och lägger ned stadsdelsnämnderna. Mycket av det arbete som görs för våldsutsatta kvinnor och kvinnor utsatta för trafficking sker i stadsdelarna, och den nivån tänker ni slakta.

§ 5 Interpellation om tilldelningen av kompetensfondens pengar (nr 2004:27)

Anförande nr 15

Borgarrådet Rönngren (s): Jag hänvisar till det utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 16

Birgitta Holm (m): Ordförande, fullmäktige och Leif Rönngren! Jag tackar så hemskt mycket för det svar som jag har fått. Jag skrev den här interpellationen i mars månad, om jag inte missminner mig, så en hel del har kanske hänt, men ditt svar till mig är fortfarande aktuellt. Jag skulle vilja gå igenom den texten, för det är några saker som jag inte riktigt förstår. Det finns behov av en del kommentarer.

Du säger inledningsvis att skälet för att inrätta kompetensfonden var att den skulle ha strategisk betydelse, att fonden skulle leda till god personalförsörjning och för att man skulle kunna anställa och behålla medarbetare med rätt kompetens samt kunna finansiera långsiktiga utvecklingsprojekt. Då skulle jag vilja fråga vad du menar med detta. Kompetensfonden riktar sig ju redan till dem som är tillsvidareanställda i staden, såvitt jag förstår.

Du säger också att målet är att öka förvärvsfrekvensen och att minska stadens kostnader för försörjningsstöd. Där kan jag inte se något samband alls med kompetensfonden. När Stockholms stad bedriver verksamheter borde de inrymmas i den ordinarie budgeten och inte täckas av kompetensfonden. Det är ju att använda försäljningsintäkter som kommer från vår försäljning, och detta strider i alla fall enligt min uppfattning mot lagen.

Vad jag förstår är det ännu inte klarlagt vad som kommer att hända om man inte får använda de här pengarna till kompetensfonden i framtiden. Det undrar jag.

Jag undrar också: Vad händer efter den här perioden? Finns det några pengar nästa år, eller har ni förbrukat allting?

Jag skulle vilja veta varför du skriver så här: "Fonden är ett strategiskt verktyg för att kunna leva upp till kraven på hög kvalitet och effektivitet inom de kommunala verksamheterna." Det kan inte heller höra ihop med kompetensfonden. Borde vi inte ha en hög kvalitet och effektivitet inom den kommunala verksamheten förutom kompetensfonden? Borde inte de egna verksamheterna kunna rusta sin personal och se till att man har kompetenshöjande åtgärder inom befintlig budget? Det är mycket märkligt, tycker jag.

Som sagt, jag tycker att pengarna kastas bort. Jag är lite förvånad och förstår fortfarande inte riktigt till vilka verksamheter kompetensfonden ska användas. Det får jag nog återkomma till. Nu skulle jag vilja ha ett svar av dig: Vad kommer detta att innebära?

Jag skulle också vilja veta vad det finns för regler för dem som har avknoppat sin verksamhet. Kommer stiftelser och hemtjänstverksamhet som är privat också att tillräkna sig kompetensfonden, eller gäller det enbart anställning i staden?

Sedan hade jag väl hoppats att du inte skulle blanda ihop mig med Margareta Björk eftersom någon har skrivit Birgitta Björk – men jag får väl ta det som en komplimang. Birgitta Holm heter jag.

Jag vill gärna få svar på mina frågor och kanske återkomma med fler frågor i debatten.

Anförande nr 17

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Först får jag be om ursäkt för att det har blivit fel namn. Sådant är aldrig kul att råka ut för.

Nu blev det åtta eller nio nya frågor ovanpå de två som Margareta – förlåt, Birgitta, det är svårt med namn! – ställde i interpellationen som jag har besvarat. Jag vill börja med att besvara de två frågorna igen. Det handlade om vårdpersonalen och vårdutbildningarna.

Detta har varit en viktig fråga för oss. Vi såg under förra mandatperioden att det fanns väldigt många utbildade vårdpersonal i stadens egen organisation, vi identifierade ungefär 1 400, och det är dem vi utbildar. Detta bygger på att det är tillsvidareanställd personal. Det är det första.

Det måste ha blivit någon missuppfattning, för detta är prövat rättsligt, och det är inte olagligt att satsa pengar på detta sätt och avsätta till en kompetensfond. Det har prövats efter att Moderaterna anmälde detta, och rättens utslag var positivt för stadens och vår del. Sedan är det överklagat i olika enskilda ärenden som fortsättningsvis prövas, och det kommer säkert att fortsätta.

Vi har olika uppfattningar om detta. Ni är ju emot satsningen, ni drog in pengarna i ert budgetförslag och vill lägga ned fonden. Vi tycker att det här är en strategiskt viktig fråga.

Dels handlar det om att möta generationsskiftet och rekrytera och behålla ny personal, dels om att möta den kommunalekonomiska utvecklingen, där vi ser att vi kommer att behöva göra någonting extraordinärt för att möta framtiden då resurserna inte räcker till att göra allt det vi vill göra. Då är det väl alldeles utmärkt att man kan använda de ekonomiska resurserna för att möta upp ett behov över tid och rusta den egna organisationen och personalen för att möta den framtiden? Det tycker inte vi är något konstigt. Även om vi på den punkten har olika uppfattningar, är det ändå en verklighet vi måste förhålla oss till.

En fråga i den ursprungliga interpellationen var också huruvida vi informerar om detta och hur det går till. Här vill jag säga att det finns ett omfattande regelverk omkring kompetensfonden, som antogs i ett ärende i fullmäktige och som kompetensfonden och kansliet använder. Det gäller bland annat på vilket sätt man ska sprida information.

Jag har valt att särskilt lyfta fram och förtydliga när det gäller vårdbiträdesutbildningarna vilka som kan komma i fråga, och det är i grunden tillsvidareanställd personal. Kurserna har sedan lite olika upplägg utifrån vilket behov som finns hos de enskilda personerna. Vad som är nytt är också att vi lägger på en lång, 22 veckors utbildning för de personer som behöver förstärkt svenska, kopplat till den praktiska vårdutbildningen. Det har verkligen saknats, för det är många som har svårt med språket ute i exempelvis vård och omsorg, som med den här fondsatsningen får en unik möjlighet.

Det var några svar på frågorna – du får väl upprepa om det var någonting jag missade. För oss är det här en central satsning, oerhört strategiskt viktig – och det hade inte funnits utrymme att göra detta inom ordinarie ram. Möjligtvis kan min motfråga vara: Hur hade ni tänkt finansiera det här, om ni nu hade ambitionen att göra allt detta som fonden gör?

Anförande nr 18

B i r g i t t a H o l m (m): Tack för denna klargörande fråga!

Min fråga om vad som händer efter denna period fick jag inte svar på. Finns det några pengar kvar inför nästa år, och hur har ni tänkt er kompetensfondens vara eller icke vara 2006 – finns det några pengar till det?

Ja, det blev lite nya frågor eftersom borgarrådet har skrivit ett så långt svar till mig. Det föranleder andra frågor.

Kommer kompetensfondens utbildningar att ha tackning inför andra, framtida ansökningar och jobb, eller gäller bara kompetensfonden inom Stockholms stad? Vilka regler gäller för de avknoppade verksamheterna, stiftelserna och dem som jobbar i privat hemtjänst? Det fick jag fortfarande inte något svar på.

Personalborgarrådet säger att detta skulle vara för att se till att vårdbiträden fick någon form av utbildning, eftersom de inte har det. Jag tycker det är lite märkligt, eftersom min egen stadsdelsnämnd har blivit beviljad medel, 1 miljon – jag blir alldeles upprörd över detta, men det kanske man inte ska bli – med syftet att ha en attraktiv organisation för att tillsätta sjukskötersketjänster. Man använder kompetensfondens pengar för att få en attraktiv organisation. Man använder kompetensfondens pengar för att få ett gemensamt arbetssätt på samtliga avdelningar på ett sjukhem. Man använder kompetensfondens pengar som ett stöd till varandra genom bildandet av nätverk. Fem stadsdelar har gjort en studie av organisation och arbetssätt för att se på vilket sätt man kan utveckla en bra och kostnadseffektiv arbetsmodell för hemtjänst. Kompetensfonden har använts för att öka antalet personer som vårdas i hemsjukvård i stället för att de ska bo i särskilt boende. Ja, tacka för det! Det är klart att det blir billigare för stadsdelsnämnderna. Öka möjligheten för äldre att bo kvar – men till vilket pris? Det kan man fundera över.

Jag skulle fortfarande vilja ha svar: Hur gäller det för de avknoppade verksamheterna? Vad kommer att hända år 2006?

Anförande nr 19

Borgarráðet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det är också beskrivet i ärendet om kompetensfonden som jag har debatterat här i fullmäktige. Det är en i tid och i pengar avgränsad satsning: det är 2 miljarder kronor under den här mandatperioden, fram till 2006. Det är också det som gör att det inte är ett tricksande med balanskrav och annat, att man använder pengar till ordinarie drift, utan det är ett enskilt projekt som är vid sidan av den ordinarie budgeten. Det är förutsättningen för att kunna använda kompetensfonden på detta sätt som vi nu gör.

Jag tycker att du gav en bra uppräkningslista av saker som sker inom fonden. I dagsläget är ungefär 220 projekt i gång, inom samtliga områden – det är inte bara vård och omsorg utan inom samtliga verksamheter som man har möjlighet att söka pengar ur fonden för att jobba med arbetsorganisationsutvecklingen. Det handlar om att skapa delaktighet och inflytande i exempelvis vårdbiträdesgrupperna. Genom fondsatsningen kan man göra det nu. Vi har pratat om det politiskt över partigränserna i många år, men det har aldrig funnits utrymme, vare sig i tid eller pengar, att kunna göra det. Nu finns den möjligheten genom fonden, men det bygger på att man söker pengar lokalt ifrån.

2006 avslutas fonden. Alla projekt som dras i gång inom ramen för kompetensfondssatsningen ska implementeras, det är syftet. Det tas också, i de ärenden som personalutskottet hanterar, en ordning för hur vart och ett av projekten inom ramen för *Open eye*-projektet i kompetensfonden ska implementeras och utvärderas, så att det inte blir ett fyrverkeri som lyser upp himlen just nu, under de kommande åren, men sedan blir det svart. Syftet är just att ställa om för att möta framtiden.

Det ligger en knepighet i frågeställningen om privata entreprenörer, stiftelser och andra. Det är nämligen också reglerat: vi får inte gynna enskilt företagande eller enskilda företag. Vi har försökt hitta lösningar, för vi tycker att det viktiga är att ha fokus på de brukare som finns, och de är när det gäller äldreomsorg gruppen äldre, för att ge så bra kvalitet och verksamhet som möjligt. Men nu är det så att de privata arbetsgivarna och entreprenörerna har en skyldighet och ett ansvar att själva se till att utbilda sin personal.

Däremot har man byggt upp flera samarbetsprojekt mellan de privata och offentliga arbetsgivarna, som syftar till att sälja platser eller låta folk medverka i gemensamma utbildningar, kurser och konferenser. Det tror jag är ett viktigt steg. Sedan funderar vi på om vi kan göra någonting ytterligare, men då krävs det att vi under våren får fram ett nytt ärende till fullmäktige som reglerar detta för innan dess är det inte möjligt. Vi måste ha ett nytt beslut i fullmäktige om vi ska kunna gå in och göra samarbetsprojekt med privata utförare och entreprenörer.

Sedan är det ju så att vi inte är överens om kompetensfonden – det ger den här debatten tydligt uttryck för. Ni är emot satsningen, ni tycker inte att vi ska använda pengarna på detta sätt. Vi ser att det är livsnödvändigt för staden och för kvaliteten att göra det.

Anförande nr 20

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Leif Rönngren, tror du på ett liv efter 2006? Ibland undrar jag, för när man bränner så mycket pengar på en massa olika saker och tar bort verksamhet som redan finns och flyttar över den till kompetensfonden, kan det bli knepigt.

Jag har en fråga till dig. I svaret talas det om vårdutbildningar. Tycker du att förkortad arbetstid för personal inom äldreomsorgen med full lön är någon form av vårdutbildning?

Det var intressant att du talade så mycket om arbetsmarknadsprojekt och sådant. Fonden har förekommit som en livrem när ni har gjort bort er och gjort fel – jag tänker på Livstycket, som lyckades räddas genom kompetensfonden. Hur hade det annars gått? Då hade inte Livstycket funnits längre!

Jag kan inte hjälpa det, men jag tycker det är intressant att ta upp ärenden som inte är beslutade, för när de väl är beslutade säger ni ju att de redan är beslutade och då får andra ta ansvar för det. Jag tycker ändå att det är lite kul att titta på vad pengarna ska gå till i kompetensfonden. Man ska utöka arbetstillfällen och så, på alla möjliga sätt.

Jag skulle vilja referera till ett ärende som kommer upp i personal- och kvalitetsutskottet på onsdag, en ansökan från Stockholm Globe Arena där man söker 9,9 miljoner ur kompetensfonden till ett projekt som heter Kompetens att hantera världsartister, under 2004 och 2005. Var det det som fonden var tänkt för?

Anförande nr 21

B i r g i t t a H o l m (m): Ja, personalborgarrådet, ansvar att själva ta ansvar – är det inte det som är liksom pudelns kärna? Borde inte Stockholms stad ha en sådan verksamhet att man ser till att kompetensutveckling sker med automatik för personalen som jobbar, inte genom något slags konstgjord andning? Problemet är att det inte finns några pengar. Ni har ju inga pengar i er budget, utan ni har tagit de pengar till kompetensfonden som vi såg till att ni fick tag i. I och för sig borde ni väl vara glada över vår försäljning, som sagt.

Du pratar om inflytande. Tror du att ett vårdbiträde enbart har inflytande om man får kompetenstilldelning från kompetensfonden? Det handlar ju om att ha möjlighet att påverka sin vardag, sitt arbete, och inte en massa politiska överhetsprinciper som tvingar folk att göra precis som majoriteten har sagt att man ska göra eller inte göra.

Återigen: Vad ska hända 2006? Ni har ju inga pengar till det här. Hur ska det bli då med kompetensen inom hemtjänsten, barnstugorna eller vad det månde vara?

Det finns ju inga pengar, och regelverket förhindrar att privata utförare tar till sig det. Vem är det som har satt regelverket i denna fråga? Jag bara undrar!

Anförande nr 22

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Birgitta eller Margareta kanske inte spelar så stor roll, vi är ju bägge två uppkallade efter Hagaprincessorna vilket kanske har gjort ett visst intryck.

Jag skulle bara vilja fråga borgarrådet Rönngren en sak. Jag blir lite konfunderad över ditt svar därför att jag har under förra året lämnat in en interpellation till dig om just de privata vårdgivarna, och på den interpellationen fick jag till svar att visst skulle de privata vårdföretagen få ta del av kompetensfonden. Jag vet att man också har gjort det på sina håll. Sedan kan man undra om man har informerat dem om möjligheten att ta del av detta, eftersom branschrådet inte alls fungerar.

Nu står borgarrådet här och säger att det är regelverket som hindrar att man har samverkansprojekt. För mig är det två helt olika svar, så jag skulle gärna vilja ha ett förtydligande.

Är det så att de privata entreprenörerna får ta del av kompetensfonden, och vad är det i regelverket som eventuellt förhindrar att man har samverkansprojekt?

Anförande nr 23

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag skulle först vilja säga något till Birgitta.

När vi tog över i den här majoriteten, fanns det ett stort och eftersatt behov av kompetensutveckling och organisationsutveckling i den här staden, samtidigt som vi står inför en jättesvår situation där vi måste rekrytera otroligt många nya medarbetare. Därför är den här engångssatsningen med kompetensfonden så viktig.

Birgitta, du har ju själv i den här salen många gånger talat om hur hemskt vårdbiträdena har ute i din stadsdel. Om vi nu satsar just på den gruppen, både genom arbetstidsförkortning och genom andra organisatoriska förbättringar, som ger dem både bättre arbetsförhållanden och mer makt över sin arbetssituation, borde väl du vara jätteglad?

Samma sak till Ann-Katrin: Naturligtvis ska arbetstidsförkortning ingå i en sådan här utveckling för personalen. Det är ju inte bara att korta arbetstiden, utan som jag sade till Birgitta handlar det om att förändra och förbättra arbetsvillkoren för dem som har de tyngsta och svåraste jobben i vår stad.

Anförande nr 24

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, det här är mitt sista inlägg så jag ska försöka svara på de frågor som har ställts.

När det gäller de privata vårdföretagen, som Margareta tar upp, är det bekymmersamt. Vi har precis fått ett utlåtande från stadens jurister, som vi nog får diskutera i ett annat sammanhang också, som säger att det inte är möjligt att ge enskilda företagare pengar och att det är gränsfall i de fall som det redan har skett. Därför ser jag ett behov av att vi återigen lyfter frågan till fullmäktige för att klargöra

det här, det finns ingen genväg. Det skiljer sig från det svar du har fått tidigare därför att det är en ny uppkommen situation.

Ja, jag tror att det finns ett liv efter 2006, Ann-Katrin Åslund. Självklart är det avgörande vad som händer i valet, men för vår egen del ser vi absolut en fortsättning efter 2006. Den politik vi genomför i övrigt – det är ju inte bara kompetensfonden utan en mängd frågor som vi lyfter inom ramen för personalpolitiken och de personalpolitiska programmen, individuella kompetensutvecklingsplaner, reviderad lönepolicy, att koppla lön till bristyrkesanalyser och annat – kommer att lägga grunden för framtiden. Det vi gör i fondsatsningen är engångsinsatsen för att möta det med extra resurser under en övergångsperiod. Sedan måste det finnas på plats och fungera, annars kommer vi inte att klara av att möta framtiden vare sig ekonomiskt eller kvalitetsmässigt, tror jag.

Förkortad arbetstid tror jag också på, utifrån den modell som vi nu har valt att gå vidare med, det vill säga Toyotamodellen, som innebär både arbetstidsförkortning men också reflexionstid för enskilda vårdbiträden som inte tidigare haft den möjligheten. Det handlar just om att få koll på sin egen vardag, sitt eget arbete, planeringen, utförandet och uppföljningen. Det har inte funnits tidigare. Dessutom är det schemalagt friskvård, vilket behövs i stadens samtliga verksamheter skulle jag vilja påstå – att man tänker igenom hur man ska utöva friskvård och lägger upp en plan så att alla medarbetare får det man har rätt till, som vi har fastslagit här i fullmäktige: minst en timme i veckan för friskvård.

Ärendet om Globen har vi inte tagit än, så det här är väl att föregripa ett beslut i personalutskottet, men jag tror på den typen av åtgärder för de sänker kostnaderna och ger mycket bättre förutsättningar för staden – i det här fallet ett bolag – att få större intäkter, bättre verksamhet och att kunna locka till sig världsartister vilket leder till ökade skatteintäkter men också förbättrade förutsättningar för verksamheten i sig själv vid Globen. Det är bara ett exempel. Här har Moderaterna varit med i debatten, tagit fighten och haft många goda idéer som vi har fört fram och beslutat om tillsammans. Tyvärr är inte Folkpartiet och Kristdemokraterna med på de besluten, men vi andra är det.

Planer för kompetensutveckling har faktiskt inte funnits tidigare även om man kunde tro det. I staden saknas det kompetensutvecklingsplaner på individnivå, att man gör det målmedvetet och sedan kopplar det till vad man behöver förstärka sin utbildning i. Det finns inte heller någon koppling till de lönepolitiska programmen. Det vill vi rätta till, och det är vår förhoppning att det är vad det här kommer att leda till.

Anförande nr 25

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Tack för svaret – det var ju klargörande att det numera är bekymmersamt för de privata vårdföretagarna att få ta del av kompetensfonden och att det här är ett gränsfall. Det är en ny uppkommen situation, säger borgarrådet.

Jag vill då klargöra att staden tidigare genom äldreomsorgsberedningen hade avsatt, om jag kommer ihåg rätt, 20 miljoner kronor för kompetensutveckling. De pengarna finns inte längre kvar under äldreomsorgsberedningens kansli, utan dem har ni helt

enkelt lagt beslag på och stoppat in bland kompetensfondens pengar. Visst fanns det tidigare pengar för kompetensutveckling också inom äldreomsorgen.

Att det är en ny situation tycker vi förstås är både uppseendeväckande och mycket allvarligt. På fredag kommer vi från oppositionens sida att lägga en skrivelse i äldreomsorgsberedningen, där vi kräver att få reda på vilka projekt som sker, vilka som har fått ta del av pengarna och vilken dialog man tänker ha med de privata vårdföretagarna. Man måste väl ändå säga att de har blivit lurade på kompotten?

Anförande nr 26

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tackar för svaret från Leif Rönngren.

Det är tråkigt att du inte har några inlägg kvar, men jag måste ändå konstatera att du säger: Vi tror inte att livet tar slut 2006, vi kommer att fortsätta med det här. Då kan man ju undra om det är så att ni ska avsätta ytterligare 2 miljarder av investeringsmedel om ni kommer till makten efter nästa val. I så fall kan man verkligen ifrågasätta om det inte är att supa upp kapitalet. Sedan spelar det ingen roll om det går till bra saker eller inte, när det ändå går till löpande verksamhet – då är det ju inga investeringar.

Ann-Margarethe Livh sade att det fanns ett sug och ett behov av kompetens- och organisationsutveckling. Jag är ändå förvånad över att man löser det med förkortad arbetstid. Det är ändå inte vad vi kallar för en lösning av organisationsutveckling.

Du talar också om att man ska ha rätt till en friskvårdstimme. Ja, det tycker jag också, och det har man nu inom de flesta verksamheterna i den stadsdel där jag verkar. Utan kompetensfond hade vi det redan innan, faktiskt.

Individuella planer och kopplingar till dem tycker jag är jättebra, men jag förstår inte varför det ska behöva kosta 2 miljarder.

Anförande nr 27

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Men Ann-Katrin, arbetstidsförkortning kombinerat med organisationsförändringar som leder till bättre arbetsförhållanden, bättre hälsa och ett bättre liv för dem som jobbar i de tunga vårddyrkena ryms mycket väl inom kompetensfondens ram. Det är ett bra projekt inom kompetensfonden, det är precis sådant som den fonden ska användas till.

Om man tittar på hur arbetstidsförkortning har genomförts i andra städer och inom andra verksamheter, så finns det självklart initialkostnader, men till exempel i Kiruna har man visat att kostnaderna sjunker: sjukfrånvaron och förtidspensioneringarna minskar, bland annat.

Jag tycker att det är ett jättebra projekt att driva inom ramen för kompetensfonden.

Anförande nr 28

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Nu förstår jag inte. Om det är så bra, varför har ni det då i två stadsdelar under två år? Sedan är ju pengarna slut.

Och om det är så lönsamt och bra på alla sätt, varför har man slutat med detta i Kiruna?

Eftersom det här är mitt sista inlägg kan jag inte underlåta att komma tillbaks till det häftiga projektet för kompetens att hantera världsartister, som Leif Rönngren tyckte var en väldigt bra grej. Jag vill också tala om att i det projektet för nästan 10 miljoner ingår det en lastbrygga för 5 miljoner.

Anförande nr 29

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ann-Katrin, du vet mycket väl att under vår förra majoritet hade vi ett omfattande projekt med arbetstidsförkortning, som ni stoppade, så när vi kom tillbaka fick vi börja om från början.

För resten tycker jag att du ska prata med Kommunal i Kiruna. Jag gjorde det själv i förra veckan, och Kommunal protesterar starkt mot att man tar bort arbetstidsförkortningen. Där finns en ny politisk majoritet som hellre vill sänka skatten trots att alla utvärderingar visar att arbetstidsförkortningen har varit lönsam.

Ta och slå en signal till Kommunal i Kiruna, så får du väldigt bra information.

§ 6 Interpellation om kriminalisering av picknick (nr 2004:30)

Anförande nr 30

Borgarrådet Olofsson (v): Herr ordförande, jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 31

Kristina Alvenål (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ska be att få tacka för det svaret. Tyvärr präglas svaret, inte oväntat, av ”å ena sidan, å andra sidan”. Jag tycker inte riktigt att borgarrådet Olofsson sätter ned foten tillräckligt tydligt och visar var hon står.

Det stora skämtet från 1990-talets slut om att kriminalisera skötsamma stockholmare är på väg att införas igen – det är faktiskt så jag tolkar ditt svar. Borgarrådet verkar tro att genom att kriminalisera picknick i stadens parker kommer man att få till stånd en förändring i antalet missbrukare, man kommer att få bort ungdomsstöket i vissa parker och man kommer också att kunna få en allmänt trevlig stad och komma till rätta med de flesta problemen.

Min interpellation är ställd utifrån det perspektivet att man bland annat på Södermalm ska införa generellt picknickförbud – jag vill gärna kalla det så, för det handlar ju om skötsamma människor som till sin picknick vill dricka en flaska vin. De kommer nu inte längre att få göra det, utan Margareta Olofsson med majoriteten ska nu införa ”rastgårdar” för skötsamma stockholmare dit man får ta med sig vin till sin picknick.

Naturligtvis har det här sin start i att det finns vissa problemområden i Stockholm, en del parker där det har varit väldigt många berusade ungdomar till exempel. Men det är ju så att det finns en hel del lagstiftning som redan i dag gör att polisen kan omhänderta till exempel ungdomar som dricker alkohol – det är inte tillåtet. Det finns också en lag om omhändertagande av berusade personer. Om man har ett förargelseväckande beteende har polisen möjlighet att ingripa. Redan i dagsläget finns det lag efter lag som gjorde det möjligt för polisen att stävja en otrevlig stämning i Vitabergsparken eller var det nu var innan vi införde dryckesförbud där efter klockan tio på kvällarna.

Det stora problemet är att de lagar och förordningar som finns inte efterlevs därför att polisen inte har möjlighet att ingripa, bland annat därför att en del av majoritetens politik på missbruksområdet inte är tillräckligt bra. Det finns missbrukare ute i samhället som sitter på bänkarna i parkerna och dricker vin. Ja, det kanske en del tycker är enormt problematiskt, men problemet är inte att de dricker sitt vin i en park utan att de inte får den vård som de borde få.

Vad man gör genom att införa ett förbud mot alkoholdrycker i parker är inte bara att straffa stockholmare som är skötsamma och vill njuta av en picknick, utan man flyttar bara problemet någon annanstans. Det är ju inte så att missbrukare plötsligt upphör att existera.

Att införa ett förbud mot alkohol i parker för att komma åt ungdomsfylleri är faktiskt att köra en riktig strutspolitik, Margareta Olofsson, att stoppa huvudet i sanden och inte se. Vad är problemet egentligen? Jo, det är ju bland annat att polisen inte har tillräckligt med resurser i dag för att ta hand om de olagligheter som pågår.

Du skriver inte i ditt svar på frågan om du anser att antalet poliser i Stockholm är tillräckligt för att effektivt komma åt kriminaliteten i Stockholm. I stället för att svara på den frågan har du en utläggning om hur mycket den sittande majoriteten jobbar med att förbättra välfärden! Är inte välfärd för dig, Margareta Olofsson, att gemene man på gator och torg ska kunna känna sig trygga genom att det finns poliser som tar hand om saker och ting som inte är tillåtet i samhället? Om det inte är tillåtet för en 17-åring att dricka alkohol så är det en polissak *och* en föräldrasak. Men de lagarna och de förordningarna finns redan.

Vad staden nu gör genom att införa picknickförbud i parker runt omkring i staden är dels att smälla de laglydiga stockholmarna på fingrarna som bara vill njuta av picknick, dels att göra en symbolhandling i stället för att ta tag i frågan och åstadkomma en lösning på problemet. Det är bara ett slag i luften, det går inte att efterleva mer än de lagar och förordningar som redan finns.

Anförande nr 32

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Kristina Alvendal gör en intressant exposé över Moderaternas alkoholpolitik. Jag hade tyckt att det varit spännande att samtidigt kunna debattera den interpellation som står efter den här på listan, som har ett något annorlunda stuk.

Jag ska börja med det sista du tog upp. Det jag svarar på om polisen är att jag inte tror på att fler poliser löser orsakerna till kriminalitet. Jag tycker nog att det är det viktiga, att ska man bekämpa kriminalitet så bestäms det i hög grad av hur välfärdssystemet fungerar. Orsakerna står att finna i samhällets strukturer, utanförskap, i ekonomisk och social utsatthet, segregation och klassklyftor. Det är därför jag lyfter detta, och jag tycker det är synd att du inte gör det.

Du verkar inte ha läst mitt svar, men ändå säger du att det är ett icke-svar vilket är märkligt. Jag tar nämligen bland annat upp att en nackdel med införande av lokala förbud är risken att problematiken flyttas till andra ställen i staden. Det är därför vi ska ha en stadsövergripande policy som gäller för alla. Det är därför alla stadsdelsnämnder har kommit in med förslag till hur de vill att det ska se ut i deras stadsdel. Det är därför som ingen stadsdel ännu har kunnat fatta de omfattande beslut som de har lagt fram, för att vi ska ha en gemensam riktlinje över hela staden.

Jag tycker det är lite märkligt att du vill göra det här till ett skämt. Jag tycker kanske snarare att det är Moderaterna som är ett skämt, för ni är faktiskt udda i de i den här salen. Alla andra har en större ambition än vad Moderaterna har i de alkoholpolitiska frågorna, och jag tycker att det är väldigt tråkigt att det är så.

Moderaterna var till exempel ensamma om att i budgeten skriva att krogarna själva ska få bestämma hur länge de ska ha öppet. Det är också en alkoholpolitik diskussion som man kan ta.

Sedan man tog bort de riktlinjer som fanns tidigare har problemen ökat kraftigt.

Det finns goda exempel där man har infört förbud mot alkoholförtäring i parkerna, i Vitabergsparken och Björns Trädgård–Medborgarplatsen–Fatbursparken, som visar på möjligheterna till positiva effekter där man samarbetar med såväl polisen som socialtjänsten. Det är ju inte så att bara för att man flyttar bort någon har man löst dennes problem, utan tvärtom är det så att man måste ha det här sambandet.

Ja, det finns lagar som inte efterlevs, det är sant. Men det är faktiskt också ett önskemål från polisen att vi har en annan syn och för en annan politik, och att vi också inför detta i den lokala ordningsstadgan.

Anförande nr 33

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det är märkligt att lyssna på Kristina Alvendal, som gör ett skämt av hela sin interpellation. Dels står hon för en oansvarig alkoholpolicy som den är beskriven i budget, dels ondgör hon sig samtidigt över någonting som det över huvud taget inte har fattats beslut om.

Att vi har gett det här uppdraget till stadsdelarna beror på att det beslut som fullmäktige tog 1999, där man undantog vissa områden som skolgårdar, parklekar och vissa centrumanläggningar, var formulerat på ett delvis ologiskt sätt som gjorde det svårt för stadsdelarna att motivera varför man hade alkoholförbud på vissa ställen och inte på andra ställen. Vissa centrum hade alkoholförbud, men i nästa centrum i samma stadsdel var det inte alkoholförbud. Det var heller inte alkoholförbud på förskolegårdar.

Att få en stadsövergripande policy som på ett enkelt sätt för medborgarna klargör var man får dricka och var man inte får dricka underlättar både för medborgarna, för dem som ska jobba med problem och för polisen som har att upprätthålla den lokala ordningsstadgan.

Jag förstår egentligen inte alls vad du ondgör dig över.

Anförande nr 34

Å s a R o m s o n (mp): Jag kanske tycker att det finns lite mer grund i den misstro som Kristina Alvendal visar mot majoritetens politik än vad som tidigare har framförts härifrån talarstolen – inte för att jag inte delar de åsikter som framgår av Margareta Olofssons svar på interpellationen, för de här frågorna är verkligen av en mycket mer komplex och genomgripande natur när det gäller att verkligen komma till rätta med problemen kring missbruk, ungdomsalkoholism med mera. Däremot tror jag att vi kan ha lite olika syn på hur effektivt vi tror att vi kan få till en sådan stadsövergripande policy kring att det på vissa ställen ska vara, som Monika Lindh sade, enkelt och tydligt för medborgarna var man får dricka och var man inte får dricka. Det har vi nog, med den historiska exposé som Kristina Alvendal gav, en rätt tydlig bild av att det är väldigt svårt att komma fram till en sådan.

Jag bor på Södermalm, och jag har märkt att i lokalpressen debatterades det ganska mycket någon månad efter att man hade infört förbudet i Fatbursparken och Björns

Trädgård om problemen, som då hade flyttat ned till den park som var närmare där jag bor, det vill säga Drakenbergsparken vid Hornstull. Att man bara flyttar problemen i stället för att lösa dem med en ändring av ordningsstadgan är i alla fall jag ganska övertygad om. Jag inväntar därför med en viss spänning och hopp att man i utredningen kring en stadsövergripande policy kan finna några nya vägar, men man ska inte tro att ett förbud löser problemen.

När det gäller synen på rekreation och att kunna umgås i den här staden, att ha möjlighet att i parkerna ta oss en picknick – på olika sätt, som olika stockholmare önskar – och samtidigt ta ett socialt ansvar för missbrukarvården tror jag att det är en kommande stor uppgift.

Anförande nr 35

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande! Ofta brukar Moderaterna och vi ha ungefär samma synpunkter, men till Kristina Alvendal skulle jag bara vilja säga att föredömet betyder mer än fler poliser. Det är föredömet som betyder någonting.

Om man tänker sig att en familj skulle sätta sig på gräsmattan i Björns Trädgård och ha picknick, tror du verkligen att det skulle avhålla fyllegubbarna från att gå till Björns Trädgård för att dricka?

Det verkar som om väldigt många är blinda på alkoholögat och översynta på knarkögat. Det är faktiskt så att vi har ett jätteproblem i Stockholm i dag. I de stadsdelar där föräldrarna har högst inkomster dricker eleverna mest alkohol, och i de stadsdelar där det finns flest serveringstillstånd har vi det största antalet misshandelsfall. Det är otvetydigt så. Det är mångdubbelt fler misshandelsfall i Norrmalms stadsdel, där de femöppna och de andra krogarna ligger, än det är i flera av de så kallade utsatta förorterna. Titta i dagens Metro!

Det är självklart att medborgare som vill att vi ska få mindre alkoholproblem inte kan lida av att man inte får gå ut i vilken park man vill och dricka vin – det är ju inte någon mänsklig rättighet, det borde väl alla kunna förstå i dagens läge?

Anförande nr 36

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ja, det är ett stort problem med alkoholen i parkerna. Det är ett stort problem med alkoholen över huvud taget, men vi har kanske lite olika syn på hur man kommer till rätta med det och vad som är gångbart.

Jag skulle vilja gå tillbaka till Tensta, där jag är ibland. Där finns det en park som heter Gullingeparken, där det försiggår en narkotikahandel som är en av de största i staden. Man säger att där kan man köpa vad som helst, och det är mycket billigare än inne i staden. Förr åkte man ut till förorterna för att köpa grönsaker – nu åker man dit och köper knark. Det är jätteförbudet, men det förekommer ändå.

När man har gått ut till stadsdelarna med remisser och frågat vill alla stadsdelar ha alkoholförbud på massor av ställen – men de vill samtidigt gärna att det inte ska vara förbud i någon annan stadsdel. Det är svårt att sammanställa sådana svar så att det blir bra för alla. Det är ju ändå så att de alkoholister och ungdomar som nu finns i

parkerna kommer inte att sluta att vara där bara för att det blir förbjudet, utan de som kommer att sluta gå dit är barnfamiljerna och kanske föräldrarna till de ungdomar som är ute, och dem vill vi väl ändå ha på plats?

Man måste vara varsam med de här sakerna. Om det vore så enkelt att man kunde komma till rätta med saker och ting genom förbud, så kan man förstås fundera på det. Erfarenheten visar dock att det faktiskt inte går att göra!

Anförande nr 37

K a r i n R å g s j ö (v): Kristina, Rör inte min picknick-rörelsen har inte kommit gång riktigt på Söder, kan man väl säga. Har du varit på Södermalm på fredag- och lördagkvällar? Har du sett att det sitter massor med familjer och har picknick i de olika parkerna och har det trevligt med dignande korgar? Verkligheten ser inte ut så. Tyvärr ser det ut på ett helt annat sätt på Södermalm.

Jag vill påstå att det finns ett otroligt folkligt stöd för alkoholförbud i parker, från dem som bor på Söder, både föräldrar och andra, därför att det ger en väldigt tydlig signal. Det är viktigt att ta fasta på det.

Alkoholfrågan är jättestor i Sverige just nu, särskilt i Stockholm. Det verkar ni ha missat inom Moderaterna.

Dessutom finns det ett väldigt stöd för den här frågan också hos andra lokala aktörer, exempelvis polisen, och det ska man ta fasta på, just för att det blir väldigt enkelt att ingripa på det sättet. Man har haft olika typer av samverkansprojekt mellan socialtjänsten och polisen i parkerna och gjort ett jättebra jobb. I majoriteten jobbar vi för samverkan i stadsdelarna.

Det här är en tydlig signal till föräldrar, till ungdomar och till alla andra. Och sedan får man komma ihåg att det här bara är en del av någonting större. Det är klart att vi inte löser missbruksproblematiken genom att ha ett förbud mot alkoholbruk i parkerna, men det är en del.

Hela alkoholfrågan är så pass allvarlig att man måste ha ett helt koppel av olika typer av åtgärder för att komma åt den.

Anförande nr 38

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Med den argumentation som majoriteten för borde krogägarna bli riktigt, riktigt oroliga. Om man ska lyssna till boende i innerstaden som bor nära krogar, är det säkert många som kommer att säga: Nej, stäng krogarna för sjutton gubbar! Det går hem en massa fulla människor på kvällarna, och de skrattar och har roligt – otroligt obehagligt!

Det här var faktiskt Margareta Olofsson lite grann inne på.

Självklart tycker jag att krogarna i Stockholm ska få bestämma hur länge de ska ha öppet. Det är restauratörerna och kroggästerna som ska bestämma när det är dags att gå hem, inte Margareta Olofsson som representerar Vänsterpartiet.

Vi har inte missat någonting. Det är helt riktigt att det pågår en debatt i Sverige och i Stockholm om alkoholen och ett större flöde.

Men ni har helt och hållet missat poängen. Ett förbud mot picknick för vanliga stockholmare i vissa parker slår just mot skötsamma stockholmare. En förändring av den lokala ordningsstadgan har inga som helst effekter. Det finns en lag om omhändertagande av berusad. Det finns en polislag. Det finns en lag som förbjuder minderåriga att dricka alkohol. Vi har alla de verktyg som polisen efterfrågar – men det är uppenbart att det inte finns resurser för polisen att se till att de efterlevs.

Margareta Olofsson säger att det är fråga om mer än bara poliser. Ja, absolut! Det är många andra saker som också behövs. Men om du inte har några poliser, hur tänker du se till att den här nya ordningsstadgan i så fall efterlevs? Du kan inte samtidigt säga att vi ska förbjuda folk att ha picknick i parkerna. Stockholmarna kommer dessutom att tycka att det är oerhört förvirrande med det lapptäcke som kommer att bli effekten av er politik: ”Vänta nu, är det tillåtet att sitta på den här gräsplätten, eller får man böta om man dricker vin här? Nej, vi får flytta till en annan plats.”

Ja, jag har varit på Söder, bland annat en gång på Valborg vilket var väldigt intressant. Jag skulle testa hur det här förbudet efterlevdes, och det var inte så där jättebra. Det satt ett jättestort ungdomsgång i Vitabergsparken och drack ganska mycket. Vi var några stycken som var mer skötsamma, som också drack en del och skålade för våren. Polisen var där och pratade med ungdomarna, men gjorde ingenting – det var två poliser och kanske hundra ungdomar.

Så om ni tror att det här är rätt väg att gå, har ni redan verktygen men ni kan inte verkställa den politik som uppenbarligen går ut på att man inte ska få dricka alkohol i några parker. I så fall är det väl bättre att man står för det? Som Hardy sade: Det är ingen mänsklig rättighet. Nej, men tala om det för väljarna då: I Stockholm får man inte ha picknick!

Anförande nr 39

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Kristina Alvendal bär verkligen syn för sägen. Vi vet ju att Moderaterna har en oändligt mycket mera liberal alkoholpolitik än samtliga andra partier i den här salen.

Jag gillar inte när någon lägger ord i min mun som jag inte har sagt. Däremot handlar det om att öppettider regleras enligt lag. Det är tydligt att Moderaterna inte vill att det ska vara så heller det uttrycker ni i ert budgetförslag. Det har funnits diskussioner om att man också ska bestämma hur många som får ha öppet till en viss tid och så vidare, men sådana regler har vi inte här.

Det är ändå intressant att Moderaterna så totalt skiljer ut sig ifrån alla i fråga om alkoholpolicy och alkoholpolitik.

Beträffande polisen kan man naturligtvis ställa sig frågan, vilket Kristina Alvendal egentligen gör, så kan alla här i salen besvara den tyst för sig själva: Vilket är bäst, fler poliser eller förebyggande arbete för att minska alkoholkonsumtionen i Stockholms stad, bland våra unga och bland vuxna och äldre?

Kristina Alvendal förordar fler poliser framför förebyggande arbete. Det är hennes recept för att minska alkoholkonsumtionen och missbruket bland alkoholmissbrukare – och kanske annat missbruk också, vem vet?

För övrigt är det alltid intressant med någon som redan på förhand vet hur det kommer att se ut, när svaret är att för att inte varje stadsdel ska införa totalt förbud i sin egen stadsdel och skicka problemen någon annanstans ska det finnas en stadsövergripande policy. Det tycker inte jag är speciellt märkvärdigt. Snarare är det tvärtom mycket bättre, så att man får generella regler över hela staden. Självklart kan man inte ha det som Kristina Alvendal står och raljerar om: Hur är det i den här parken, är det åtta eller nio som gäller? Det ska vara enkla regler, som gäller över hela staden. Det trodde jag ändå att varje förnuftig politiker förstod, att det är vad det handlar om.

Anförande nr 40

H a r d y H e d m a n (kd): Nu är en sådan där tråkmåns uppe igen, som är anhängare av den konstgjorda glädjen, den utan sprit.

Jag tror inte att det står någonstans, det finns ingen regel att man till en picknick måste ha med sig en vinflaska. Det finns massor med bra alkoholfria alternativ.

Du kan väl inte tänka dig att en familj säger till barnen: ”Nej, vi kan inte gå ut i parken, för mamma och pappa får inte ta med sig en flaska vin”? Det är ju en fullständigt barock tanke. De kan väl gå ut och ha trevligt i parken ändå, och vara föredöme för de andra.

Föredömet betyder mycket mer än fler poliser!

Anförande nr 41

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Jag är faktiskt stolt över att tillhöra ett parti som står för liberala idéer, det måste jag säga. Jag vet inte vad Margareta Olofsson är stolt för i den här debatten. Att kriminalisera skötsamma stockholmare tycker jag är helt fel väg att gå.

Jag kan väl ställa en annan retorisk fråga: Vilket är bäst, tycker du och alla andra som kan dra sin egen slutsats: att se till att dagens lagar och regler efterföljs så att därmed skötsamma svenskar och stockholmare kan ha en picknick med eller utan vin i stadens parker, eller att dagens omfattande regler och lagar blir ännu mer omfattande och kommer att utgöra ett lapptäcke som blir helt ogripbart för den skötsamma stockholmaren och som i alla fall inte efterlevs?

Margareta Olofsson, det finns en hel del verktyg, som jag har försökt gå in på. Du har inte besvarat varför det här kommer att innebära någon förändring. Det finns ju redan både lagen om omhändertagande av berusad person och förbud mot att dricka alkohol innan man är 18, och polisen har redan rätt att ta hand om personer som utöver förargelseväckande beteende.

Det finns en annan interpellation, som Fredrik Wallén har skrivit, som du också har svarat på. Den handlar om varför staden inte kan hålla efter de beslutade alkoholförbuden. Det är klart att det är ett problem. Å ena sidan säger du att polisen inte är allt, men å andra sidan leder din politik att införa en lokal ordningsstadga som är ännu hårdare, och som dessutom omfattar alla stockholmare, till att vi måste ha jättemycket poliser som springer omkring i alla stadens parker när ni är färdiga med ert lapptäcke.

Jag medger gärna att jag har raljerat lite över det här. Vi hade i slutet av 1990-talet en situation som blev helt ohållbar. Det är fem år sedan. Då insåg fullmäktige att vi inte kan ha det så. Vi kan inte ha ett lapptäcke av regler som säger att man får dricka alkohol i en park men inte i en annan, man får inte dricka där men man får dricka där. Det blev ohållbart för stockholmarna, och då røjde man upp i det där lapptäcksträsket. Nu är ni på väg att införa det igen, fast det är fem år sedan! Ni gör hela saken helt obegriplig för den skötsamme stockholmaren, och det är det som mitt perspektiv försöker vara.

Sedan är det klart att det finns en hel del problem med missbrukare och annat, men det kommer man inte åt med den här ordningsstadgan. Det kommer man åt med lagar och regler, och möjligen med goda föredömen, Hardy – men inte genom att ändra den lokala ordningsstadgan, som på det här sättet bara blir ett slag i luften och ett slag under bältet för den skötsamme stockholmaren.

Anförande nr 42

O r d f ö r a n d e n : Jag kan meddela att vi senare i kväll kommer att ha en alkoholpolitisk debatt.

Anförande nr 43

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, och jag undrade just varför inte interpellationerna skulle behandlas då.

Man kan ställa sig frågan varför Kristina Alvendal och hennes parti i det beslut som togs 1999 undantog skolgårdar, parklekar och vissa centrumanläggningar när hon tycker att det är de vuxna själva som ska få bestämma var de vill vara och att man inte behöver några regler. Det finns ju ändå lagar, så därför behöver man inte ha någon lokal ordningsstadga som säger att man inte får dricka där – det är ju egentligen vad du står och säger.

Tittar man vidare så ser man att de som 2001 i enlighet med möjligheten att ändra den lokala ordningsstadgan införde lokalt förbud i Vitabergsparken mellan 22 och 07 var en blå majoritet här i salen. Även en lokal ordningsstadga är någonting som polisen ska jobba med, och det kommer också att göras. Det är faktiskt så att de har velat att man ska göra någonting åt situationen som den ser ut. Jag vet inte om Kristina Alvendal är förskonad från alla de människor som ringer och tycker att det är ett problem. Det är lite tråkigt.

Vissa människors rättighet att sitta och dricka i parken kan ändå inte undanröja att det stora flertalet människor vill ha det trevligt i parken. Alla dricker inte alkohol,

men man vill kunna vistas där och kanske se på teater. Det är förmodligen bland annat av den anledningen som man undantog Vitabergsparken.

De flesta människor använder sig inte av alkohol jämt och ständigt i parken, men möjligheten att vistas i parken handlar om hur det ser ut där för övrigt. Annars använder man sig inte av parken alls.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Skolk*

Anförande nr 44

Borgarrådet Söderlund (m): Äntligen, herr ordförande! Det är så många frågor man skulle vilja ställa till det nya tjänstgörande skolborgarrådet, men man måste begränsa sig till en fråga. Naturligtvis är vi oerhört nyfikna på att höra det nya skolborgarrådet kommentera de nya uppgifterna om att skolket ökar dramatiskt på våra skolor. Det beror tydligt på, säger man i verksamheten, att någon har tagit bort redovisningen av skolket i betygen. Det är vad rektorer och andra ansvariga på skolorna säger.

Jag skulle vilja höra skolborgarrådets kommentar till det.

Anförande nr 45

Borgarrådet Särkinnemi (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Ja, den här frågan kom som ett brev på posten, det hade jag kunnat gissa redan i går. Jag läste också siffrorna. Men jag tycker att man ska titta lite mera detaljerat på siffrorna än att bara säga att skolket har ökat generellt.

Man kunde se i redovisningen att det var vissa program som var oerhört tydliga: i IV-programmet, Barn och fritid och Handel var i särklass mest skolk. Då tycker inte jag att detta att anmäla detta i betygen är någonting som kan åtgärda skolket – ska vi inte titta på innehållet i programmen framför allt? Det måste ju finnas en orsak till att eleverna skolkar. Jag skiljer mig inte från det ordinarie borgarrådet Erik Nilsson när jag säger att skolket inte åtgärdas med att anmäla detta i betygen, utan vi måste titta på innehållet i samtliga program och leta efter orsakerna.

Som sjukvårdsanställd brukar jag säga att det hjälper inte att bara åtgärda symptomatiken, man måste ju hitta skälet till symptomen och vad som är sjukt.

Fortfarande vidhåller jag därmed att skolk ska inte anmälas i betyg. Dessutom är detta olagligt, Mikael Söderlund.

Anförande nr 46

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande, jag vet inte om jag ska skratta eller gråta. Jag hade vissa förhoppningar, när vi nu fick ett nytt tjänstgörande, vikarierande skolborgarråd, att det fanns en chans att göra upp med gamla floskler, att rensa ut det 70-tal som har dominerat Socialdemokraternas skolpolitik och liksom ta intryck av verksamheten. I inga andra sammanhang struntar ni i att lyssna på verksamhetens företrädare, då är det jätteviktigt vad man säger ute i verksamheterna. Men när man på normala kommunala gymnasieskolor – och det är inte alls bara de som du nämner som exempel – är djupt bekymrad över att Socialdemokraterna har tagit bort skolket från betygen och Dagens Nyheter konstaterar att skolket går upp,

har de fel, Mirja? Varför ska ni till varje pris hålla fast vid en ideologi som innebär att eleverna lär sig mindre, att skolket ökar och att vi får en mycket sämre konkurrenskraft?

Herr ordförande, i kväll ska vi diskutera näringslivsprogrammet. Det här är en otroligt viktig fråga i många sammanhang. Det handlar om Sveriges framtid, om Stockholms framtid. Varför, Mirja, kan ni inte äta upp det gamla vallöftet och inse att verkligheten är så här? Skolket går upp när man inte har det på betyget.

Anförande nr 47

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag äter inte upp det, Mikael Söderlund, för det hjälper inte med straff.

Jag ska berätta en liten historia om en flicka som var sju år och började skolan. Hennes uppgift var att ha med sig näsduk och ha rena naglar. Var det så att man inte hade rena naglar så fick man ett streck i Svarta Boken. Efter tre streck fick man stanna inne på rasten och lära sig en psalmvers. Den lilla flickan minns inte ett dugg. Hon minns inte en psalmvers och tar inte fram psalmboken ens på begravningar.

Att bara redovisa skolket i betygen är, hävdar jag, en straffbeläggning av eleven. Man måste titta på orsakerna. Det är någonting fel, antingen undervisningen, innehållet i programmet eller kanske att man mår dåligt psykiskt. Vad hjälper det att ha en siffra i betyget i slutändan? Du kommer inte vidare i livet. Därför måste åtgärderna sättas in tidigare. Det krävs föräldrasamverkan, att man anmäler detta till i god tid till föräldrarna och diskutera med föräldrarna, och framför allt att man diskutera problematiken i samverkan med såväl elever, föräldrar som skola.

Anförande nr 48

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är en fascinerande argumentationsteknik som Socialdemokraterna använder sig av. Det är väl inte accepterat på några arbetsplatser – predikar ni det här på äldreomsorgen och förskolan kontor och andra normala verksamheter ute på stan? Tycker du likadant där, man behöver inte komma dit, det spelar ingen roll, man får vara var man vill?

Det här handlar om normala arbetsregler, som gäller i alla andra sammanhang. Det handlar om att människor ska finnas där de ska vara under skoltiden. De ska inte vara någon annanstans, de ska inte vara på kaféer, på skolgårdar eller ligga hemma och sova utan de ska vara i skolan.

Sedan finns det ju jättemycket man kan prata om i skolan, det finns massor man kan göra för att förnya skolan – men det är inte det frågan handlar om. Ska det vara normala villkor i skolan? Är skolan en arbetsplats som alla andra, eller är den inte det?

Anförande nr 49

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): På vanliga arbetsplatser, Mikael Söderlund, blir du uppsagd om du inte infinner dig. Där finns det ett regelverk och du står utan lön.

Men skolan är en annorlunda arbetsplats, där du ska förvärva dig kunskaper för resten av livet.

Om du inte har åtgärdat problemen med skolgången under tiden, oavsett om det står i betyget att du har skolkat ett antal timmar, fattas kunskaperna. Därför måste man in i ett mycket tidigt skede, mycket tidigare än i avgångsbetyget!

Fråga nr 2. Skolk

Anförande nr 50

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Det nya skolborgarrådet påstår ett antal saker som är intressanta. Det ena är att skolket åtgärdas inte om det redovisas i betygen. Sanningen är att skolket minskade med 25 procent när vi införde det i betygen. Det är väl precis det som är att åtgärda skolket, att se till att eleverna är närvarande? Det fick precis den effekten för en fjärdedel av eleverna. Och tänk, jag tror att vi räddade ett antal elever på det sättet.

Skolborgarrådet säger: Det är de bakomliggande problemen vi ska åtgärda. Ja gärna det – gör det då! Men om vi kan få några fler närvarande i skolans undervisning så är det ett sätt att åtgärda problemen.

För det är inte bara så att skolk beror på massor av problem, skolket i sig orsakar också ytterligare problem. Individer som inte är närvarande i skolan är någon annanstans på dagtid, och i värsta fall är de på stan och gör saker som de inte alls borde göra. Är de närvarande i skolan så kan de inte göra det där.

Skolborgarrådet säger att skolket inte minskar om man skriver in det i betygen. Hur kan det då komma sig att det blev 25 procent mindre skolk när vi skrev in det i betygen?

Anförande nr 51

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag blir inte övertygad av ditt tal, Janne Björklund.

Vad man gör med detta är att pricka den unga människan för resten av livet. Detta kommer att påverka när den unga individen söker arbete efter sin utbildning. Den pricken kommer att följa med resten av livet – men samtidigt är det ju så att den unga individen inte har fått med sig det som behövs.

Det som behövs i det här fallet är förstås samverkan mellan hem, skola och elev, som är det allra viktigaste.

Jag var på en hearing förra tisdagen med gymnasieskoleföräldrar och gymnasieskolepersonal. Vad föräldrarna efterlyste var detta: Ring hem omedelbart när mitt barn inte kommer till skolan! Det är väl ändå vettigare att familjen och föräldrarna får veta detta på en gång, i stället för att vänta tills det står i betyget? Då är det rätt så sent!

Anförande nr 52

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Det var intressant att skolborgarrådet tog upp det här med föräldrarnas vilja. Det finns ju en föräldraorganisation, Föräldraalliansen i Stockholm, FIS, som förut hette Hem och Skola – och såvitt jag förstår var det de som var de enda närvarande på hearingen utöver skolborgarrådet själv och förvaltningspersonalen – och de ställde sig till 100 procent bakom åtgärden när vi skrev in skolket i betygen. De var för detta, de ville ha detta. De vill naturligtvis *också* ha en omedelbar återkoppling, att skolan ringer hem om lilla Kalle är borta. Det är självklart att man som förälder vill ha det, det förstår ju var och en. Men de stod helt och fullt bakom åtgärden att skriva in skolket i betygen, de ville ha det.

Skolborgarrådet kan inte direkt ha frågat föräldrarna vad de tyckte i den här frågan. Du hänvisar till mötet, men fråga vad du tycker så får du reda på att de gillar den här åtgärden!

Skolborgarrådet säger att hon inte blir övertygad. Nej, det trodde jag kanske inte heller. Men frågestunden är till för att vi ska kunna fråga borgarråden om olika argument, inte för att stå och rapa upp saker.

25 procent minskade skolket när vi förde in det i betygen. Hur kan då skolborgarrådet påstå att detta inte påverkar skolket?

Anförande nr 53

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Därför att jag tittar på siffrorna mer separat. Varför finns det mycket mindre skolk på Omvårdnadsprogrammet och mycket mer skolk på Barn och fritid? Varför finns det på Handel och på IV? Det är det man måste åtgärda och gå in i de här programmen.

Det är åtminstone min tanke att så fort som möjligt i veckan ta en diskussion med utbildningsförvaltningen: Hur ska vi åtgärda innehållet i de utbildningar och program där skolket är stort? Då måste det finnas någonting som felar i själva programmets upplägg och i skolsituationen för eleverna. Det kan du faktiskt se i siffrorna, att det skiljer sig väldigt mycket mellan olika program.

Anförande nr 54

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ja, det skiljer sig mellan olika program och mellan olika skolor. Det har det nog alltid gjort, och det beror naturligtvis ytterst på att olika elever är olika mycket motiverade. Väljer man en väldigt specifik utbildning så är man sugen och motiverad att gå just där. En del väljer en mer allmän utbildning för att de inte vet vad de vill bli, och de har inte alltid samma motivation. Det är det som syns.

Sedan ser du ju också att Socialdemokraternas idé om att yrkesprogrammen ska vara så akademiska som möjligt slår igenom här. Många av de eleverna är teoretiskt skoltrötta men väldigt praktiskt och yrkesintresserade, men de slås då ut och skolkar – det är därför skolket är så högt där.

Om man verkligen ska gå in och ändra på programmens innehåll så att det blir mindre skolk, tror jag att det första ni ska göra från Socialdemokraternas håll är att överge tanken att alla ska läsa exakt samma teoretiska kärnämnen, antingen man ska bli professor, bilmekaniker eller barnmorska. Grejen är att man får läsa olika kurser på gymnasiet, då ökar motivationen tror jag.

Trots allt är det väl inget argument att säga: Jag tycker utbildningen är tråkig i dag, läraren är dålig, jag skolkar. Hur kan man över huvud taget ha den synen?

Jag tänker så här. Om man har synpunkter på undervisningens innehåll ska man som elev i en aktiv skola gå in och vara närvarande och påverka, inte bara sticka därifrån.

Anförande nr 55

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Vi tänker så otroligt olika i den här frågan, det är alldeles klart och tydligt. Man får förstås respektera varandras åsikter.

Självklart är det så att det kan fela i många fall, i synnerhet i yrkesförberedande programmen. Eftersom jag själv i min yrkesprofession handleder dessa elever kan jag se att allt inte fungerar så bra.

Men fortfarande är det ju roten till det onda som måste åtgärdas, och det är där vi tänker helt annorlunda. För er räcker det att skriva in detta i betygen. För oss är det inte tillräckligt, utan man måste göra mycket, mycket mer och arbeta med skolorna och gymnasieskolorna så att eleverna tycker att det är lustfyllt att gå i skolan och att det är lustfyllt att lära.

Fråga nr 3. Äldres möjlighet till utevistelse

Anförande nr 56

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I dag är äldreomsorgen på tapeten igen. Slår man upp en av kvällstidningarna så handlar det om innehållet i matlådorna som de äldre får hem. Jag har tidigare påpekat att med de besparingar som stadsdelsnämnderna nu kommer att göra räknar man med att de äldre inte kan få gå med och handla sin egen mat, alltså välja de råvaror som de vill ha. I stället får man beslut om matlådor, som ibland kommer hem alla sju på en gång för hela veckan och sedan ska man sitta i sin ensamhet och äta.

Vänstermajoriteten har i sin budget lagt 18 miljoner, har jag sett, till utevistelse. Hur rimmar det med förslagen till verksamhetsplaner i de olika stadsdelsnämnderna, där det i stället står att man ska begränsa hemtjänstens verksamhet och se till att det inte blir lika mycket omsorg till de äldre? Inte en rad har jag hittills kunnat se att de äldre ska kunna få vara ute mer och kanske följa med och handla sin egen mat.

Borgarrådet, hur ska det få genomslag i stadsdelsnämnderna som ni har lovat här i fullmäktige?

Anförande nr 57

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, Ewa Samuelsson, det är helt riktigt att det finns pengar till utevistelse och fritid, som jag tror det står om man ska vara korrekt. Självklart ska det genomföras ute i stadsdelarna – det är ju den markering vi har gjort i budgeten, att det är viktigt att göra det, så det gäller för mig att se till att alla följer upp det ordentligt när de antar sina verksamhetsplaner. Jag tror dock inte att någon ännu har gjort det, men det kan ju ligga förslag från förvaltningarna; det är väl dem vi oftast verkar debattera här i fullmäktige.

Maten läste jag också om. Det lät ju förfärligt, men vi har tidigare fått en forskarrapport som talade om en doft av stekt falukorv, och utifrån den har vi uppmärksammat detta för att ta upp att dietisterna kan tala om både hur stor betydelse matens innehåll har och vikten av att ha någon med sig när man äter den. I vissa fall kan man också vara med ute och handla. Så är det i en del stadsdelar, men andra stadsdelar har inte det systemet. Vi hoppas att fler ska övergå till det, för på sikt tjänar man pengar på att den äldre håller sig pigg och frisk längre, som man gör med besök och om man äter en god och näringsriktig mat och om man får möjlighet att komma ut på promenader och till att ha en meningsfull fritid.

Anförande nr 58

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är för närvarande ute i de olika stadsdelsnämnderna och träffar personal i äldreomsorgen och dess chefer, och det jag hör är i stället att man ska se till att man får göra sina storköp av torrvaror utifrån Internetupphandling. Man får skriva listor som sedan personalen beställer för att man ska få hem dem. Ingen har lyft fram att man skulle möjliggöra att man skulle kunna få sitta tillsammans med hemtjänstpersonalen och äta sin lunch eller att man skulle få den lagad hemma. Det är möjligtvis för dem som inte över huvud taget kan laga sin mat, de kan få hjälp med själva matlagningen, men i övrigt är det matlådor som gäller.

Jag undrar fortfarande: Vilka direktiv har borgarrådet gett till stadsdelsnämnderna? Hur ska de redovisa den utevistelse som de 18 miljonerna ska räcka till?

Anförande nr 59

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är en uppgift för politikerna. Det är trots allt de som ska fatta besluten. Det är ju tråkigt om det är som du säger.

Nu råkar jag veta att det också finns andra, så du är välkommen ut till bland annat Liljeholmen där jag vet att man har skrivit in möjligheten till utevistelse sedan lång tid tillbaka och att man strävar efter att också göra det. Man låter också den gamla vara med och både handla och laga maten. Men så ser det dess värre inte ut över hela staden, och det är därför vi har poängterat detta i budgetförslaget – såväl det viktiga med dietister och maten som utevistelsen.

Det är klart, pratar man med någon ur personalen så kan man få det som svar, och i sådant fall är det självklart inte bra om det är så i den stadsdelen. Då får man på politisk väg se till att det inte blir så. Pengarna finns där, och en tydlig markering att

det ska vara på det viset att man får gå ut och att man också ska använda sig av dietister.

Anförande nr 60

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag är ledsen att säga det, borgarrådet, men pengarna finns inte. Det är ju det som man säger. 1 procents påslag på äldreomsorgsbudgeten räcker inte ens till lönerna, där man räknar med kanske 3–4 procent. Då räcker det inte till några nya satsningar, utan möjligtvis gäller det att skärpa den verksamhet som man redan i dag har.

Därför är det inte bara på enstaka ställen som man säger att det är just en promenad med de äldre som inte fungerar. Man har inte tid med det, det kostar för mycket att gå till affären med den äldre – så uttrycker man det. Och det är inte bara på ett ställe utan flera.

På några ställen lyfter man fram frivilligorganisationer och tänker se om man möjligtvis kan få hjälp av dem. Det är bra, men det ligger ändå utanför den ekonomi som vi i staden har lovat att ge omsorgen om våra äldre så att de kanske också får vara med och känna den där doften av falukorv. Det låter väldigt vackert när du säger det, men det är få som får uppleva den!

Anförande nr 61

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker att du när du ändå är ute och besöker stadsdelar också ska besöka stadsdelar där det fungerar annorlunda och där det visar sig att man med en ganska ringa kostnad klarar av det här uppdraget. Det är det som jag önskar att man sprider till andra stadsdelar, för det är inte så kostsamt som man kan tro, utan i förlängningen spar man faktiskt pengar på att de äldre håller sig piggare, friskare och alertare. Det vet du också. Så är det, och så fungerar det.

Många stadsdelar har det inskrivet i sina planer på lokal nivå. Några stadsdelar har, som vi har diskuterat här också en försöksverksamhet om fyra timmar med förenklad biståndsbedömning. Andra stadsdelar har infört detta på eget bevåg, där man också utvärderar hur stor kostnaden egentligen blir. Det visar sig att den är försvinnande liten.

Jag tror att det är viktigt att också lyfta de goda exemplen. Då kan du när du är ute tala om: Men det här var väl tokigt, kan ni inte se att det finns goda exempel i de andra stadsdelarna?

Fråga nr 4. Kommunövergripande verksamhet för dementa

Anförande nr 62

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande! Jag vill fråga borgarrådet Olofsson vilka planer hon har för den biståndsbedömda dagverksamhet för dementa som annonseras i nästa års budget. Det heter KÖV, inte kör, vilket betyder kommunövergripande verksamhet, och pengarna avsätts under Kommunfullmäktige.

Jag vill gärna veta vad det finns för planer, vilken inriktning man har, hur mycket pengar som är avsatta och om verksamheten kommer att upphandlas.

Anförande nr 63

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det har lagts ut ett uppdrag att se över hela staden vad det finns för behov. Många stadsdelar har ju dagverksamhet för dementa, så vi ska se vad som kan behövas som extra tillskott. Likaså vilken stadsdel som ska ha KÖV:en eller, om flera stadsdelar går ihop om den, var den lämpligast ska ligga. Pengar finns avsatta, om jag minns rätt 2 miljoner, för att inrätta detta.

Poängerna kan vara flerfaldiga. I den första diskussionen vi hade kom det fram att många anhöriga tyvärr inte använder sig av dagverksamheten i den utsträckning man skulle önska, av olika skäl. Bland annat har det visat sig att många makar har det besvärligt när de sedan kommer hem igen, och därför skulle vi se om man samtidigt kunde ha någon typ av verksamhet för make/maka nära varandra, så att de ändå kunde göra sällskap till och från.

Det där är alltså ett uppdrag som ligger, för att utreda exakt vilka behoven är och vad som saknas i dagens verksamheter just för dementa.

Anförande nr 64

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Tack för det svaret. Jag kan förstå att det mera är ett utredningsuppdrag som man har givit för att se om det kan vara så att man i verkligheten sedan ska sätta en sådan här dagverksamhet.

Jag kan också tolka svaret som så, att den eller de stadsdelar som inte har lyckats komma så långt när det gäller dagverksamhet för dementa här ska få lite hjälp av borgarrådet, som en fjäder i hatten.

Men det finns ju ändå intressenter kring sådana här frågor som gärna vill vara med och utveckla demensverksamheten på dagtid, till exempel Silviahemmet som har en bred och lång erfarenhet och som har visat intresse för att gärna hjälpa till med sådan här verksamhet. Då måste man ju också upphandla.

Jag fick aldrig riktigt svar på frågan om borgarrådet har för avsikt att upphandla verksamheten?

Anförande nr 65

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, det vore ju kul om man bortsett från en kör också kunde få en fjäder i hatten! Men det är faktiskt inte vad det handlar om, utan vi har upptäckt att det finns behov, inte minst inom avlösarverksamheten.

Silviahemmet har varit i kontakt, så jag vet att deras intresse finns. Först måste vi ändå utreda vilka behov som finns av det som är lite udda och lite annorlunda än det som stadsdelarna själva bygger upp. Alla stadsdelar ska ha en dagverksamhet för dementa. Sedan behöver man kanske inte ha den enskilt utan tillsammans med en näraliggande stadsdel – det beror på hur stort behovet är i de respektive stadsdelarna.

Intresseanmälan från Silviahemmet är inte bortglömd.

Anförande nr 66

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande och borgarrådet! Jag är glad över att få höra att Silviahemmet har varit i kontakt med borgarrådet och att det finns en intresseanmälan inlämnad i denna fråga. Jag förutsätter då att en sådan här verksamhet då kommer att upphandlas eftersom fyra gånger basbeloppet är ”golvet” för när en verksamhet måste upphandlas.

Vi är helt överens om att avlösarverksamheten kanske inte alltid fungerar. Vi vet också att Hornskrokens avlastningsverksamhet är väldigt bra men inte har fått sina KÖV-pengar uppräknade under åren – det är lika mycket som förra året. Tyvärr är det ont om information om att denna möjlighet finns.

Därför skulle jag vilja rikta en vädjan till borgarrådet att man marknadsför Hornskrokens verksamhet på ett betydligt bättre sätt än vad man gör i dag.

Anförande nr 67

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Många frågor blev det, men jag ska ta fasta på den sista, om Hornskroken. Det har väl varit problem lite fram och tillbaka, ibland har det inte varit fullt. Så gjorde man en drive och informerade om att Hornskroken finns. Beläggningen nu är nog god, men man kan se att den är ganska koncentrerad till vissa delar av staden, i stort sett bara de delar som ligger närmast. Det är det som ibland kan vara problemet med en sådan här KÖV. Just därför är det viktigt att man ser till att det som kommer att startas verkligen ska fylla ett behov som många i staden har, inte att en enskild stadsdel fullgör sitt reguljära arbete på det sättet. Det ska vara någonting därutöver, som inte finns men som det finns behov av, fast inte så mycket att man kan bygga upp det i varje stadsdel.

Fråga nr 5. Bidragen till handikapporganisationer

Anförande nr 68

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Organisations- och föreningsutskottet inom socialtjänstnämnden har beslutat om bidrag till organisationer, och jag har blivit fullständigt nedringd eftersom alla vet att jag jobbar med handikappfrågor. Senare i kväll ska vi ta beslut om handikappolitiskt program, och då gissar jag att majoriteten kommer att stå här och tala om hur viktiga handikapporganisationerna är och att vi behöver dem. Å andra sidan har man just beslutat att minska bidragen ganska rejält till de flesta av organisationerna – inklusive RSMH, trots att man pratar om att psykiatrin behöver ha tillskott av pengar.

Några organisationer har till och med fått avslag på sina bidragsansökningar med hänvisning till att man har landstinget som huvudman.

Jag vill därför fråga borgarrådet: Vad har ni beslutat om? Vilka regler har egentligen använts när det gäller bidrag till handikappföreningar?

Anförande nr 69

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Nu sitter jag inte själv i organisations- och föreningsutskottet, det är lika bra att jag säger det inledningsvis. Vad jag vet finns det ett förslag från förvaltningen som man ännu inte har fattat beslut om.

Däremot har man ju vissa regler, som säger att de organisationer som är mera riktade till individer ska ha bidrag. Det utgår från de generella regler som har funnits länge, även om detaljerna har varierat över tid.

Dessutom har man sagt vilka grupper man tycker är viktiga, och däribland ingår handikapporganisationerna, barn och ungdom är en annan, hemlösa en tredje och kvinnor en fjärde.

Inte desto mindre tror jag att man har lagt förslag om att spara på de flesta organisationer och att några organisationer kommer att få större besparingar än andra.

Anförande nr 70

O r d f ö r a n d e n : Det är väldigt många samtal som pågår här. Jag har försökt att vädja till er, men varje gång avstannar samtalen i ungefär fem sekunder innan de fortsätter igen. Det är nästan svårt för den som står i talarstolen att höra sig själv.

Anförande nr 71

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Man får väl vara som Inge-Britt Lundin då: lite högröstad. Det blir jag gärna när jag pratar om de här frågorna.

Utskottets politiska majoritet har alltså beslutat prioritera bidrag till individstödjande verksamheter. Jag vet två organisationer bland handikappföreningarna som har mycket individnära och individstödjande verksamheter: RSMH och NHR. Jag tar dem som exempel, för jag vet att andra också gör det, exempelvis att DHR också har mycket individstödjande verksamhet. RSMH vidkänns ganska stora nedskärningar, och NHR får 20 procent i minskat bidrag eftersom man inte anses jobba individstödjande.

För mig är detta fullständigt obegripligt. För dem är det fullständigt obegripligt. För dem är det en katastrof.

Dessutom sägs det så här. Förvaltningen föreslår att den tillkommande besparingen tas ut på de organisationer som främst arbetar intressepolitiskt med opinionsbildning. Margareta vill uppenbarligen inte ha någon opinionsbildning och intressepolitik. Vi får väl höra när vi i kväll ska ta handikappprogrammet!

Anförande nr 72

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Beträffande riktlinjerna kanske vi ska diskutera även med folkpartisterna, för jag tror att ni har varit eniga om riktlinjerna. De finns centralt och de gäller. Jag ser att Folkpartiets representant nickar.

Beträffande det du säger om pengarna har jag nu fått listan i min hand. Inge-Britt Lundin, de har faktiskt inte fått några minskningar utan har samma bidrag som de har haft tidigare. Förra året fick dessutom RSMH mer pengar. Kanske hade de äskat och velat få mer, men några minskningar har de inte fått.

Anförande nr 73

Inge-Britt Lundin (fp): Då säger jag dig, Margareta Olofsson: Då kommer du inte hit till talarstolen och talar sanning! Både Solbergagården och RSMH Kungsholmen får stora nedskärningar, sedan må du säga vad du vill. Det du säger stämmer inte.

Vi har ett avtal mellan landstinget och Stockholm som säger att vi ska dela på Dövföreningens hyra. Landstinget har lagt in sina dryga 440 000 och Stockholms kommun lägger in sina 200 000. Någonstans är det någonting som glappar i kontakterna och i hur man jobbar med bidragen till handikappföreningarna.

Det kan inte vara på det här röriga sättet, Margareta Olofsson! Det kan inte vara så här ogeneröst! Man måste väl ändå, som handikapporganisation, få lov att jobba med intressepolitik utan att straffas – eller är det så att man ska ta över kommunens individbehandlande verksamheter för att kommunen inte har råd med det?

Anförande nr 74

Borgarrådet Olofsson (v): Jag kan svara Inge-Britt Lundin med samma mynt.

Det är ganska krångligt med organisations- och föreningsutskottets verksamhet, men det kanske vore idé att även du lärde dig hur man ger bidrag. Jag har nu förstått att du pratar om en helt annan del än det som står på min lista här, för det är exakt samma bidrag som de har fått. Därutöver har de sökt ytterligare verksamhetsbidrag med 50 000 eller 60 000, som de också har beviljats.

Det är sanningen, Inge-Britt Lundin. Det är väldigt otrevligt när någon påstår att man ljuger i talarstolen. Jag har faktiskt papper på det här. Det är inte alltid så att Inge-Britt Lundin vet bäst.

En annan sak, som är ganska besvärlig för oss, är att landstinget och staden i vissa sammanhang ska ge bidrag till en verksamhet. Det gör landstinget tyvärr inte alltid – man har dragit ned mer än vad kommunerna har gjort.

Meddelande om utdelad bok

Anförande nr 75

Eva Louise Erlandsson Slorach (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! I dag har vi återigen fått en fin bok på våra platser. Den är utgiven av Stockholmia förlag via Kommittén för Stockholmsforskning. Den är skriven av före detta stadsantikvarien Jan-Bertil Schnell.

Den här gången gäller det Stockholms stads och läns industriminnen. Boken handlar om Alfa Laval, LM Ericsson, Electrolux och många av de andra industrier som etablerades under 1870-talet i Stockholm.

Det är en mycket trevlig bok som är värd att läsas, och det är många fina bilder i den. Om någon vill ge den i present nu i jultider går det bra att beställa den från Stockholmia förlag eller köpa den på Stadsmuseet.

Anförande med anledning av nytt borgarråd

Anförande nr 76

H a r d y H e d m a n (kd): För en person som har drivit minoritetsfrågorna i Sverige oerhört länge är detta en historisk kväll. Vi får nämligen ett borgarråd som är företrädare för den största språkminoriteten i Sverige, den finska.

Under en kort tid hade vi Maria-Paz Acchiardo som borgarråd. Det är tråkigt att du, Mirja, är socialdemokrat, men det är väldigt roligt att du är finskspråkig. Nu ska du tala om för alla i Sverige att i *Tukholma*, där har vi valt ett borgarråd som talar finska!

§ 11 Upprop

Anförande nr 77

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Herr ordförande! Vid en trafikdebatt här i fullmäktige för en tid sedan uttryckte jag mig på ett sätt som Ann-Marie Strömberg fann personligt sårande. Det var naturligtvis inte min avsikt, och jag är ledsen att det uppfattades så. Jag hoppas att Ann-Marie nu känner att detta på inget sätt var min avsikt.

§ 16 Val av ledamöter och ersättare i nämnder (mem. 2004:14)

Anförande nr 78

E l i s a b e t h   B r a n d t   Y g e m a n (s): Jag har en rättelse som gäller memorial 14. Under den punkt som avser stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby ska Kaj Nordquist och Erik Gutiérrez-Aranda byta plats.

§ 20 Förordnande av nya styrelseledamöter i stiftelse (mem. 2004:18)

Anförande nr 79

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Ärendet avser fyllnadsval till Anna Johansson-Visborgs stiftelse.

Från Folkpartiets sida har vi diskuterat hur vi ska se på frågan om stiftelserna. Vi anser inte att staden ska ha representanter i stiftelserna. Det är en intern angelägenhet för andra aktörer hur man ska fördela sina lägenheter. Det finns ingen anledning att kommunens representanter ska vara involverade i detta, oavsett om lägenheterna fördelas till utsatta kvinnor eller till äldreombudsmän.

Jag yrkar avslag på valberedningens förslag.

Anförande nr 80

O r d f ö r a n d e n : Då finns det två förslag. Vi ställer valberedningens förslag mot Björklunds avslagsförslag. Kan den behandlingsordningen godkännas?

(Votering begärdes.)

Anförande nr 81

Borgarrådet N o r d i n (m): Det handlar väl om två principfrågor. Den ena frågan är om man över huvud taget ska utse några personer, och det var den frågan Jan Björklund tog upp.

Med voteringsordningen att rösta för eller emot valberedningens förslag är risken att det uppfattas så att kandidaterna sätts i fråga.

Man måste tydliggöra propositionsordningen så att vi först röstar om ifall vi ska utse några personer och sedan behandlar valberedningens förslag. Det skulle jag vara tacksam för, för då blir det tydligare vad vi diskuterar.

Anförande nr 82

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag förstår precis vad Sten Nordin är ute efter. Men vi har faktiskt ett regelverk att följa.

Frågan om huruvida det ska utses ledamöter eller inte är de facto inte beredd. Valberedningen har haft sitt sammanträde och lagt fram sitt förslag. Då kommer Jan Björklund med ett helt nytt förslag som inte är berett. Den frågan kan inte ställas under prövning, utan då blir det tyvärr så som Sten Nordin befarar, att man tar ställning för namn eller inte.

Ska vi över huvud taget votera gäller det om ledamöter ska utses eller inte. Men frågan om Stockholms stad ska vara representerad i stiftelsen eller inte är de facto icke beredd.

Anförande nr 83

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande, kommunfullmäktige!

Frågan om ifall staden långsiktigt ska ha representanter eller inte finns väckt som ett ärende i kommunstyrelsen, där frågan måste beredas. Det finns ingen skyldighet för kommunen att under tiden utse representanter, utan platserna kan vakantsättas. Vi har haft en dialog med länsstyrelsen förra veckan. Det är mycket vanligt att platser är vakantsatta. Det gäller också här i kommunen. Vi behöver alltså inte utse representanter.

Tycker vi att det är fel att göra det kan platserna vakantsättas, och då kan man yrka avslag på förslaget, för då blir platserna vakantsatta.

Jag har ingenting emot vare sig Anita Gradin eller Hans Mattsson, men principen att vi ska ha representanter i styrelserna är felaktig, och därför yrkar jag avslag på valberedningens förslag.

Anförande nr 84

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Frågan om huruvida vi ska ha representation eller inte är väckt. Då föreslår jag att ärendet återremitteras till valberedningen, så kan Jan Björklunds förslag beredas.

Anförande nr 85

O r d f ö r a n d e n : Jag föreslår ajournering en kort stund.

(Förhandlingarna ajournerades och återupptogs sedan.)

Anförande nr 86

O r d f ö r a n d e n : Vi tar tillbaka det tidigare förslaget om voteringsordning. Det är begärt återremiss – det finns ett förslag om att återremittera frågan till kommunstyrelsen. Kan kommunfullmäktige bifalla det förslaget?

§ 21 Avsägelse och fyllnadsval m.m. (mem. 2004:20; skrivelse 8)

Anförande nr 87

O r d f ö r a n d e n : Det vi vill ta upp i memorial 2004:20 är något som inte har varit uppe i valberedningen utan har meddelats på annat sätt. Det är punkt 1, ”godkänner avsägelsen som ledamot i kommunfullmäktige och hemställer hos länsstyrelsen om sammanräkning” avseende ledamoten Daniel Suhonen, och val enligt punkt 2.2 av ”en ledamot, tillika ordförande i kulturnämnden för tiden till och med år 2004”. Där finns det förslag på val av Mirja Särkiniemi.

§ 22 Näringslivspolitiskt program för Stockholm (utl. 2004:170)

Anförande nr 88

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Vartefter olika institut lämnar konjunkturrapporter tycker jag att det för Stockholms del känns bättre och bättre. Vi ser det i ökningen av den regionala lönesumman. Vi ser det i ett minskat antal varsel. Vi ser det i en ökning av sysselsättningsgraden. Vi ser det också i antalet nystartade företag. Det pekar åt rätt håll, och det är oerhört viktigt för vår region.

Det var naturligtvis med intresse som jag läste Dagens Industri i fredags. Ett av ratingföretagen, Moodys, diskuterar huruvida Stockholm som få ökad rating. Skälet är intressant. De anger tre delar.

Det ena är att staden har en balanserad budget och har haft det i flera år. Det andra handlar om att den nya budgetordningen är transparent, att man tydligt ser kostnader och intäkter när det gäller både resultat och investeringar.

Det tredje skälet, som kanske är det allra viktigaste, är att man tycker att Stockholm i dag jobbar med en långsiktig, strategisk investeringssatsning och budget. Det gör vi när det gäller stadens miljö och miljöproblematiken i Stockholm. Vi gör det när det gäller bostadsförsörjningen, och vi gör det också när det gäller infrastrukturen. Både det offentliga och det privata är djupt och innerligt överens om att det offentliga ska ge de allra bästa förutsättningar för näringslivet att utvecklas.

Det finns några huvuduppgifter i det nya näringslivsprogrammet som jag skulle vilja beskriva. Det tycks vara så att det finns en mycket bred majoritet för att vi gemensamt ska marknadsföra Stockholm, att vi ska använda Stockholm Visitors Board, att vi ska använda BAS, Business Arena Stockholm, och att vi ska använda vårt eget näringslivsbolag för att marknadsföra Stockholm gentemot företag och gentemot besökare men naturligtvis också gentemot våra egna invånare i staden, i länet och i vår region.

Vår övergripande vision är att göra Stockholm till norra Europas mest spännande region på flera olika områden. I det sammanhanget tror jag att marknadsföringsinsatserna är väldigt viktiga och att det är viktigt att vi också använder våra tre bolag till detta.

En fråga som har kommit upp under våra diskussioner och i våra samtal med näringslivet är bättre eller sämre myndighetskontakter med Stockholms stad, oavsett om det har handlat om bolag eller förvaltningar. Näringslivskontoret kommer att leda arbetet med detta, för att slussa nationella, lokala och även internationella företagsetableringar till Stockholm.

En tredje del handlar om att jobba gentemot besöksnäringen. Med allt det spännande som finns i Stockholm i dag är det viktigt att se de idrottsliga och kulturella insatser som är viktiga för vår stad och vår region, att fullfölja vårt arbete med

stadsutvecklingsområdena i Kista och Norra Station och med söderortsvisionen och inte minst att försöka sopa rent framför egen dörr.

Vi startar nu servicemätningar. Staden själv och näringslivsbolaget håller i dem, för att mäta hur de företag som finns i Stockholm eller från annat håll har kontakt med Stockholm uppfattar servicen och på vilket sätt vi skulle kunna bli bättre.

Det finns, kära fullmäktigeledamöter, ordförande, de allra bästa förutsättningar att nu över partigränser och blockgränser bestämma sig för att jobba mycket fokuserat med ett antal strategiska frågor.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Det är så roligt att få debattera näringspolitik igen. Det gör vi ju var tredje vecka i den här salen, och jag vill gärna göra det i kväll igen.

Det är talande att vi just i kväll har boken Industriminne på våra bänkar. Där finns det ju något att tänka på i dessa dagar, när Stockholm och Sverige förlorar i konkurrenskraft på många sätt.

Jag ska inte, fru ordförande, orda alltför länge om allt som borde göras och varför regeringen hela tiden för fel politik. Jag kan bara åter påminna om regelförenklingarna som inte blir av, villkoren för sjukfrånvaro, där man föser över uppgifter på småföretagare och andra företagare, att Barsebäck ska läggas ned och att Boverket, som Socialdemokraterna kontrollerar – ni kontrollerar ju det mesta i det här samhället – har sagt att miljöbalken går före plan- och bygglagen och därmed har lagt en död hand också över bostadsbyggandet.

Fru ordförande! Det finns en rad olika saker som socialdemokraterna skulle kunna göra med en liten hemläxa, om man på allvar ville förbättra företagsklimatet i staden. Men eftersom vi har många inlägg kvar i kväll ska jag fokusera lite på en fråga som jag tycker är viktig. Jag tänkte, Annika Billström, vara konstruktiv i den del som särskilt rör regelverket, för där finns det ju mycket för oss att jobba med.

På en rad olika sätt har Stockholm, fru ordförande, under de senaste två åren sjunkit bland företagen när det gäller hur vi ger service till lokala företagare. Vi har sjunkit i rating från 69:e plats, som år 2002 inte var den allra bästa men ändå var okej, till plats 114. Läser man, fru ordförande, Svenskt Näringslivs och företagens remisser i det här ärendet, då ser man att de bland annat beklagar att de har fått för kort remisstid, så att de inte har kunnat skicka frågan vidare i organisationen för att få in mer synpunkter. Där ser vi precis vad det handlar om. Det handlar om den typ av fluffiga dokument som socialdemokraterna älskar att lägga fram här i fullmäktige men som ärligt talat är väldigt svåra att utvärdera.

Här har vi, fru ordförande, jättemycket att göra. Kommunpolitikernas attityd till företagande har sjunkit. Kommunala tjänstemäns attityd till företagande har sjunkit. Kommunens service till företagen har sjunkit. På punkt efter punkt kan vi se att det

finns väldigt dålig förståelse för hur Stockholm fungerar. Man tycker att det är för dålig service till företagarna och för lite insikt om företagens problem.

Det är, fru ordförande, nästan komiskt att se att företagandet motarbetas på punkt efter punkt när det gäller realpolitiken. Det gäller offentlig upphandling. Det handlar om kvinnors rätt till företagande. Släpp offentlig sektor fri! Ni har ju tagit bort det. Ni ägnar tid och energi åt att stoppa möjligheten för småföretag att komma in i den offentliga sektorn.

Den nya näringsministern skriver att det före jul ska komma skarpa förslag om regelkommissionsförändringar. Vi har väntat på dem i tio år. Det finns väldigt mycket att göra.

Fru ordförande! Min talartid är kort. Jag vill bara yrka bifall till det yrkande som vi har lagt på stolarna i dag om det näringslivspolitiska programmet, där vi från moderaternas sida vill att "Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat så som det mäts i Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet". Vi vill, fru ordförande, att Stockholm ska vara nr 1 i de här undersökningarna – inte nr 114.

Anförande nr 90

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Näringslivsbolagets styrelses förslag till näringslivsprogram för Stockholm är väl genomarbetat och bör också ge en god handledning inför stadens arbete med dessa viktiga frågor.

Staden kan i dag erbjuda företag vilka vill etablera sig i staden goda förutsättningar för det. När näringslivsprogrammet har satt sig i hela organisationen i Stockholms stad har ett stort steg tagits mot att utropa Stockholm till den mest lockande regionen i norra Europa.

Jag ser även vikten av att etablera ett stabilt samarbete med våra EU-grannar runt Östersjön och också i Finska viken för att tillvarata alla möjligheter till framtida tillväxt.

Vänsterpartiet ser det som viktigt att programmet lyfter fram kvinnligt företagande, detta för att åstadkomma en behövlig utjämning av den i dag rådande ojämlikheten mellan kvinnor och män som företagare. Vi är därför särskilt glada åt den riktade satsning på kvinnligt företagande som kommer att genomföras nästa år och att detta perspektiv kommer att inkluderas i det nu föreliggande programmet. Då handlar det inte nödvändigtvis om entreprenader inom offentlig sektor.

Självfallet måste man betona vikten av att nystartade företag bygger på en kreativ och god idé och inte startar som ersättning därför att man har förlorat en anställning.

Jag är enig med finansborgarrådet i att staden som en av sina grundläggande verksamheter för företagsamhet ser det som viktigt att tillhandahålla en fungerande och serviceinriktad verksamhet. Jag förutsätter att detta kommer att ske med gällande lagar och författningar som ramverk.

Slutligen, fru ordförande: Det intensiva arbete som pågår i kommunen för att komma till rätta med bristerna i infrastrukturen där man inte i första hand premierar bilen utan de kollektiva transportmedlen, inklusive försöken med miljöavgifter, lovar gott för att återställa miljön för oss som bor i staden.

Jag ser det som en vision inför framtiden att det mesta av godset och övrigt inkommande distribueras från sin ankomst med tåg med el- eller bränslecellsdrivna fordon.

Men det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag lyssnade med spänning på vad Torsten Sandgren sade om att han vill satsa på kvinnligt företagande. Det var precis det jag tog upp i mitt inlägg. Jag skulle vilja att du utvecklar på vilket sätt det ska ske.

Jag skulle vilja att du utvecklar på vilket sätt det ska ske. Består satsningen i att man hindrar kvinnor från att etablera sig i offentlig sektor? Är det Torsten Sandgrens satsning? Eller handlar det om det faktum att Torsten Sandgrens partivänner alltid röstar nej till alla former av reformer för hushållsnära tjänster som skulle innebära att en rad kvinnor skulle få ett anständigt företagande i stället för att leva på svarta löner? Är detta Torsten Sandgrens kraftfulla satsning på kvinnligt företagande, eller kan du på något annat sätt utveckla vad du menar? Ni motarbetar ju på alla sätt!

Jag har en svärmor. Ja, jag har för säkerhets skull två svärmödrar. Min svärmor nr 2, som bor på Gotland, är sjuksköterska. Hon ville starta eget företag. Vet du att man inte får det? Det är praktiskt taget omöjligt att få F-skattsedel om man är sjuksköterska och vill starta eget.

Det finns enormt mycket man kan göra, och jag tror inte att Torsten Sandgren har bidragit ett enda dugg till att få mer kvinnligt företagande i Sverige.

Anförande nr 92

T o r s t e n   S a n d g r e n (v): Låtom oss först se, Mikael Söderlund, hur verkligheten och framtiden kommer att gestalta sig, innan vi lämnar ut verksamheter som vare sig du eller jag kan sia om och klara av att ge en verklig bild av.

Vi anser inte att offentlig sektor i första hand ska ligga som underlag för privat företagsamhet, utan den ska vara någonting som är till godo för de människor som är medborgare i vårt samhälle.

Anförande nr 93

C h r i s t o p h e r   Ö d m a n n (mp): Det ärende som vi ska ta ställning till i dag tycker vi är ett mycket viktigt ärende. Det handlar om hur vi inom olika delar av stadens verksamheter ska fundera på vilka olika sätt vi kan underlätta för företagaren. En kommunal serviceorganisation som fungerar på ett bra sätt, som kan

underlätta både nyföretagande och för de företag som finns i Stockholm i dag, är oerhört viktigt för framtidens Stockholm.

I det här behövs det självfallet många delar för att man ska kunna nå framgång. En del, som det också står i ärendet, är infrastruktur. Vi har i dag en bra, fungerande kollektivtrafik, som dock kan bli mycket bättre. Det finns all anledning att arbeta vidare med det. Det är också viktigt att komma till rätta med de biltrafikproblem som vi har i Stockholm i dag. Det är klart hämmande för den ekonomiska utvecklingen med de stora köer som vi fortfarande har i Stockholm. Det är självfallet väldigt intressant med försöken med miljöavgifter, trängselavgifter.

Det är också viktigt att Stockholm har bra infrastruktur när det gäller andra delar, till exempel bra telekommunikationer, och att Stockholm kan skapa möjligheter till mötesplatser för nytänkande i Stockholm, att se till de resurser som vi har i Stockholm med bra utbildning, med ett internationellt klimat, som också kan utvecklas betydligt mycket mer än vad man har nått hittills. Det finns saker hela tiden som vi som kommun kan förbättra och underlätta, och det är viktigt att man gör detta.

Ett bra klimat för företagande och för nylokalisering kräver också att det finns en bra miljö – det är en självklarhet i dag – att det finns bra skolor och att det finns en bra omsorg. Där har vi i den nuvarande majoriteten också höga ambitioner.

Alla de här olika delarna skapar förutsättningar för det som vi tycker är viktigt, nämligen en hållbar ekonomisk tillväxt.

Vi har också det nya läget i Östersjöregionen som har möjlighet att utvecklas. Det finns saker där som vi kan utveckla mer och göra ännu mycket bättre. Det är också en viktig del att inte bara se nedåt i Europa utan också se till vår Östersjöregion.

I övrigt är det också viktigt att se Stockholm som en stad i världen. Jag skulle vilja lyfta blicken lite över det som man ofta diskuterar i dag, nämligen inom Europa. I torsdags träffade jag några unga entreprenörer som håller på med IT, och det intressanta med dem är att de lyfter upp frågeställningar och olika resurser som inte håller sig inom Sverige, som inte håller sig inom Europa, utan där det krävs olika resurser runtom i världen för att man ska kunna komma vidare med en ny typ av utveckling.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 94

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande! Jag var väldigt intresserad när Christopher Ödmann nämnde infrastrukturens betydelse. När man frågar verksamma företagare, också internationella, om de vill etablera sig i Sverige – Annika Billström vill ju att vi ska fortsätta att lyssna på dem, och det tycker jag är väldigt positivt – både små och medelstora företagare här i Stockholm vad de tycker är viktigt säger de: Inför inte trängselskatter! Bygg Ringen! Bevara Bromma flygplats!

Jag vet att du i samband med budgetdebatten hävdade att det fanns rader av småföretagare som tyckte som du och absolut ville ha biltullar, som inte ville ha

Bromma och inte ville ha Ringen. Men jag har ännu inte blivit uppvaktad av den typen av företagare, så jag är väldigt nyfiken på att få veta hur du menar att en kraftfull satsning på infrastruktur går ihop med Miljöpartiets program.

Anförande nr 95

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Vi är helt på det klara med att man måste titta på just infrastruktur utifrån ett miljöperspektiv. Det är vissa problem som egentligen bara kan lösas genom att man satsar mer just på olika typer av miljöåtgärder. Jag tror inte alls att vi får en bättre konkurrenskraft om vi negligerar miljö och miljöproblem. Jag tror tvärtom att det är oerhört viktigt att visa att vi här i staden tar de här stora frågorna på allvar, om man nu vill åstadkomma en hållbar ekonomisk tillväxt.

Anförande nr 96

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att se Socialdemokraternas nyvaknade intresse för näringslivet, när man har behov av det. Tidigare har man mest lyssnat och hört hur näringslivet har hanterats i negativa termer.

Stockholm behöver företagen, både de små och de stora, för att säkerställa välfärden. Därför måste kontakterna med företagen vårdas. Vi vill därför i princip stödja Småföretagardelegationens förslag. Vi tycker att det är viktigt att regelverket förenklas.

Mona Sahlin har lovat det vid flera tillfällen, när hon hade ansvaret för det, eftersom hon själv provade att vara småföretagare. Men bara för någon månad sedan kunde vi läsa i tidningarna om en stackars småföretagare som drunknade i alla papper som hon måste fylla i för att klara sitt arbete.

En viktig del är också att se till våra egna verksamheter, att de ska få konkurrens av fristående aktörer, inom både skola, förskola och äldreomsorg. Det ökar mångfalden, och det ökar också kvaliteten.

Stadsdelsnämnderna har också ett ansvar när det gäller kontakterna med näringslivet. Man försöker på många håll nu jobba särskilt med ungdomar på praktikplatser i offentlig sektor. Men jag tror att det är viktigt att man också försöker få praktikplatser inom näringslivet. Det är där jobben kommer att finnas framöver, och vi kan inte se till att alla våra ungdomar ska in i den offentliga sektorn, även om det där också kommer att behövas arbetskraft.

Om Stockholm fick chansen att prova skattereducerade hushållsnära tjänster skulle många nya småföretag också kunna utvecklas där.

Stockholm har potential att kunna bli en än större etablerings- och besöksort, och därför är marknadsföringen oerhört viktig. I det arbetet bör också näringslivet involveras. Det är inte bara ett uppdrag för Stockholms stad.

Stockholm som landets tillväxtmotor är ett begrepp som ibland nästan blir ett mantra, men vi vet ju att det har betydelse för hela landet om också Stockholm visar sin tillväxtkraft. Därför kan det inte nog understrykas.

Jag yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Det har dock blivit en liten lapsus. Det var en text som skulle ha lagts vid sidan om från Moderaterna och Folkpartiet när det gäller Bromma flygplats, och jag vill bara säga att vi inte stöder den meningen i reservationen.

Anförande nr 97

Kristina Alven (m): Ordförande, fullmäktige! Det är lite bekymmersamt, tycker jag, att det från den här talarstolen sker en ganska så kraftig försköning av verkligheten. För att man ska vara trovärdig i de här frågorna föreslår jag att Socialdemokraterna gör upp med sin företagsyn, som går ut på att det fortfarande är fullt att tjäna pengar på att städa, att vårda sjuka och gamla, att driva skola.

Huvuddelen av alla företagare i den här staden och i Sverige är ju inte några personer som tjänar speciellt mycket pengar. Många har gått in och belånat både det ena och det andra – det privata huset och andra saker som man har pantsatt, allt möjligt – för att kunna driva sitt företag.

Så länge Socialdemokraterna anser att det är fullt att tjäna pengar på att driva företag känns det som att det som sägs här inte är riktigt trovärdigt.

Innan jag ställer några riktiga frågor till finansborgarrådet vill jag fortsätta att ställa mig lite frågande till den försköning som man gör. Det är väldigt lätt att säga – och det är en av stadens roller och uppgifter i näringslivspolitikerna – att man ska ha en serviceinriktad kommunal organisation. Men det är en helt annan fråga när det gäller fördröjda tidpunkter, planer som inte blir verklighet utan som blir fördröjda, och en rad bordläggningar, som på sitt sätt orsakar en hel del fördyringar för företagare, dessutom kanske uteblivna beslut i fråga om tillstånd och annat, som till exempel inte kommer till stånd på rätt sida av sommarhalvåret.

Det är också lätt att säga att man ska tillhandahålla välfungerande infrastruktur när man inför biltullar. Det är inte helt förvånande att vi tar upp det även i den här debatten. Samtidigt har vi också brist på väginvesteringar.

Företagsetableringar är man också för, men det finns många i majoriteten som tycker att Stockholm är färdigbyggt. Hur ska man hantera den frågan? Det finns återigen risk för att det blir ord och ingen handling.

Jag undrar också hur man med socialdemokratisk politik ska bli bäst i norra Europa, när man inte ens kan bli bäst i Sverige. Det är självfallet ett mål som vi nu har lagt som förslag, att det borde vara självklart att ni ställer upp på det.

Stadens roll är ju, finansborgarrådet, bland annat också en av frågorna i att marknadsföra Stockholm. Vem är den stora vinnaren på en blommande besöksnäring i Stockholm? Ja, det är staten. Den problematiken känner vi till – det är inget

problem i sig. Men problemet är när kommunen måste göra alla investeringar och stå för alla investeringskostnader.

Därför skulle jag vilja fråga finansborgarrådet: Vad har du för planer på att ta upp en dialog med statens företrädare om att bidra med investeringskostnader och medfinansiering i just marknadsföringen av Stockholm, något som hela Sverige vinner på?

Anförande nr 98

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Kristina Alvendals fråga kring planerna på kontakterna med regeringen vill jag utveckla när jag får ordet. Däremot vill jag i repliken bara säga att jag tycker att det är väldigt tråkigt att ni moderater har ett behov av att odla myten om att vi socialdemokrater inte gillar företagande och tycker att det är fult att tjäna pengar. Det är tråkigt att debatten ska hamna på den nivån.

Det är glasklart att det som görs och har gjorts de här två åren när det gäller små, medelstora och riktigt stora multinationella företag inte har gjorts på väldigt många år i Stockholm. Det är bara så. Det var en passivitet utan dess like under förra mandatperioden. Skälet till det var naturligtvis att staden leddes i en brinnande högkonjunktur, och man kunde luta sig tillbaka i lugn och ro med armarna i kors.

Jag vill bara säga om den aktivitet som den här majoriteten ägnar åt företagande: Vi avlivar myten, för den är inte sann.

Anförande nr 99

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Någoting blir inte mera sant bara för att man upprepar det många gånger. Det är väl tyvärr så att det inte är någon myt. Det finns ju en anledning till att det är en vida spridd myt i detta land, och inte bara här utan även utomlands.

Jag kan ge dig rätt på det sättet att det naturligtvis inte bara är lokala företrädare som skapar ett näringslivsklimat, utan vi har som bekant en väldigt rödfärgad regering, och har haft det med korta undantag de senaste 80 åren i det här landet. Det kan ni inte svära er fria från. Nej, jag tror inte riktigt att man behöver 80 år för att skapa en myt, utan hälften hade räckt. Men det är bara att se på resultatet: höga skatter, krångliga regler, låg företagsamhet och väldigt få entreprenörer. Vi är i Sverige oerhört beroende av ett fåtal stora företag, inte enskilda entreprenörer, tyvärr.

Anförande nr 100

U l l a H a m i l t o n (m): Fru ordförande! Det som Annika Billström tog upp var intressant. Jag ser fram emot att få höra att hon tar avstånd från det arbete som pågår på andra sidan vattnet med att införa förbud för vinst inom vård-, skol- och omsorgsföretag, att förbjuda andra typer av aktiviteter eller förbjuda akutsjukvården. Din partikamrat Hans Karlsson utmålar ju företagen som de stora bovarna när det gäller sjukfrånvarofrågan. Det är väl inte så konstigt att vi kanske ifrågasätter lite grann hur man från Socialdemokraternas sida ser på företagandet.

Ett av de problem som vi har här i Stockholm är att vi har en väldigt stor brist på arbetsgivare. Även om det framstod i tidningen häromdagen som att nyföretagandet nu ökar i Stockholm är det så, vilket framgår om man läser artikeln ordentligt, att det har minskat jämfört med förra året i Stockholm. Däremot har nyföretagandet ökat ganska mycket i Göteborg och Malmö.

Vi ser det här. Bristen på arbetsgivare har sin andra sida i form av en hög arbetslöshet. Där har vi fortfarande en sysselsättningsnivå i Stockholm som ligger för lågt. Vi ligger nästan i nivå med hur det såg ut 1994, när alla tyckte att vi hade jättestora problem i Sverige. Det är den nivån som vi har i dag, om vi tittar på hur många människor som har jobb.

Det här är en jätteutmaning. Det innebär att vi på många olika sätt måste jobba i det här huset för att se till att stimulera flera människor att starta företag och att få fler företag att etablera sig här.

Därför tycker jag att det är jättebra att borgarrådet i den här texten skriver att alla nämnder och styrelser har ansvar för att se till att detta följs upp. Men frågan är hur det är tänkt att detta ska ske. Det undrar remissinstanserna också. Det framgår inte riktigt klart av detta dokument.

Konkurrensutsättningarna efterfrågas av oss. Kristina Alvendal och Mikael Söderlund har varit uppe. Näringslivet efterfrågar också konkurrensutsättningarna. De vill ha det så som det var under förra mandatperioden. De tyckte att det var väldigt bra. Det är en väldigt tydlig signal från Stadshusets sida att visa att man faktiskt bryr sig om vad staden gör och bryr sig om att det finns ett bra näringslivsklimat, som kan stimulera andra till att driva företagsamheten.

Det som jag saknar helt och hållet i det här dokumentet och som är en verklighet, med tanke på vad som händer i Vaxholm i dag och med tanke på vad som händer i form av att svenska företag i allt större utsträckning flyttar utomlands, är en analys av näringspolitiken i Stockholm i förhållande till att det på andra sidan Östersjön finns en växande marknad, som är en del av den inre marknaden. Detta är en jätteutmaning, för att vi i Stockholm ska kunna locka till oss företag i den här delen och se till att de svenska företagen eller Stockholmsföretagen inte flyr över till andra sidan Östersjön.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till det papper som är utdelat på bordet från Moderaterna.

Anförande nr 101

P e r H o m m e r b e r g (fp): Ordförande, fullmäktige! En av Stockholms näringslivskontors viktigaste uppgifter är att vara remissinstans för Stockholms stad, att bevaka att näringslivets perspektiv alltid finns med i kommunala beslut. Ett ärende som har påverkan på näringslivet ska inte fattas utan att en konsekvensanalys för företagare har genomförts.

Vi i Folkpartiet anser att näringslivskontoret ska skapa ett brett accepterat sätt att mäta hur staden förhåller sig till målen och i vilken utsträckning staden lyckas

etablera de eftersträlvade goda förutsättningarna för företagsamheten. Företag och företagare ska regelbundet tillfrågas om hur de upplever företagsklimat, servicenivå med mera.

Näringslivsperspektivet måste genomsyra stadens alla verksamheter, och stadens personal ska utbildas i företagandets villkor.

Likväl som Stockholm ska marknadsföras utomlands måste vi även marknadsföra Stockholms fördelar för företagen i den egna regionen.

När det gäller företagandet i Stockholm finns det en hel del att peka på. Man kan konstatera att både kommunalskatten och landstingsskatten har höjts, att boendekostnader och andra levnadsomkostnader är avsevärt högre i Stockholm än i övriga Sverige, att Stockholms län under flera decennier fått mindre än en tiondel av de statliga infrastrukturanslagen, vilket lett till att infrastrukturen är eftersatt. Vi behöver en ringled. Det kommunala utjämnningssystemet innebär att 16 miljarder kronor försvinner varje år. Biltullarna – kommentarer är överflödiga.

Vad gäller skolan kan man konstatera att Stockholm i dag har den högsta utbildningsnivån i landet men att man nu måste bryta den oroande utvecklingen att alltfler elever går ut gymnasieskolan utan slutbetyg.

Hur är det förresten med Bromma flygplats? Ska den läggas ned eller inte?

Ja, vi måste vara rädda om vårt näringsliv, då det är genom detta som stockholmarna får sitt välstånd. Det allvarliga läget kräver en ny politik för ett Stockholm som växer. Vi är beredda att ta Stockholm ur krisen genom att stödja i princip samtliga av Småföretagardelegationens förslag.

Vikten av att samling sker kring Stockholms stad som landets tillväxtmotor nr 1 kan inte nog understrykas. Denna samling är nödvändig i ett läge med en allt hårdare global konkurrens. Vi uppmanar Socialdemokraterna att överge sin tillväxtfientliga politik och säga ja till näringslivets förslag. Kom ihåg att företagsamhet handlar om människor och deras val.

Bifall till det gemensamma borgerliga förslaget!

Anförande nr 102

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att det egentligen är så – det hörs inte på debatten – i verkligheten, i vår vardag, att många partier känner att det finns en bred samsyn om Stockholms näringslivspolitik. Det är faktiskt det vi debatterar och diskuterar. Jag tror att det finns en väldigt bred samsyn om att bygga inte bara 20 000 lägenheter utan 40 000 och 50 000. Jag tror att vi är eniga om att vi vill bli många många fler i den här staden.

Jag lyssnar mot företagen, oavsett om de är små eller medelstora, och de säger: Livskvalitetsfrågorna – det vill säga om ni kan erbjuda en hög kvalitet i barnomsorg, i äldreomsorg och när det gäller utbildning är det ett viktigt val för oss att etablera

sig i Stockholm. Det är viktigt att ni bygger bra bostäder med god kvalitet, med blandade upplåtelseformer.

Det rasslar till nu när det gäller infrastruktursatsningar. Södra länken har precis öppnats. Ni vet att Norra länken tar vi första spadtaget till nästa år. Vi breddar Klarastrandsleden. Vi kommer att få motorvägsstandard på E 18 och väg 73. Vi kommer också att få ytterligare spår till Stockholm, vilket möjliggör Mälartunneln. Det har inte gjorts så kraftfulla satsningar på infrastrukturen i Stockholm de senaste 20–25 åren.

Till detta kommer naturligtvis att vi också via näringslivskontoret och andra stimulerar forskning och marknadsföring av nya produkter, både när det gäller IT och bioteknik och när det gäller designfrågorna.

Jag säger som Christopher Ödmann sade alldeles nyss: Stockholm ska bli en stad i världen, en världsstad.

Man kan titta på det som inte förenar oss, och då kan man käbbla om det. Eller också går man in för det som förenar oss. Då tror jag att det är väldigt viktigt att se att marknadsföringsinsatserna i Stockholm inte kan skötas enbart av vårt näringslivsbolag, utan det måste skötas av näringslivsbolaget tillsammans med företagen. Där kommer också näringslivsbolagets styrelse att få en redovisning från företagsledningen.

När det gäller Moderaternas tilläggsförslag yrkar jag avslag på det, därför att det behövs inget tilläggsyrkande. Programmet tillgodoser det lokala företagsklimatet och de mätningar som vi nu kommer att starta i Stockholm tillsammans med den offentliga förvaltningen och med bolagen.

Anförande nr 103

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag vet inte om man ska skratta eller gråta. Nu ägnade Annika Billström två och nittio åt fluffiga, intetsägande olika paroller utan egentligt innehåll, och hon ägnade tolv sekunder åt att kommentera mitt yrkande.

Bakgrunden till att jag lade fram det här yrkandet, fru ordförande, var att Svenskt Näringsliv, som representerar en stor del av de företagare och småföretagare som berörs av det här programmet, har haft mycket tydliga synpunkter på att programmet är väldigt otydligt när det gäller uppföljning. Det finns väldigt lite tänkt om hur man ska följa vilken utveckling vi får i den här staden. Det är en av de viktiga synpunkter som man har.

För övrigt påpekar man, fru ordförande, att det finns en liten gummiparagraf här. Det är till och med så att det förutom det obligatoriska att vi ska fråga näringslivet vad ett kommunalt beslut får för konsekvenser plötsligt har lagts ett tillägg om att det ”inte påverkar handlingstiden menligt”. På det sättet kan man ju strunta i att fråga företagarna hur de här besluten påverkar deras verklighet.

Jag tycker att det är så tråkigt att Annika Billström inte vill föra en seriös diskussion om hur man kan förbättra småföretagarklimatet. Det finns en unik samling enmans- och fåmansföretagare i den här staden. Det är en unik flora och en stor population människor som lever som ensamma företagare eller med några få anställda. Bland dem finns det en stor frustration om hur kontakterna med Stockholm och Stadshuset fungerar. Menar man allvar med att man ska förbättra de relationerna väldigt tydligt måste man ju utställa mål och metoder som gör det möjligt att mäta det, fru ordförande.

Vi kan alla ställa oss här i talarstolen och hylla olika verksamheter, om vi inte sedan är beredda att ta konsekvenserna och i sak varje år följa upp vad vi har gjort, vad vi har åstadkommit. Jag tycker att det var en bra idé som Annika Billström hade, att vi varje år ska träffa ett antal företagare, som vi gjorde i juni. Men det räcker inte. Ska det bli konsekvent och riktigt måste man också följa upp och ha tydliga metoder för det.

En del av den viktiga kritiken från Svenskt Näringsliv är att vi inte har de metoderna. Det är väldigt mycket snömos i detta, och det är för lite handgripliga fakta och mål som går att utvärdera varje år för att se hur långt vi har kommit. Hittills har det nämligen gått åt fel håll, fru ordförande. Det var det som mitt inlägg gällde.

Man kan alltid berömma sig för att Södra länken är invigd, men vi har alla varit för Södra länken. Och Norra länken har vi också alla varit för. Det är inte det som är problemet, utan problemet är vad som sedan ska ske långsiktigt – där finns det en frustration bland företagarna – och vad vi kan göra på ort och ställe, här på plats, för att underlätta deras vardag. Där finns det också väldigt mycket vi kan göra. Men då måste vi följa upp det, fru ordförande. Då måste det vara årligt återkommande.

Det var därför vi lade yrkandet. Jag förstår faktiskt inte varför man inte kan anpassa sig till Svenskt Näringslivs metoder för att undersöka lokalt företagsklimat. Menar man allvar med att man vill bli bäst måste man införa de metoderna.

Anförande nr 104

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Mikael Söderlund! Jag skulle bara vilja säga till dig att vi precis har tagit en verksamhetsplan i näringslivsbolagets styrelse där det väldigt tydligt framgår vilka mål vi har, hur vi ska jobba mot de målen och hur vi ska jobba med uppföljningen. Det som det här programmet också beskriver är vilka åtgärder som måste vidtas för att vi ska veta hur vi förbättrar det lokala företagsklimatet, bland annat med servicemätningar, med regelbundna dialoger och träffar och framför allt det som alla småföretagare, och andra företagare för den delen, säger, nämligen att ”ni måste leverera”. Och vi måste leverera, och då måste vi leverera på en mängd områden: på infrastruktur, på bostadsförsörjning, på en mängd olika områden där kvalitet är viktigt för företagen.

Det verkar som om du inte har läst verksamhetsplanen när du påstår att vi själva inte har instrument för uppföljning. Det är precis det vi har skaffat oss.

Anförande nr 105

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag kan konstatera att Annika Billström fortsätter att vara grinig. Vad frågan handlar om är att verksamhetsplanen i näringslivsbolaget, precis som det här ärendet, slår fast att om det ska bli verklighet, om det verkligen ska vara riktigt det du säger, om man menar allvar med att man vill bli bäst på att bemöta företagarnas behov här i Stockholm, måste det prägla hela organisationen. Det är en av de slutsatser som man drar just i verksamhetsplanen, som jag har läst.

Det är därför som jag yrkar det här i fullmäktige, därför att fullmäktige är stadens högsta beslutande organ. Det är ett bekymmer att vi fortfarande, år 2004, är nere på 264:e plats när det gäller kommunpolitikens attityder till företagande och på 253:e plats när det gäller kommunala tjänstemäns attityder till företagande.

Jag kan tala om för dig, Annika Billström, att det beror bland annat på att vi har tjänstemän i den här staden som på olika sätt inte har den här förståelsen, som möjligen du har och som framför allt jag har, om företagarnas vardag och villkor. Man har annat att göra än att fylla i blanketter, sitta i telefonkö och annat, vad det nu kan vara.

Det är det vi diskuterar här. Det är därför jag lägger yrkandet. Det är därför ännu mer obegripligt att du vill avslå det.

Anförande nr 106

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är väldigt positivt när Moderaterna lyfter fram småföretagarnas villkor. Jag vill vara positiv till att ni känner väldigt mycket för småföretagarna i Stockholm. Historiskt har det känts som om Moderaterna mer varit ett språkrör för storföretagandet. Låt mig ändå säga att jag tror att ert engagemang här är äkta, och det är bra att försöka utgå från det.

Det finns säkert många olika sätt för kommunen att hjälpa till, vilket jag också tycker är viktigt att se på, när det gäller småföretagande och nyföretagande. Men om till exempel Mor Anna tas om hand av ett privat vårdföretag kan jag inte känna att det leder till fler i arbete eller till ökad tillväxt. Däremot kan det finnas andra saker som kan vara bra. Att det finns olika möjligheter och ett annat tänkande än vad kommunen kan komma fram till kanske kan vara bra på ett annat sätt.

Ökad tillväxt tror jag dock inte att detta ger, och inte heller fler i arbete. Men det kan vara bra ändå.

Jag tror att det behövs nytänkande. Det krävs nya företag, och nya företag är många gånger miljöföretag och miljöteknikföretag. Är det något som vi och alla storstäder verkligen kommer att behöva är det just ännu mer miljötekniskt kunnande för att bättre än nu kunna hantera olika delar i staden. Det handlar om resurser och så vidare.

Skillnaden är att vi inte tror att miljö och ekonomi behöver stå emot varandra. När Moderaterna pratar känns det hela tiden som att miljön är ett hinder. Det är viktigt att försöka se att miljö och ekonomi kan gå hand i hand framöver och att detta kommer att bli mycket viktigare.

Däremot håller jag med om att det är stora utmaningar. Ni tog till exempel upp det här med Vaxholm. Jag tror att det inte är utmaningar bara för kommunpolitiker eller för Göran Persson utan också för marknadsekonomi globalt sett. Hur ska man kunna hantera en global ekonomi? Det kan hända att vi kommer att tvingas avstå från mycket av den konsumtion vi har i dag. Hur hanterar vi detta? Ökad effektivisering tror jag kan vara viktigt, men det är också viktigt att vi i i-världen inte försvarar vårt sätt att leva på den konsumtionsnivå vi har i dag också i framtiden.

Miljö och ekonomi behöver inte stå emot varandra. Det finns många olika möjligheter. Men se inte miljö och ekonomi som motstående varandra!

Anförande nr 107

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det var väl en missuppfattning att vi mest skulle vara storföretagarnas bästa vänner. Vi är alla företagares bästa vänner, framför allt småföretagarnas bästa vänner. Precis så är det.

Miljöpartiet har ju ändå till skillnad från Socialdemokraterna varit med i förnyelsen av offentlig sektor och sett värdet av att få in fler små aktörer i de stora systemen. Där har Miljöpartiet varit ett stöd.

Jag lyssnade lite ouppmärksamt i början av ditt inlägg, Christopher. Egentligen skulle jag bara vilja veta hur du ställer dig till vårt yrkande.

Anförande nr 108

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag kommer att rösta emot det yrkandet. Vi tycker att det förslag som ligger på bordet är alla tiders, utifrån såväl ekonomi som miljö och hållbar tillväxt.

Anförande nr 109

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet när man tog upp frågan om kvinnligt företagande.

Det är ju så att kvinnor är kraftfullt underrepresenterade när det handlar om att starta och driva nya företag. Men det är inte så att kvinnor har sämre idéer eller möjligheter att komma på nya innovationer. Därför krävs det faktiskt en något större analys än den Moderata samlingspartiet gör, nämligen att om man bara privatiserar kommunal verksamhet så innebär det att fler kvinnor blir privata företagare.

Vi såg ju vad som hände under förra mandatperioden när man just privatiserade kommunal verksamhet. Det var inte per definition så att män startade företag eller att vi fick in fler män i den sektorn, vilket skulle vara en viktig del för denna arbetsmarknad som är alldeles för könssegregerad.

Jag skulle vilja ha in fler kvinnliga företagare i besöksnäringen, i fastighetsbranschen, i byggbranschen och i IT-branschen. Därför krävs det en större analys: Vad kan vi göra? Jag tror inte att staden kan göra allt – absolut inte! Det här är ju fri företagsamhet. Jag tror dock att vi kan göra mer från stadens sida för att

uppmuntra och hjälpa kvinnliga företagare och kvinnliga initiativ. Det finns en grundläggande del i att det är så pass könssegregerat som det är.

Det krävs en större analys än det man alltid ropar på från moderat håll: Privatisera vård och omsorg så får vi fler kvinnliga företagare! Det krävs en större analys än så.

Sedan är det inte per definition en helt stängd arbetsmarknad om man driver en offentlig verksamhet och vill gå över till privat. Men det ni gjorde under förra mandatperioden var en historisk omläggning, och den krävs det analys av. Därför håller vi på och utvärderar den delen.

Tror man att vi löser detta med fler kvinnliga företagare genom att privatisera all kommunal verksamhet är man väldigt naiv. Det krävs fler saker. Det är därför vi nu i detta ärende lägger ett uppdrag på Näringslivsbolaget och även stadsledningskontoret så att det blir fler saker som gör att vi kan vända trenden att kvinnor är så under-representerade bland nystartade företag.

Anförande nr 110

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Det är intressant hur Elisabeth Brandt Ygeman nästan vänder ut och in på sig själv med å ena sidan och å andra sidan. Snälla Elisabeth, alla här i salen vet ju hur det är! Det är väl jättebra att understödja kvinnligt företagande inom IT, besöksnäring och vad du vill. Alla är för det. Vi gör det. Vi ställer upp på det till hundra procent.

Det är ju ni som har problemen. Vad du inte talar om är nämligen att du praktiskt taget vill förbjuda kvinnor i offentlig sektor att ta över sina verksamheter, starta egen låda, vara sjuksköterska och jobba lite som man vill i sitt eget lilla företag. Det vill ni praktiskt taget förbjuda dem. Er regering har till och med lagt fram ett lagförslag, som processats fram och tillbaka, om att förbjuda vinstintressen i sjukhusen.

Det är ju så det är. Erkänn att det är så! Ni tycker inte om privat företagande inom offentlig sektor. Var ärlig och säg det!

Det är just den revolution som du är så förskräckt över som svenskt näringsliv saknar i dag. De vill ha den konkurrensutsättningen. De vill ha in fler företag på det här området.

Anförande nr 111

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag ska ge dig rätt på en punkt, Mikael Söderlund: Det är skillnad på din och min syn på hur mycket i den offentliga verksamheten som ska vara privat respektive offentligt. Det är helt riktigt. Men det har ingenting att göra med att hävda att kvinnors arbetsmarknad på något sätt står och faller med hur man organiserar den offentliga sektorn. Du och Moderaterna försöker hela tiden komma undan med att hävda att bara man privatiserar verksamhet så blir det en bättre arbetsmarknad. Det har du och ditt parti ett väldigt stort problem med.

Anförande nr 112

U l l a H a m i l t o n (m): Fru ordförande! För att börja där föregående talare slutade finns det ganska många internationella undersökningar där man konstaterar att en anledning till att Sverige internationellt sett har en väldigt låg företagsamhetsgrad bland kvinnor är just det faktum att vi har en väldigt stor offentlig sektor och att det är just inom området vård-skola-omsorg som väldigt många kvinnor är intresserade av att jobba. Det är klart att detta spelar roll.

Man måste faktiskt ta hänsyn till vad människor är intresserade av för områden och vad de vill jobba med när de ska satsa en så stor del av sin ekonomi och sin förmögenhet som det innebär att starta ett företag. Vi vet att väldigt många kvinnor faktiskt vill jobba inom dessa områden, och det ni gör är att säga nej till dem i väldigt stor utsträckning. Så är det.

Jag har två frågor. Den ena är hur länge ni ska hålla på och analysera konkurrensutsättningen inom vård, skola och omsorg. Detta är ju någonting som uppenbarligen efterfrågas av näringslivet i Stockholm. Man tycker att det är en bra sak. Nu sade Elisabeth här i talarstolen att ni håller på och tittar på detta. Ni ville göra en utvärdering, och därför stoppade ni i princip all upphandling när ni kom till makten. Frågan är: När kommer ni tillbaka med den här frågan?

Den andra frågan är hur man ska tolka den här skrivningen om konsekvensanalyser. Det är en otroligt viktig signal som staden skickar till näringslivet om man är intresserad av att göra konsekvensanalyser av vilka effekter förslag som utarbetas inom stadens ram får för näringslivet runtom i staden. Hur ska man tolka skrivningen ”om det inte innebär tidsutdräkt”? Ska den tolkas liberalt, eller ska den tolkas som att det absolut inte får innebära någon tidsutdräkt alls? Jag tror att det är en ganska viktig fråga att svara på.

Jag skulle också vilja ha någon hint från finansborgarrådet kring problematiken med att vi i vår politik här i Stockholm faktiskt måste ta hänsyn till vad som händer på andra sidan Östersjön. Det är inte bara så att vi kan locka hit folk och företag från andra sidan Östersjön, utan just nu växer där fram en väldigt attraktiv marknad som är en potentiell alternativ etableringsort för många Stockholmsföretagare som har lika nära tillgång till marknaden från andra sidan Östersjön och hit som tvärtom, om man säger så.

Detta är en utmaning för Stockholms stad. Det skulle vara intressant att höra om borgarrådet har funderat över det.

Anförande nr 113

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det som står i det här programmet om konsekvensanalys, servicemätningar, nätverksbyggande och en mängd andra saker – marknadsföring, att jobba med besöksnäringen inte bara för staden och länet utan för hela Mälardalen – menar vi väldigt mycket allvar med. Vi menar verkligen allvar med detta. Vi vet också att det är ett väldigt stort och tufft åtagande. Så är det naturligtvis.

När det gäller tidsutdräkten är det dumt att stå i en talarstol och säga att det handlar om arton veckor eller fyra veckor. Däremot kan jag säga att denna punkt ska tolkas liberalt på det sättet att vi självklart inte kan utreda frågor eller remittera ärenden så att det tar årtal.

Jag har tagit budskapet från näringslivet på största allvar. Ständigt och i alla sammanhang säger de till mig: Ni måste leverera! Det är klart att det då är viktigt att vara beslutsfäähig.

Anförande nr 114

U l l a H a m i l t o n (m): Detta är ett väldigt vanligt svar, tycker jag. Man skyller på att man ska ha snabbhet i leveransen, och sedan finns det en risk att man inte gör ett tillräckligt underlag.

Jag kommer att bevaka detta. Inför varje beslut som tas i detta kommunfullmäktige kommer jag att ställa frågan: Har detta – och om inte: varför inte? – varit utsatt för en konsekvensanalys? Jag tycker att det är oerhört viktigt. Jag vill bara förvarna om att detta från och med nu kommer att vara en stående fråga från min sida.

Anförande nr 115

P ä r H o m m e r b e r g (fp): Jag konstaterar att det näringlivspolitiska programmet innehåller mycket visioner men få mätbara mål. Folkpartiet ansluter sig alltså till Moderaternas tilläggsförslag.

Anförande nr 116

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Näringslivsfrågor i Stockholm kan inte ses som en isolerad, lokal fråga. Det spelar ingen roll vad vi har för vision och mål i denna församling och denna lokal om inte statens och regeringens politik också ändras. Det är klart att regeringens politik har betydelse.

I det här programmet är, som jag var inne på tidigare, en av stadens roller och uppgifter marknadsföringen av Stockholm. Den stora vinnaren på att vi har en fungerande besöksnäring i Stockholm är staten, som får in väldigt mycket pengar i avgifter men framför allt skatter. Det är moms, arbetsgivaravgifter och det ena med det tredje.

Alla är överens om att det är en statlig uppgift att finansiera stora delar av infrastrukturen. Eller inte alla, men väldigt många av oss är övertygade om att detta är en av statens viktiga uppgifter. Marknadsföringen av huvudstadsregionen borde också vara en viktig statlig uppgift. I dag har man inte det ansvaret.

En av de stora vinnarna på till exempel Vattenfestivalen var staten. Den stora kostnaden för Vattenfestivalen fick Stockholms skattebetalare i form av kommunen stå för. Det är inte en rimlig fördelning.

Jag undrar hur finansborgarrådet kommer att ta upp dialogen med staten för att få staten att bidra till att finansiera marknadsföring och andra investeringar i Stockholm, till exempel när det har med en viss arena att göra. Den absolut största

vinnaren på att få en arena till Stockholm kommer att vara staten, och då är det rimligt att kräva att man också tar en stor del av investeringen.

När det gäller marknadsföring har vi från moderat sida under lång tid eftersträvat, efterfrågat och föreslagit en strategi. Näringslivet, kommunen och staten måste använda en strategi när man marknadsför Stockholm. Jag kan inte låta bli att ta upp – det är en händelse som ser ut som en tanke, höll jag på att säga – att vi i dag på vårt bord har fått en jättetrevlig flaska med Stadshuset på, en liten trevlig marknadsföring av Stockholm. Men på den står det med stora bokstäver: Do you want to live longer? Move to Bollebygd!

Nej, en strategi och en bättre marknadsföring av Stockholm krävs uppenbarligen!

Anförande nr 117

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag håller med Kristina Alvendal om detta med flaskan. Jag tittade på etiketten och tänkte: Åh, är det Stockholm Vatten, vad trevligt! Och så vänder man på flaskan, och så står det Bollebygd. Det får vi rätta till, tycker jag, eller hur? Vi ska inte kivas om detta. Det är en lapsus, måste jag säga. Det är inte marknadsföring av Stockholm – verkligen inte! Det menar nog inte någon av oss heller.

Däremot skulle jag vilja säga så här: Så mycket infrastrukturmedel som Stockholm nu erhåller de närmaste fem, sex eller sju åren, 17–18 miljarder, har inte Stockholm erhållit på kanske 20 år. Jag tycker inte att det är tillräckligt. Vi behöver långt mycket mer. Men det vi får nu är ändå ett trendbrott.

Det pågår diskussioner med många olika statsråd när det gäller marknadsföringen av Stockholm, när det gäller Stockholms karaktär, när det gäller arbetet med IT-frågorna i Kista och när det gäller Norra Station, EU:s smittskyddsbyrå, forskningen vid Karolinska institutet och de biomedicinska företagen – till exempel. Det pågår också diskussioner med regeringens medlemmar kring designcentret vid Telefonplan där Konstfack har tagit det första viktiga steget och där andra mindre företag, både för formgivning och annat, kommer att etablera sig i området.

Det viktiga tycker jag är att vår region hittar enighet. Det går att välja att gå själv. Vi är inte bundna till att ständigt ha regeringen eller riksdagen med oss. Om Stockholm som Sveriges huvudstad ska bli en världsledande stad tror jag att vi måste gå själva i vissa delar. Vi har kompetensen till det. Vi för förutsättningarna till det. Vi har visionerna och strategin till det. Det arbete som nu har startats med länets och Mälardalens kommuner för att gemensamt marknadsföra Stockholm österut men också mot Europa och världen är de första stegen i det arbetet.

Sedan kan alla säga att det borde ha gjorts långt mycket mer på två år, men jag vill ändå säga att de första stegen är tagna. Jag tycker att vi går åt rätt håll. Det känns också att det privata och det offentliga samverkar.

Avslutningsvis: Det är inte så att jag vill slarva genom att säga till Mikael Söderlund att vi yrkar avslag slarvigt på hans tilläggsyrkande. Det lokala företagsklimatet är

omhändertaget både i Näringslivsbolagets verksamhetsprogram och i det näringslivs-politiska program som nu ligger för beslut.

Anförande nr 118

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Jag är inte riktigt nöjd med det svaret. Det är en sak att vi får pengar för trafikinfrastruktur, men det är en helt annan sak att staten öronmärker pengar och säger: För oss är det så viktigt att Stockholmsregionen fungerar och att många människor besöker den att vi är beredda att betala en arena, att delta i marknadsföringen eller vad som helst.

Det som finns är statens turistråd. Inget ont om dem, de gör säkert ett gott jobb, men på deras senaste lilla skrift ser man en stor bild på ett par som sitter i en liftstol. Alla människor som reser mycket i Europa är inte först och främst friluftsmänniskor utan storstadsmänniskor som åker utomlands för att uppleva storstad, puls, shopping och annat. Vi vill ju inte helt och hållet avstå från den typen av turism till Sverige.

På den punkten kunde staten göra en insats. Det borde ändå vara i finansborgarrådets intresse att ta upp formella diskussioner med de ansvariga i landet.

Anförande nr 119

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag håller helt med dig. Det pågår också diskussioner – självklart. Men det viktiga är att inte alltid, som ni moderater gör, lägga problemet utanför sig själv, peka på någon annan och säga att den parten eller den organisationen ska ta ansvar för detta. Väldigt mycket av marknadsföringen, det vet ni också, kan vi klara själva.

Anförande nr 120

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Fru ordförande, fullmäktige! Jag har svårt att förstå mig på den moderata retoriken. Jag fattar inte varför det är så oerhört svårt att se något positivt i en utveckling som majoriteten föreslår. Måste det vara en borgerlig majoritet för att ni ska se något positivt i ett förslag? Jag tycker att det är en väldigt konstig inställning.

Det talas här i talarstolen om att kvinnlig företagsamhet handlar om att privatisera offentlig verksamhet. Detta praktiserades förra mandatperioden. Vem var det som då fick lägga anbud? Ja, inte var det personalen. Vi hade i Skärholmens stadsdelsnämnd flera fall där personalen direkt nekades att lägga något anbud. Det skulle bli privat ägare.

När man konkurrensutsätter på den nivån och på det sättet frågar jag mig vad det är man åsyftar. Att få en billigare kommunal verksamhet sades i alla fall vara syftet. Det stämde väldigt dåligt. Enligt era egna konsulters undersökningar blev det dyrare med privatiserad verksamhet. År 2001 gjorde ett konsultföretag en enkät där 59 av 59 ställda frågor visade att brukarna hellre ville tillbaka till den kommunala verksamheten.

När jag hör era anföranden kring kvinnlig företagsamhet undrar jag: Är kvinnor någon annan sorts människor än män? Annars kan jag inte förstå varför det skulle vara så konstigt om en kvinna vill ha ett åkeri. Är man ute på landsvägarna så pass mycket som jag ser man ofta kvinnliga åkeriägare som åker i stora lastbilar. Även om inte de själva kör är de chefer.

Jag hade hoppats att detta ändå var ett sådant ämne som inte skulle orsaka det här magsura gnället. Okej, det är två år sedan vi hade val. Sorgen över att det gick som det gick i det valet borde nu vara undanstökad.

Anförande nr 121

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Då får jag bara påminna Torsten Sandgren om att det var i det valet vi fick fler röster än vad er majoritet fick, om vi nu ska prata om vem som vann val.

Men det var inte det jag skulle säga. Det jag tycker är väldigt spännande, Torsten Sandgren, är att du lyckas sammanfatta denna debatt som magsur från vår sida när vi kommer med konstruktiva, riktiga yrkanden som majoriteten avslår utan grund. Det är en fantastisk beskrivning du gör av debatten. Jag tycker att vi har varit mycket konstruktiva. Vi har påmint om allt som behöver göras och hänvisat till vad remissinstanserna säger.

Där, Torsten Sandgren, kommer vi tillbaka till kvinnorna. Det duger inte att gå upp i talarstolen och säga, allmänt och lite tjugigt, att man är för kvinnligt företagande när man på varenda punkt röstar nej till konstruktiva förslag om att släppa in kvinnor och låta dem bli egna företagare. Ni röstar ju nej varje gång man kommer med några förslag.

Det är ju det debatten har handlat om. Det är inte fråga om manisk privatisering, utan det handlar om att tillåta kvinnor att över huvud taget vara med i denna verksamhet som småföretagare. Det är det vi diskuterar, och det är Torsten Sandgren emot.

Anförande nr 122

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Mikael Söderlund, det låter roligt när du pratar dig varm för kvinnorna. Jag tror nämligen att kvinnorna inte är så väldigt begivna på att bli infösta i en fälla där det bara är offentliga städjobb och liknande som passar dem som företagare. Jag tror att de är lika kreativa som män, lika framåtsyftande och lika intresserade av att bidra till samhällets vidareutveckling – för att inte tala om alla de tjejer som jobbar inom IT-sektorn där de skaffat Ericsson och andra stora elektronikföretag framgångar här i landet.

Låt oss se saken som den är. Kvinnlig företagsamhet, javisst – men inte under alla omständigheter så att den privata sektorn ska ta över den offentliga verksamheten.

Anförande nr 123

U l l a H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag kan inte hålla mig. Jag vill bara upplysa om att vårdfacket, som är ett väldigt kvinnotungt fack, har ett eget bolag som

jobbar med att hjälpa sina medlemmar att starta eget. De har dock ett problem i dag. Eftersom väldigt många kommuner och landsting är socialdemokratiskt styrda eller vänsterstyrda har deras marknad blivit väldigt begränsad.

*§ 26 Enhet för läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.
Hemställan från utbildningsnämnden (utl. 2004:176)*

Anförande nr 124

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Fullmäktigeledamöter! Jag ser inte Hardy Hedman i salen, men jag vill ändå tacka honom för de värmande orden – i synnerhet i dag då det är Finlands nationaldag. Det kändes väldigt fint att få hans gratulationer.

Jag såg den skrivelse som är grunden för dagens ärende för första gången då den kom på remiss till min stadsdelsnämnd, Kista. Då kändes den här skrivelsen mycket sympatisk.

Nu har den inte blivit mindre sympatisk, men jag har tänkt lite mer och diskuterat den med människor som arbetar med individer med läs- och skrivsvårigheter. Då känns det inte längre som om en central enhet är bästa lösningen för att hjälpa dessa människor på allra bästa sätt. Detta framgår också av många av remissvaren – men inte av alla, det vill jag betona.

När det gäller utredningar av individer med läs- och skrivsvårigheter så finns det redan resurser för detta i dels stadsdelarna, dels landstinget. Inom landstinget finns utredningsresurser som stadsdelarna kan köpa, vilket man också gör, och det sägs också i många av remissvaren.

Satsningarna måste, enligt min mening, inriktas på den personal som arbetar med människor med läs- och skrivsvårigheter – framför allt mot personalen i utbildningsväsendet – i form av rejäl kompetensutveckling, så att de människor som arbetar med den här gruppen tidigt ska kunna upptäcka de svårigheter som barn eller vuxna har. Det går ju inte att utreda det man inte har upptäckt, det blir helt bakvänt.

Det behövs också samlad kunskap om den tekniska utvecklingen, och därför vill vi också ge utbildningsnämnden i uppdrag att utveckla den kompetensen inom utbildningsförvaltningen. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 125

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Socialdemokraterna ägnar sig åt att plantera en skog av svikna vallöften. Jag ska återkomma till den saken lite senare.

Det är fascinerande att se vilka prioriteringar Socialdemokraterna gör. Samma dag som Sveriges skolväsende lämnar en larmrapport som kallas för Pisa-rapporten från OECD och som visar att Sverige hamnar längre ned på listan över de bästa, att eleverna är sämre i matematik och naturkunskap, att barnen inte blir bättre på läsförståelse och att våra skolbarn – med hänsyn till var de borde ligga i rangordning i förhållande till de enorma resurser som vi på goda grunder lägger på skolan – inte lyckas särskilt väl ska vi här i fullmäktige behandla ett konkret ärende som innebär att vi kan göra något åt detta, något som utbildningsförvaltning förespråkar, något som en rad av stadsdelsnämnderna förespråkar – då säger Socialdemokraterna nej!

Samtidigt tycker Socialdemokraterna att vi ska ha en konsumentnämnd. Socialdemokraterna tycker att vi ska hjälpa vuxna, friska, fullt kapabla människor att välja TV-apparat, men vi ska inte ge stöd åt de elever som av olika skäl har svårare än vi andra att tillgodogöra sig kunskaper i läsning och skrivning. Jag tycker att det är så talande för Socialdemokraternas totala oförmåga till varje prioritering.

Att ha åsikten att allt handlar om teknik och stadsdelsreformer är en otroligt märklig inställning. Borgarrådet ägnade nästan hela sitt inlägg till att tala om var i organisationen man ska lägga vad. Poängen är att vi faktiskt har en konkret möjlighet att göra något bra.

Här ligger ett konkret förslag på hur skolan i Stockholm ska bli bättre. Jag kan inte begripa hur man på goda grunder kan avslå ett så här begåvat förslag som såväl förvaltningen som stadsdelsnämnderna har ställt sig bakom. Det övergår mitt förstånd.

Om vi ska ha de bästa skolresultaten i Europa, om vi menar allvar med att hjälpa de utsatta och ska hjälpa dem som har störst behov, då tycker jag att det framstår som ganska naturligt att ska vi bifalla det här förslaget – precis som vi ska stötta särskolelever och deras rätt till skolskjuts, vilket ni också är motståndare till.

Det finns ingen trovärdighet längre i Socialdemokraternas retoriska tal om de utsatta i samhället när ni på punkt efter punkt i fullmäktige under den här hösten röstar ned alla goda förslag om hjälp till de här grupperna, om hjälp till en drägligare och bättre tillvaro. Herr ordförande, jag yrkar kraftfullt bifall till utbildningsnämndens förslag!

Anförande nr 126

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag har väl inte sagt att vi inte vill hjälpa människor som har svårt att läsa och skriva. Gjorde jag det, Mikael?

Jag sade att vi inte tror på en central enhet för detta, precis som jag sade att jag ibland brukar upprepa saker med en dåres envishet, och det gör jag även i detta fall.

Man kan inte utreda något som man inte har upptäckt. Därför måste resurserna satsas på den personal som arbetar med människor med dessa svårigheter, så att vi ska kunna upptäcka problemen. Sedan har man möjligheter att köpa tjänsterna. Detta betonar många stadsdelsnämnder.

Några har tyckt att detta är bra, men det finns även stadsdelsnämnder, bland annat Farsta och Kista, som har sagt att detta inte är vad de vill ha; de vill i stället ha friheten att arbeta med de modeller som de har utarbetat själva och köpa tilläggs-tjänster, när detta behövs.

Vi har aldrig sagt att vi inte vill hjälpa dessa människor, men vi tror inte på en central enhet. Det är skillnaden.

Anförande nr 127

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Poängen är bara den att rader av stadsdelsnämnder och utbildningsförvaltningen tror på en sådan central enhet. En del av de bekymmer som vi har i Stockholms skolor är ju kopplade till att inlärningsprocessen behöver förbättras.

Vi kommer att fortsätta att jaga Socialdemokraterna när det gäller alla era valsvek, alla era svek mot dem som har rätt till en bra skola. Vi vet precis vad som är i görningen. På skola efter skola i en rad av stadsdelarna dras de sista speciallärarna in; elever som har läs- eller skrivsvårigheter hänvisas till särskilda grupper på specialskolor.

De kastas ut ur sina stora klasser där de har fått sin undervisning, integrerade med andra elever. Det är detta ni håller på med, och vi kommer att tjata om detta och påminna om detta på vartenda fullmäktigesammanträde fram till valet.

Anförande nr 128

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vi i Folkpartiet finner detta mycket märkligt. Varför satsar ni i majoriteten inte på de mest utsatta barnen?

Vi vet att det är väldigt många elever som går igenom grundskolan utan att få med sig läsförståelse ut i livet, som inte kan matematik och skrivning och så vidare. Det är baskunskaper som alla har rätt att få med sig från skolan.

Med ett centralt dyslexicentrum skulle vi kunna stödja de allra mest utsatta barnen på ett mycket bättre sätt. Detta handlar både om spetskompetens och om att få en bra kompetensutveckling ute i verksamheterna, för kompetensutveckling är viktigt. Därför är en central enhet också oerhört viktig för att driva på denna utveckling ute i verksamheten.

De här barnen behöver specialistkompetens. Det behövs forskning för att komma framåt, och återigen kan inte jag förstå varför Socialdemokraterna och vänstermajoriteten inte vill satsa på de allra mest utsatta barnen. Precis som vi hörde tidigare handlar detta både om barn med dyslexiproblem och om barn med andra problem, men det handlar också om särskolan där det nu görs stora besparingar. Barnen inom särskolan är de allra mest utsatta barnen. Där gör ni i dag oerhörda besparingar!

Jag blir upprörd när jag tänker på detta!

Ni socialdemokraterna talar ofta om de här barnen – men vad gör ni i verkligheten? Ni säger att ni ska satsa på kompetensutveckling. Det är okej, men det räcker inte. Ni måste göra mycket mer för de här barnen. De måste upptäckas tidigt, mycket tidigare än nu. Det har utvecklats metoder som läsutvecklingsscheman och så vidare.

I dag vet vi att många barn går igenom grundskolan och först i årskurs 7 eller 8 inser omgivningen allt som dessa barn har missat.

Här kommer ett konkret exempel på vad vi handfast kan göra för att verkligen se till att de här barnen får med sig den kunskap som de har rätt till för en bra framtid. Alla

barn har rätt till en bra framtid och att få med sig baskunskaper. Jag yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 129

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag håller fullständigt med dig om att dessa barn ska upptäckas väldigt tidigt. Förklara för mig hur en central enhet på utbildningsförvaltningen ska kunna upptäcka dem tidigt! Det är fortfarande den personal som arbetar på skolor och förskolor som behöver kompetens i det här fallet.

Jag fortsätter att yrka bifall till kommunstyrelsens hemställan! Jag vill gärna ha en förklaring på hur ni har tänkt er att den centrala enheten i ett tidigt skede ska upptäcka dessa barn i 18 stadsdelar i en storstad.

Anförande nr 130

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Naturligtvis ska man upptäcka barnen tidigt ute i verksamheterna. Det är ju självklart, men i dag upptäcks tyvärr inte dessa barn tidigt. När man väl har upptäckt de barn som är berörda och ska hjälpa dem så är det oerhört viktigt att det finns en kompetent central enhet som verkligen kan de här frågorna och ser till att barnen får det som de har rätt till.

Anförande nr 131

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det som utbildningsförvaltningen föreslår är ju bara en enhet som ska vara ett komplement till den ordinarie skolverksamheten och svara för spetskompetensen inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

Problemet är att väldigt många lärare som i dag undervisar barn i läsning och skrivning har otillräckliga kunskaper. Jag betvivlar att det i alla stadsdelar finns experter på dyslexi – jag tror inte att de finns i alla stadsdelar. Det är därför som det behövs en sådan här enhet. Sedan kan dessa specialister i sin tur handleda och hjälpa till med olika saker.

En annan vanlig sak är att man misslyckas med att skilja på dyslexi och språksvårigheter. Det är många barn från andra länder som blir feletiketterade. Därför är det bra om vi kan få till stånd en sådan här central verksamhet som kan anordna fortbildning och annat för hela staden. Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen!

Anförande nr 132

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

För att man snabbt ska kunna åtgärda och stödja barnen tror jag att kompetensen måste finnas där barnen finns, och de finns ute i stadsdelarna. Därför är det där kompetensen måste finnas.

Förslaget går ut på att kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden med kompetensutveckling. Den måste komma till stånd.

Det är det inte på det sättet att en central enhet löser det problemet eftersom problem finns där barnen finns, alltså ute i stadsdelarna. Detta handlar inte om att vi inte ska arbeta med barnens läs- och skrivsvårigheter eller med dyslexi utan om att bygga upp kompetens där barnen finns. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen hemställan!

Anförande nr 133

P e t e r N i l s s o n (mp): Det här förslaget är sympatiskt, men det är inte till hundra procent säkert att den centrala enheten – med enhetschef, pedagog och logoped, två psykologer och en läkare – är det bästa för alla barn som har problem med dyslexi. I skolan i dag finns speciallärare och man har ganska lätt för att diagnosticera dyslektiker och andra.

Problemet är att de här barnen kräver tid och resurser. Vi i Miljöpartiet har vi kommit fram till att det är bättre att de här resurserna kommer direkt ut till verksamheten. Vi tror inte riktigt på att den centrala enheten får en så stor betydelse. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 134

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Fullmäktigeledamöter! Hardy Hedman har helt rätt – här blandar man ihop språksvårigheter och läs- och skrivsvårigheter. Men det sker också i den borgerliga reservationen. Man skriver om både språksvaga elever och om elever med läs- och skrivsvårigheter. Det man vill ha i ärendet är en dyslexienhet.

Jag håller med Miljöpartiets representant i det här fallet. Tio personer på en central enhet som ska räcka till behoven i 18 stadsdelar. Bara i min stadsdelar finns nio kommunala skolor och fem enskilt drivna skolor. Bara detta säger att kompetensen måste byggas upp lokalt och ingenting annat. Då kan man börja upptäcka problemen och åtgärda dem. När kompetensen i stadsdelen inte räcker till så har man frihet att köpa tjänsterna där de finns, nämligen av experterna. Tio personer på en central enhet tror jag inte löser problemet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 135

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara säga att vi har 18 stadsdelar, och jag vet inte exakt hur många skolor vi har i dessa stadsdelar. Men om majoriteten tror att det finns experter på dyslexi i alla våra skolor så lever den i en värld som definitivt inte är verklighetsanknuten.

Anförande nr 136

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag anklagas för att inte vara verklighetsanknuten.

Det står i er reservation att många elever lämnar grundskolan utan tillräcklig läsförmåga för att klara sin vardag. Det här säger inte något om diagnosen. Det här säger inte att det beror på dyslexi. Ni skriver i allmänna termer att eleverna inte kan läsa när de lämnar skolan. Det är vad som står.

Ni resonerar också om dyslexi, men det jag hävdar är att en central enhet med tio personer med olika yrkeskompetenser inte kommer att avhjälpa problemen, enligt vårt sätt att se saken. Expertkunskaper måste föras till stadsdelarna, till skolorna och stadsdelarna ska även ha friheten att göra de individuella planerna för eleverna och faktiskt ha den valfriheten även för eleven i det här fallet.

Anförande nr 137

Borgarrådet Söderlund (m): Det är väl precis som borgarrådet säger, nämligen att det är många faktorer som ligger bakom det faktum att så många elever lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper i läsning och skrivning. Det är alldeles riktigt. Socialdemokraterna äger väl alla de skälen; det kan vara det faktum att frånvaron inte skrivs i betygen så att föräldrarna inte vet om att deras barn inte varit i skolan. Det kan handla om att skolplanen har 500 mål i stället för att vara koncentrerad på kunskapsmålet och tydlig utvärdering. Det kan vara så att Socialdemokraterna motsatt sig betygssystem i rimlig tid så att eleverna snabbt får feedback på sina inhämtade kunskaper. Det finns många skäl till att eleverna inte når de färdigheter de borde göra. Det är Mirja och hennes parti som bär ansvaret för att det är på det sättet.

Nu har vi haft en längre diskussion och utbildningsförvaltningen har konstaterat att det behövs ett centralt organ av den här typen som fungerar som stöd för dyslektiker. En rad stadsdelsnämnder har också sagt att de vill ha det. Mirja har valt att läsa högt ur de remissvar som säger nej, men det är många som säger ja.

Jag tycker att flera talare värtaligt har formulerat vad detta handlar om. Man behöver ett centralt expertorgan som kan stödja och hjälpa skolor och stadsdelar med det här arbetet. Det är komplicerat och ett viktigt arbete.

Läget är sådant att det ansvariga skolborgarrådet och Socialdemokraterna tycker att det är viktigare att vi har en konsumentnämnd i Stockholm där man på olika sätt ger råd till friska vuxna människor om hur man köper TV än att dyslektiker får ett gott stöd i inläringen. Socialdemokraterna tycker numera också att det är viktigare att vuxna friska elever får gratis SL-kort än att särskoleelever med grava handikapp får skolskjuts. Det är helt stilenligt att ni nu också röstar ned detta förslag – men det är oerhört anmärkningsvärt, och det går fullständigt emot den retorik som ni brukar använda er av inför val. Men vi har ju lärt oss alltmer vad era vallöften är värda.

Jag tycker fortfarande att fullmäktige ska besinna sig och inse att Stockholms stad, som är en stor stad, behöver den här typen av centralt organ för att jobba med specialfrågor som kräver expertkompetens, vilket inte alla stadsdelar kan ha. Det enda rimliga vore att rösta ja till det här förslaget.

Anförande nr 138

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag tror att jag i mitt första anförande nämnde att en del stadsdelsnämnder tycker att det här kan vara bra och en del andra som tycker att det inte är bra. Jag har inte valt att läsa enbart det som de mer negativa tycker, såsom Farsta och Kista. Jag har läst alla remissvar.

Det finns också olika synpunkter från stadsdelsnämnderna. Bland annat gäller det finansieringen; det finns synpunkter på att det ska vara intäktsfinansiering eller anslagsfinansiering eller något annat. Expertkunskapen finns att köpa, bland annat hos landstinget. Varför inte ge stadsdelsnämnderna frihet att se varje elev individuellt och göra individuella planer. Och så kan de fortsätta med lysningen, som man kallar det, för att upptäcka dem som har svårigheter.

Det viktiga är att personalen får kompetensutveckling så att de kan upptäcka barn som har den här problematiken, men att tio personer i en central enhet ska kunna lösa problemen med läs- och skrivsvårigheter är något som jag har väldigt svårt att förstå.

Anförande nr 139

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Skolborgarrådet hemfaller till sin företrädares älsklingsbeteende och fördjupar sig i olika organisationsfrågor. Säg som det är: Ni prioriterar inte den här satsningen! Det är viktigare med den konsumentnämnd i Stockholms stad, som förklarar för vuxna, friska människor hur man köper en färg-TV, än att dyslektiker får ett bra stöd i sin undervisning.

Säg som det är, det är lättare att föra debatten då.

Anförande nr 140

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är beklämd över att majoriteten inte stöder dyslektikerna. Jag har själv ett barn som är dyslektiker, och dyslektiker är man på livstid. Det tog mig, som mamma, sju år att få skolans företrädare att förstå att min son inte är dum eller lat eller att problem berodde på att han skulle ha invandrarbakgrund. Det sistnämnda kommer väldigt snabbt som förklaring från skolan så fort man heter något som uppfattas som annorlunda.

En central grupp dit man kan hänvisa barn som visar tecken på att de har svårt att läsa och skriva och förstå det de ser skulle vara bra. För de här barnen flyger bokstäverna runt – barnen är inte dumma, inte sjuka. Det är bara lite ommöblerat i huvudet på dem. De är väldigt intelligenta.

Om alla stadsdelar skulle ta ansvaret för detta så måste det finnas kompetens i varje stadsdelsnämnd. Det finns det inte. Varje enskild förskollärare eller lärare har inte denna kompetens. Det handlar om specialkompetens.

Döm är inte barnen att på livstid bli undantagna, att få svårigheter, att inte följa med i texten på TV, att inte kunna läsa i en tidning. Tvinga inte mammorna, på samma sätt som jag, att slita i sju år, att gå om grundskolan tillsammans med mitt barn! Ge dem en chans! Se till att alla får en möjlighet, det har de inte för närvarande.

Med tanke på resursfördelningssystemet, som vi måste komma tillbaka till, är risken ännu större att dessa barn går förlorade.

Anförande nr 141

H a r d y H e d m a n (kd): Det finns faktiskt en dold central resurs i ärendet.

Borgarrådet skriver att utvecklingen av teknikstöden när det gäller läs- och skrivproblematiken går snabbt och att det är svårt att hålla sig à jour med de hjälpmedel som finns. Det är det det handlar om. Därför finns det ett behov av samlad kunskap på detta område i staden.

Jag finner här att medieteket inom utbildningsförvaltningen kan utveckla en kompetens som kan motsvara detta behov. Ska de då bara svara på frågor om titlar? De måste ju tala om vad filmerna innehåller och hur läromedlen ska användas. Snabbt har vi åtminstone fem anställda, och så småningom har vi ett dyslexicentrum i Stockholm.

Anförande nr 142

H e l e n e J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag tycker att det är oerhört märkligt att majoriteten inte vill inrätta detta dyslexicentrum. Det argument som Socialdemokraterna använder är att det måste finnas kompetens ute i stadsdelsnämnderna. Visst måste det finnas det, det säger vi också, men just därför behövs det en enhet med specialistkompetens som verkligen kan arbeta för att man får denna kompetens ute i stadsdelsnämnderna. Tyvärr finns inte det i dag. Dessa barn har rätt till det.

Man måste också ta vara på forskning och utveckling på det här området. Det handlar också om socialdemokratisk skolpolitik. De här barnen ska upptäckas tidigt, men det är inte fallet i dag. Under den borgerliga mandatperioden införde vi olika metoder, bland annat läsutvecklingsscheman, som gav väldigt goda resultat. Med hjälp av dessa hittade vi verkligen de barn som behövde stöd.

Vi införde också Stockholmsprov i årskurs 3. Det provet i svenska har ni avskaffat. Jag tycker att det är mycket märkligt.

Jag tycker att ni lämnar de här barnen i sticket, och det är inte ansvarsfullt. Det enda jag kan göra är att be er att satsa på de utsatta barnen. Det vinner alla på, och det har barnen rätt till.

Anförande nr 143

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Fullmäktigeledamöter! Jag brukar vara envis som synden.

Helene, du sitter själv i en stadsdelsnämnd, och det är ju där ni har makten att arbeta med de här frågorna. Jag har suttit i en stadsdelsnämnd i sex år och där har vi kunnat bygga upp ett resurscentrum där vi nu har kompetens att arbeta med de här frågorna.

När den kompetensen inte räcker så köper vi tjänster. Om vi behöver en logoped så köper vi den tjänsten av landstinget.

Det är ingen som lämnar barnen i sticket, vi tror bara inte att en enhet med tio personer är det som behövs för att hjälpa de här barnen. Fortfarande hävdar jag, med en dåres envishet, att det är den tidiga upptäckten som är det viktigaste. De pengar som skulle bekosta tio personer centralt placerade räcker bra långt till kompetensutveckling för personalen i stadsdelarna, så att de själva kan upptäcka problematiken.

Jag tycker också att ni som sitter i stadsdelsnämnderna ska ta itu med saken och bygga upp en organisation runt barnen, på skolorna ute i stadsdelarna. Det är väl ändå där man ska börja med detta arbete. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 144

H e l e n e J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Envis som synden kan jag säga att jag också är i den här frågan. Att stå upp för de utsatta barnen tycker jag att vi ska göra allihop. Jag sitter i en stadsdelsnämnd och ser ingen möjlighet för grundskolorna att ha den här specialistkompetensen. Det är just därför som vi vill få till stånd en central enhet; med en sådan får staden kompetens ute bland barnen och får en enhet som driver på utvecklingen så att de här barnen verkligen får det stöd och hjälp de behöver – det bästa stöd som i dag finns har nämligen de här barnen rätt till.

Anförande nr 145

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag håller fullständigt med dig, de har rätt till det bästa stöd som finns. Enligt vårt sätt att se saken är inte en central enhet det bästa stödet. Det bästa är något annat, nämligen att utveckla den personal som finns där barnen finns.

Anförande nr 146

P e t e r N i l s s o n (mp): Av diskussionen här i salen kan man tro att det nästan inte finns några speciallärare ute på skolorna. Det finns ganska många speciallärare som är utbildade för att hjälpa de här barnen. Antingen vet man inte om att de finns eller så underkänner man deras kompetens helt och hållet.

Det är klart att vi ska ställa upp för de här barnen, men tio säkert ganska väl avlönade personer kostar ändå en hel del och de pengarna måste tas någonstans. Det är klart att om man frågar skolorna om de vill inrätta ett centrum svarar förstås många av dem ja, för det kanske inte kostar dem någonting. Det är klart att många tycker att det är bra. Men pengarna måste ändå tas någonstans, och jag är inte säker på att jag har förstått hur ni har tänkt att de ska arbeta. Vi tror inte att inrättandet av en central enhet är att lägga resurserna på rätt ställe.

Anförande nr 147

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Peter Nilsson, du har väl gjort din prioritering. Du är väl en av de mest militanta förespråkarna av konsumentnämnden, om jag inte minns fel. Konsumentnämnden är väl en av de frågor som ni brinner för, så då har du väl gjort din prioritering: det är viktigare att vuxna människor får råd om hur de ska köpa färg-TV än att dyslektiker får en bra utbildning. Du har gjort din prioritering.

Vidare har du fel beträffande speciallärarna. I rader av stadsdelar kommer det efter nyår inte att finnas någon speciallärare ute på skolorna, framför allt inte på grundskolorna. Jag rekommenderar dig att ta kontakt med några stadsdelar – och jag ska gärna ge dig namn på några – som i praktiken inte kommer att ha några speciallärare kvar efter nyår. De kommer definitivt att behöva ett dyslexicentrum med den politik som ni bedriver.

Anförande nr 148

P e t e r N i l s s o n (mp): Mikael Söderlund beskyller mig för att vara okunnig. Jag arbetar faktiskt på en skola i Bromma, och jag har faktiskt ganska god kunskap om skolorna.

När det gäller konsumentnämnden så är det inte den som vi diskuterar i det här ärendet, men jag tror att det finns ett ganska utbrett behov av en sådan. Det finns nämligen företag som skickar blufffakturer till enskilda individer som har väldigt svårt för att klara sig mot detta. Det är bara ett exempel.

Jag tycker att det är ganska dålig retorik att ställa det ena behovet mot det andra. Det tyder på att man har ganska dåliga argument för sin sak.

Anförande nr 149

H e l e n e J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): När det gäller speciallärare så är det inte så bra som det låter från er nu. Det hör också till saken att Socialdemokraterna har avskaffat speciallärarutbildningen, det råder brist på speciallärare. Vi i Folkpartiet har alltid talat om behovet av speciallärare ute på skolorna.

Peter Nilsson från Miljöpartiet säger att detta bara handlar om kostnader. Då börjar jag förstå lite mer av hur ni uppfattar denna fråga. Jag tycker att man ska prioritera de här barnen och ungdomarna. Det handlar faktiskt om prioriteringar.

När jag tittar på er budget så ser jag att det framgår att ni satsar på friska gymnasieelever som bor väldigt nära sin skola. Och man kan ställa de barnen mot de barn som har behov av hjälp på grund av dyslexi. Politik är att göra prioriteringar. Folkpartiets prioritering i den här frågan är inte svår att göra.

Anförande nr 150

P e t e r N i l s s o n (mp): I den bästa av alla världar har ni pengar till precis allt. Jag upprepar att vi inte tror att de tio personer som är tänkt att jobba på en central enhet kommer att ge något stort stöd till de dyslektiska barnen.

Anförande nr 151

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Ordförande! Nu hörde vi en lärares inställning till dyslektiker här i staden! Jag hoppas att dyslektikerna lyssnar till denna debatt i radion. Då hör de hur majoriteten prioriterar deras framtida liv.

Mirja, man ska se i förskolan och i skolan när något inte är riktigt bra med barnen, men då ska man också kunna remittera dem till någon enhet där alla kan få hjälp så att det blir lika för alla barn med detta behov. Det skulle förenkla mycket för varje skola, för varje lärare, för varje förskollärare.

Det här problemet är inte ringa. Du talar om ett par miljoner och undrar varifrån ni ska få de pengarna. Det finns mycket vi skulle kunna avveckla för att i stället ge dessa människor en framtid som innebär att de kan verka i vårt samhälle, så att de kan jobba också med texter. Många stora, skickliga personer här i världen har lyckats trots att de är dyslektiker. Vi brukar skämtsamt säga: Einstein.

Anförande nr 152

P e t e r N i l s s o n (mp): Det stämmer att det är väldigt många dyslektiker som har lyckats bra i livet.

När det gäller frågan om speciallärare så anser jag att alla skolor ska ha speciallärare, för de har en oerhörd kompetens.

Om denna centrala enhet, som ni vill inrätta, skulle få sådana otroliga resultat då skulle jag också förespråka att staden inrättade en sådan. Men jag tillåter mig att tvivla. Jag tror inte att tio personer på en central enhet kommer att tillföra så mycket som ni tror. På den punkten har vi olika åsikter.

Anförande nr 153

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Jag vill inte låta förmäten, men jag vet vad jag talar om. Ett av mina barn är dyslektiker, och det finns så mycket man kan göra för dem. Du tror inte på det ena eller det andra.

Tack gode gud, för att min son inte hade dig som lärare!

Anförande nr 154

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Didar, du har helt rätt i att man ska kunna remittera barnen. Man ska upptäcka barnen tidigt och man ska remittera dem till vidare utredningar. Men landstinget har redan de resurserna. Man behöver inte uppfinna hjulet gång på gång. Vi kan använda de resurser som redan finns för att ge barnen hjälp.

Utifrån din beskrivning är det väl ännu viktigare att kunskapen finns på nära håll. Ditt barn hade därmed kunnat bli upptäckt i tid.

§ 27 P3 Popstad – Stockholm 2005 (utl. 2004:177)

Anförande nr 155

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Fullmäktigeledamöter! Jag ska inte vara långrandig. Jag är nyvald ledamot i kulturnämnden, jag valdes in i kväll. I vissa fall får jag be om ursäkt för att jag inte har hunnit läsa in mig på alla ärenden, men det här ärendet om Stockholm som Popstad har jag läst och funderat igenom.

Det är väldigt hedersamt att bli utsedd till något och det finns grunder till att Stockholm har blivit utsedd till årets popstad. Det är viktigt att använda den här utmärkelsen till att profilera Stockholm vidare, och framför allt som en attraktiv kultur- och besöksstad. Jag är övertygad om att den ringa ekonomiska satsningen från staden kommer att ge utdelning även senare, när popåret är över. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 156

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Jag ska inte heller bli långrandig, men det finns några saker som behöver påpekas med anledning av det här ärendet.

Det är ju väldigt roligt och spännande med evenemang, tycker många. Många tycker att det här är ett väldigt spännande evenemang, och det kan man ju ha olika uppfattningar om. Oavsett om det är ett spännande evenemang eller inte, så är det lite märkligt att den licensfinansierade statstelevisionen utser Stockholm till popstad och sedan kräver att vi ska betala kalaset. Detta har inte föregåtts av något slags ansökningsprocess där Stockholm har skickat in papper och ödmjukt bett att få vara med i utnämningen till popstad. Sveriges radio har pekat med hela handen och sagt att Stockholm är årets popstad – var god betala 1,6 miljoner! Då säger staden: Javisst! Och så betalar vi.

Detta är inte ett ansvarsfullt sätt att använda skattebetalarnas pengar.

Med anledning av det som borgarrådet sade om att detta är så viktigt vill jag stillsamt ställa en fråga. Om detta med årets popstad nu är så viktigt och fantastiskt och prestigefyllt, varför är det då tio städer som har varit det innan Stockholm blir årets popstad. Jo, det är för att det inte finns några orter kvar att välja på. Man funderar nämligen på att lägga ned evenemanget efter detta. Vi får nog dela kakan med nio för sig fantastiska ställen – inget ont om Västerås och Växjö och Jönköping, men det är inte precis så att detta är en utmärkelse av internationella mått som kommer att sätta Stockholm på världskartan i all evighet.

Vi har inte reserverat oss i kommunstyrelsen, men det finns ett särskilt yttrande som jag rekommenderar till läsning. Detta yttrande ansluter jag mig till.

Anförande nr 157

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag är väl medveten om att detta inte är någon internationell utmärkelse, men det är lite roligt att bli utsedd till något som man inte

ansökt om själv därför att man tycker att man är så duktig. Man blir utvald, och då spelar det ingen roll om man är den nionde eller elfte staden i ordningen som blir utsedd.

Det är väl ändå inget fel på Jönköping eller Västerås, eller hur.

Anförande nr 158

C e c i l i a B r i n c k (m): Nej, det är inget fel på Jönköping och Västerås – det var precis det som jag sade.

Visst är det roligt att staden blir utnämnd, men kan du inte hålla med om att det är lite märkligt att få en utmärkelse som man tvingas betala 1,6 miljoner för. Det är de facto det som händer.

Anförande nr 159

P e t e r N i l s s o n (mp): Kortfattat anser jag att det är jättekul att Stockholm blivit utsedd till Året Popstad 2005. Jag ser fram emot konserterna och evenemangen som hör till. Jag tror att Stockholm kommer att tjäna på detta med de kringeffekter som följer med. Om man inte tycker att vi ska ha detta, så får man väl lägga fram ett förslag om att staden inte ska vara popstad och inte åta oss arrangemanget. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 160

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholm Visitors Board AB ska stödja olika evenemang i staden och det är väl trevligt att man nu också kan satsa på musikevenemang. Jag hoppas att det ska bli fler kulturevenemang i de satsningarna.

Man kan säga att detta är ett lite udda arrangemang, men det är en ganska viktig sak och det vänder sig till en grupp som vi inte gör speciellt mycket för, nämligen ungdomarna eller de unga stockholmarna.

Ni är lite väl griniga nu i oppositionen. Det är faktiskt inte så att man brukar ansöka om en utmärkelse, man får en utmärkelse och så kan man välja att anta den utmaningen eller inte. Vi väljer att anta utmaningen och satsa och göra några olika evenemang med anledning av den här utmärkelsen. Märkvärdigare är det inte.

Ni brukar vara ganska intresserade av att stödja företagandet i staden. Musikbranschen är en stor och viktig bransch, vi vet ju att musikexporten är värd mer än Volvos export från Sverige. Det är en viktig bransch att stödja och det handlar inte om särskilt mycket pengar. Jag tycker att det är viktigt för Stockholm Visitors Board att vara med och satsa på den här verksamheten. Som sagt hoppas jag att det blir fler tillfällen till kulturevenemang i staden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 161

C e c i l i a B r i n c k (m): Ann Mari Engel, är du omedveten om att det faktiskt äger rum tio, tjugo, trettio, fyrtio, femtio popkonserter i Stockholm varje dag som kommunen inte har något med att göra och som inte konsumerar ett öre av skattepengarna och som når en väldigt stor publik. Det är ju inte så att den här staden är okänt land för den här typen av kultur, den här typen av musik.

Det är klart att man inte ansöker om en utmärkelse, men det är faktiskt inte ett helt normalt och rimligt beteende att Sveriges Radio utser Stockholm till popstad 2005 och kräver att vi ska betala för det.

Är det bara jag som tycker att detta är ett utomordentligt märkligt förfarande?

Anförande nr 162

A n n M a r i E n g e l (v): Nej då, Cecilia, jag är inte omedveten om det och det är väl tur att detta inte är det enda som satsas på popmusikens område. Det här är ett sätt att ge en lite extra skjuts i och med anordnandet av seminarier och samordning. Det här är inte allt som ska arrangeras när det gäller popmusik i staden.

Det allra mesta sker på helt kommersiella villkor, och det här är en möjlighet för staden att gå in och satsa lite på den här gruppen unga stockholmare som annars alltid själva får svara för hela kostnaden.

Det är inte så att Sveriges Radio kräver att staden ska satsa de här pengarna. Man kan välja att inte anta utmaningen. Nu väljer staden att använda utmärkelsen till något bra för stockholmarna.

Anförande nr 163

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! det är jättekul att staden blev utsedd till årets popstad, men jag delar den tidigare moderata talarens åsikt i frågan. Egentligen skulle man vilja ha en diskussion med Sveriges Radios styrelse, och gärna med ansvarig minister också, om principerna i detta.

Just det förhållandet att staden blir utsedd och sedan förväntas betala för detta är lite märkligt. Jag tycker att man kan dra slutsatsen att Sveriges Radio gör detta och vi betalar denna gång men det är inget som kommer att vara en princip framgent. I annat fall skulle man kunna tänka sig att ett otal föreningar och sammanslutningar utser staden till något och skickar en räkning för en trevlig fest eller liknande. Ett sådant här förfarande tycker jag är lite märkligt.

I och för sig kan man hämta inspiration från detta och tänka sig att Stockholms stad utser ett företag som går med hög vinst till årets företagare. Efter att ha givit denna utmärkelse skickar staden en miljonräkning och säger att det vore bra för företaget att vara med på en fest eftersom företaget har utsetts och ge pengarna till exempelvis sociala ändamål. Det skulle kunna vara en idé.

Den här gången kan arrangemangen sammanfalla med stadens marknadsföringsinsatser och vi vill också hänvisa till det särskilda uttalandet som är skrivet i denna anda.

Anförande nr 164

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, ledamöter! Det är ju klart att vi skulle kunna göra ett val. Stockholm har blivit utsedd till årets popstad och då är frågan om vi ska anordna programverksamhet eller inte. Det finns väldigt många konserter och evenemang i Stockholm, men det är inte så väldigt säkert alla gånger att de ungdomar som bor i staden har råd att gå på popkonserter på Globen, på Hovet eller på Stadion. Detta kan vara en ungdomssatsning för de grupper som vi inte talar så mycket om i fullmäktige när det gäller verksamheter. Det är framför allt gruppen ungdomar i åldrarna 16–19 år som ofta faller mellan stolarna även i många stadsdelar.

Ingen av er har någon reservation mot förslaget men det riktas mycket kritik mot det. Om man inte tycker att satsningen är bra kan man väl reservera sig i kommunstyrelsen när vi fattar beslut. Det är väldigt konstigt att ni är positiva men ändå inte vill vara med. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen hemställan!

Anförande nr 165

C e c i l i a B r i n c k (m): Vi har inte reserverat oss, och det av flera skäl. Dels är det så som Ann Mari Engel säger, nämligen att det är fråga om förhållandevis lite pengar. Vi använder pengar till mycket i den här staden och mycket kan man ifrågasätta, men vi har inte tyckt att vi vill göra mycket mer än att rikta uppmärksamheten på den principiella svårighet vi hamnar i om vi låter utomstående intressenter diktera vad vi ska använda skattepengar till.

Vad detta egentligen handlar om framgår ju tydligt av borgarrådets och Ann Mari Engels inlägg. Det handlar om att den stora och omfattande verksamhet som äger rum – alla popkonserter som anordnas i staden – inte är helt godkända om inte staden är inblandad i arrangemangen. Den verksamheten är inte riktig, inte viktig, inte äkta och inte riktigt bra. Det går till och man att betrakta arrangemangen som kommersiella, och därmed är de genast uträknade.

Popstadsarrangemangen däremot skulle bli bra eftersom att kommunen är inblandad; då är det icke-kommersiellt och därmed är det finare. Den inställningen vänder vi oss emot.

Anförande nr 166

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det finns en inställning som jag också vänder mig emot. Det är den inställning som företrädare för oppositionen visar i dag och som innebär att man lägger ord i munnen på oss.

I förra ärendet tog man upp konsumentnämnden till debatt fastän den inte hade med ärendet att göra. Nu påstås det så att vi inte vill ha och inte tycker att arrangemang

inte är fina nog om kommunen inte är inblandad i dem. Det har väl ingen av oss som har sagt det i kväll. Eller har vi sagt det? Jag kan inte minnas det.

Vad vi sade är att många ungdomar kanske inte har råd att betala hundralappar för en konsertbiljett. Vi föreslår ett sätt att fördela kulturutbudet också till de ungdomar som inte har råd att åka från Rinkeby eller Tensta eller de andra delarna av ytterstaden, ungdomar vars föräldrar inte har de pengarna. Men vi tycker inte att det är finare eller bättre bara för att kommunen är inblandad. Vi väljer att ha bra programverksamhet under det här året. Det är det som vi gör.

Anförande nr 167

A n d e r s B r o b e r g (kd): Som framgick tidigare är det egentligen inte borgarrådet som vi vill ha debatt med utan med Sveriges Radios styrelse och ansvarig minister.

Vi har inte reserverat oss mot förslaget i detta ärende eftersom vi tycker att det verkar passa Stockholms marknadsföring, det blir bra på det sättet. Samtidigt har vi principiella synpunkter.

Det sista som borgarrådet sade var intressant; hon sade nämligen att det är ungdomar i förorterna som kommer att gå på evenemangen. Jag hoppas verkligen då att festligheterna, firandet och konserterna verkligen sker i förorterna så att de kommer de ungdomarna till del.

Anförande nr 168

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Om det nu är så att ungdomarna i förorterna kunde få möjlighet att åka in till city och titta på något så är väl inte det fy skam, det heller. Varför måste den som bor i förorten och inte har råd att åka på konsert på Globen absolut gå på konsert i Rinkeby? Kan de inte åka därifrån? Detta är en konstig attityd gentemot ungdomarna i ytterstaden.

Anförande nr 169

A n n M a r i E n g e l (v): Jag begärde ordet för att jag blev apostroferad i en replik. Jag vill också betacka mig för att bli tillvitad en åsikt som jag inte har.

Det vi diskuterar i kväll är ju inte förekomsten av olika kommersiella konsertarrangemang; det vi diskuterar är i stället kommunens insatser i detta läget. Därför är det viktigt att kommunen är med.

Om du läser ärendet från kulturförvaltningen så ser du att det står att hela projektet är tänkt att genomföras i nära samarbete med branschens egna aktörer till exempel Mondo, Fryshuset, Nalen, Debacer, Södra Teatern, Berns, skivbranschen och olika artistbolag. Staden eget kulturhus och Lava ska bli en central punkt som ska jobba ihop med Kulturhusets terrass med mera.

Det finns ingen motsättning i detta, men det är inte det som vi har fattat beslut om. Det är faktiskt stadens satsningar. Ni i oppositionen är ovanligt griniga på den här punkten, men ni ska i alla fall försöka tala sanning.

Anförande nr 170

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det är oerhört intressant att höra den här debatten, jag kunde inte riktigt hålla mig borta från deltagande i den.

Egentligen skulle jag vilja gratulera majoriteten. För första gången gör de nämligen något som är helt igenom kommersiellt. Det är en riktig kommersiell satsning som staden har bestämt sig för att stödja med 1,6 miljoner, och därför tycker vi att det här är ganska bra. Detta kan nog bidra till att skivindustrin går bättre i Stockholm – men frågan är om det är någon av Stockholms stads kärnuppgifter. Det kan man väl vara tveksam till. Nu är det Stockholm Visitors Board som genomför det hela, man jag vill ändå framhålla att detta är ett mycket kommersiellt tilltag. Det är jättekul att ni tycker att det är bra, att ni stöder den kommersiella skivindustrin. Ni är att gratulera.

Anförande nr 171

A n n M a r i E n g e l (v): Snälla, Madeleine, nu får du väl bestämma dig! Nyss tyckte du inte att det här förslaget var bra eftersom det är statsfinansierade Sveriges Radio som ligger bakom, men nu är det bra eftersom vi samarbetar med vissa kommersiella aktörer.

Jag förstår inte riktigt vad ni är ute efter. Ni stöder inte förslaget, men ni reserverar er inte. Jag tycker att ni har lite svårt att välja åsikt i den här frågan.

Anförande nr 172

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vi stöder förslaget. Folkpartiet tycker att det är bra. Och jag har inte yttrat mig tidigare i den här debatten.

§ 28 Arbetsmarknadspolitiska riktlinjer för Stockholms stad (utl. 2004:178)

Anförande nr 173

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det känns ganska bra att vi behandlar det här ärendet samma dag som vi behandlat det näringslivspolitiska programmet, för de här frågorna hänger ganska mycket ihop.

Först vill jag klargöra att jag faktiskt tycker att arbetsmarknadspolitiken i huvudsak är ett statligt ansvar, men en av de allra största orättvisorna i vår stad ligger mellan dem som har ett arbete och dem som saknar ett arbete. Man kan se vår stad utifrån väldigt olika perspektiv, och vi har väldigt stora skillnader i vår stad. År 2001 var till exempel förvärvsfrekvensen i staden 75,3 procent, i Rinkeby var den 46,8 och i Bromma 81,3 procent.

Den öppna arbetslösheten var då 3,8 procent, den var 5,9 i Rinkeby och 2,8 i Bromma. Det här visar två saker, dels att det finns en stor skillnad mellan hur många som arbetar i olika delar i vår stad, dels den stora skillnaden mellan hur många som faktiskt är sysselsatta och hur många som är arbetslösa.

För Rinkeby, som har 46,8 procent arbetslösa, betyder detta att mindre än hälften av den vuxna befolkningen har ett arbete att gå till, men bara 5,9 procent är öppet arbetslösa.

Detta säger en del om de problem som finns på arbetsmarknadspolitikens område när det gäller arbetet med medborgarna i vår stad.

Om man studerar stadens folkmängd så ser man att 20 procent har utländsk bakgrund, men även i den här frågan finns väldigt stora variationer. I Järva-stadsdelarna varierar siffran mellan 40 och nästan 70 procent, medan det i Bromma och Katarina–Sofia bara är 1 procent av befolkningen som har utländsk bakgrund.

Stadens anställda speglar ganska bra sammansättningen av befolkningen. 20 procent av de anställda i staden har utländsk bakgrund, men de finns framför allt på de lägre nivåerna. Ju högre upp i hierarkin man tittar desto svårare är det att hitta någon med utländsk bakgrund.

Det finns klara diskriminerande strukturer i vår stad. Jag var på ett möte med de andra borgarråden, med både dem och i oppositionen och i majoriteten, tillsammans med bland andra vd för Astra Zeneca i Sverige. Han betonade detta som en av de viktigaste frågorna som näringslivet och politiken måste samverka i. Han anser att det är ett väldigt stort problem, inte i att rekrytera personal och högkvalitativ personal till Sverige och till sitt företag, utan att behålla dem här eftersom deras fruar och män inte får in en fot på den svenska arbetsmarknaden.

På samma sätt som när det gäller sysselsättning finns det också väldigt stora variationer när det gäller eftergymnasial utbildning; i Rinkeby ligger den på 19 procent, medan den på Östermalm är 64 procent. Inkomstskillnaderna är också väldigt stora. På Östermalm var medelinkomsten 330 000 per vuxen invånare år

2001, medan den i Rinkeby bara var 144 000 kronor. Det finns också en väldigt stor skillnad i graden av arbetslöshet och behovet av arbetskraft. Vi har människor som behöver ett arbete samtidigt som det finns företag som behöver anställa personal, men det fungerar inte eftersom de arbetssökande inte fyller kraven.

Det är också därför som vi i budgeten för år 2005 föreslår en utredning som ska studera möjligheterna att koppla vuxenutbildningsfrågorna och arbetsmarknadsfrågorna närmare varandra.

Utifrån de målsättningar som finns för arbetsmarknadspolitiken handlar det om att förbättra levnadsvillkoren genom ökad sysselsättning för dem som står längst från arbetsmarknad samtidigt som det gäller att öka tillväxten genom att också matcha och utbilda för jobb i bristyrken och de flaskhalsar som finns. Syftet är självfallet att öka sysselsättningen och minska antalet personer som uppbär försörjningsstöd. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 174

E w a S a m u e l s s o n (kd): Borgarrådet inledde sitt anförande med att tala om att arbetsmarknadspolitiken i första hand är en statlig angelägenhet. Jag skulle vilja fråga ansvarigt borgarråd vilket ansvar borgarrådet anser att sosseregeringen, som suttit vid makten under 63 av de senaste 75 åren, har i denna fråga.

Anförande nr 175

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag tycker att man har ett ansvar. Staten har ett ansvar, men det finns en ny problematik i dag som innebär att målen för Ams inte stämmer överens med den verklighet som vi ser i våra stadsdelar.

Detta handlar om många olika saker, och på samma sätt som vi försöker göra något akut för att komma åt problemen i vår stad så att vi inte behöver betala ut 1,2 miljarder i försörjningsstöd varje år, och i stället använda de pengarna på ett bättre sätt, måste vi jobba mot regeringen och Ams-målen. Det gäller framför allt storstadspolitiken, och staten har jobbat med storstadssatsningen just därför att läget är allra sämst där. Vi har ju sett resultatet av detta, men ännu återstår väldigt mycket att göra. Jag hoppas att vi gemensamt kan agera i dessa frågor.

Anförande nr 176

O r d f ö r a n d e n : Jag hoppas att ni alla har sett att ni på bordet har handlingar om e-rådslaget och om kommunfullmäktiges arbetsformer. Jag vill göra er uppmärksamma på att ni ska ta del av detta och inbjuder er till e-rådslaget som börjar i dag klockan 18.00. Ni som har möjlighet kan redan nu gå in på Internet. Jag kommer att påminna er också senare. Jag ber om ursäkt för att jag inte påmint om detta tidigare.

Anförande nr 177

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Jag är tacksam om fullmäktige inte hörsamma herr ordförandens uppmaning och redan nu lämnar Rådssalen utan stannar kvar och lyssnar på mig. Då blir i alla fall jag gladare.

Jag delar borgarrådets uppfattning i hennes första mening under rubriken Mina synpunkter. Stadens arbetsmarknadspolitik ska syfta till att öka sysselsättningsgraden och därmed minska beroendet av ekonomiskt bistånd. Med enklare språkbruk betyder detta att staden med fler människor i arbete får fler skattebetalare och färre bidragstagare – det vill säga just den utveckling som ägde rum i staden mellan 1999 och 2002 då fler än 20 000 stockholmare gick från bidragsberoende till egen försörjning.

Men vänstermajoritetens arbetsmarknadspolitik går i dag åt precis motsatt håll. I stället för att ge drivkrafter åt den enskilde, att få fler att arbeta mer så vill ni att stockholmarna ska arbeta ännu mindre, till exempel genom arbetstidsförkortning och friår, vilket ni särskilt betonar. Alltså: allt färre arbetar, marginaleffekterna för låginkomsttagare ökar.

I det läget ställer majoriteten arbete i direkt motsats till "livskvalitet". Borgarrådet skriver till och med att friår kan stärka de arbetslösa genom de arbetstillfällen som uppstår. Därför måste jag fråga borgarrådet: Hur många arbetslösa räknar du med ska komma att få jobb i Stockholms stad och dess verksamheter genom friåret? Är det tiotals, hundratals eller kanske tusentals?

Ordförande, fullmäktige, förutom friåret, denna uttalade och utmejslade anti-arbetslinje, är det en sak som är extra upprörande och det är att Kista stadsdelsnämnds synpunkter ska beaktas särskilt – det är ert yrkande nr 6. Då frågar sig vän av ordning vad som är särskilt förgripligt med detta. Jo, det är den mycket nedlåtande synen på bemanningsföretag. I Kista stadsdelsnämnd – av alla ställen – tillåter sig majoriteten att hacka på bemanningsföretagen, dessa vandrande praktiska integrationsprojekt. De var allra viktigast för Kista Matchning, när det projektet 1999–2000 fick upp placeringsgraden till 70 procent. Då stod bemanningsföretagen för 8 av 10 jobb. Nu hävdar ni att bemanningsföretagen tar allt fler av servicejobben. Vad då, tar? Går man iväg med jobben? Går jobben upp i rök? Jag bara frågar.

Samma nämnd beklagar sig och säger att borta är den fackligt medvetne yrkesarbetaren. Har bemanningsföretagen kanske burit i väg med dem? Själv är jag mest bekymrad över meningens sista del, den som handlar om att det blir allt färre yrkesarbetare. Det är hela ärendets problem, alltså att de som arbetar blir allt färre. Och de här riktlinjerna upphöjer arbetslinjens motsats, anti-arbetslinjen, till högsta visdom. Därför yrkar jag bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 178

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Arbetstidsförkortningen leder ändå till att fler människor kommer i arbete. Det är en av de bra sakerna med just arbetstidsförkortningen. Om man minskar arbetstiden så anställer man fler människor.

Friåret ger de arbetslösa möjlighet att få arbeta. Det skulle de inte få annars. Under de goda åren som du pratade om, var det väl en rödgrön majoriteten som regerade Sverige då, om jag minns rätt. Det återstår ändå att höra vilka alternativ som moderaterna har. De alternativ som finns i ert förslag är återigen minskad skatt, färre bidrag och någon form av offensiva satsningar. Men med minskad skatt finns det risk för att man också måste friställa en del människor från arbete.

Anförande nr 179

R o l f K ö n b e r g (m): Min poäng, Christopher Ödmann, är att den majoritet som du tillhör en gång i tiden berömde sig för att stå för en arbetslinje, nu står den majoriteten för dess fullständiga motsats. Yrkesarbetare och de fackligt medvetna och alla andra arbetar i dag allt mindre, och det är ett jätteproblem för de enskilda och för Stockholms stad som blir allt mer beroende av andra regioners bidrag via skatteutjämnningssystemet.

Det vore bra om den här regionens arbetskraft arbetade så mycket att de kunde bidra till regionens egen skattekraft och dra in pengar till de angelägna reformer som bygger på att folk arbetar.

När ni ställer livskvalitet mot arbete så säger ni att det är Kofi Annans okände bror, Nån Annan, som ska göra jobbet. Det är det som är problemet med er politik.

Anförande nr 180

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Du undrar hur många jobb som friåret kommer att bidra till. Jag har tyvärr inte räknat på det, ingen annan i staden har heller gjort det specifikt för Stockholms stad. Det är klart att det finns funderingar om detta på länsarbetsnämnden.

Vad det handlar om är att man ska ta in en långtidsarbetslös för att fylla platsen för den person som kommer att vara ledig ett år. Man kan framför allt starta egen näringsverksamhet som kommer att leda till nya arbetstillfällen. Senast jag talade med länsarbetsdirektören berättade hon att det är detta som de flesta ansökningarna syftar till, människor vill pröva på att starta ett företag som de annars kanske inte hade mod att starta för att se om affärsidén håller. Jag tror att detta kommer att vara väldigt bra för småföretagandet.

Anförande nr 181

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det anmärkningsvärda är att föredragande borgarrådet inte själv vet vad hon föreslår. Hon föreslår att friåret ska vara en oerhört viktig arbetsmarknadspolitisk reform.

Jag kan tala om, till skillnad från borgarrådet, hur många jobb detta kommer att ge i staden. Det ger nämligen ganska exakt noll, eller ett mycket litet antal jobb. Jag har nämligen talat med dem som vet hur det blir, med företrädare för personalpolitiska avdelningen. De konstaterar liksom stadens fackliga organisationer att det finns trygghetsavtal och ungefär 900 övertaliga. De 900 övertaliga ska ha jobb först. Jag har dessutom talat med representant för en facklig organisation som konstaterar att man inte kommer att gå med på ett enda friår förrän deras övertaliga medlemmar har fått jobb.

Det är exakt vad en facklig organisation ska göra. De ska företräda sina medlemmars intressen, och det har ni missat i det här ärendet!

Det här ärendet är en stor skandal! Det borde dras tillbaka, och det säger exakt hur mycket ni är beredda att pervertera den kommunala arbetsgivarrollen för er lokala

arbetsmarknadspolitik. Det är bedrövligt, och det är en skam för staden som arbetsgivare!

Anförande nr 182

G o d f r e y E t y a n g (s): Herr ordförande, fullmäktige! Arbetsmarknaden är i huvudsak en statlig angelägenhet. Jag vill passa på att säga att den svenska aktiva arbetsmarknadspolitikerna under alla år har varit framgångsrik. Den har varit framgångsrik och Sverige har varit väldigt omtalat i världen. Den är fortfarande framgångsrik. Det som talar för detta är att Sverige har den högsta förvärvsfrekvensen i Europa ännu i dag.

Inom denna framgångsrika politik ser vi emellertid också problem. Problemet är egentligen den skillnad som finns mellan dem som förlorar sitt arbete och dem som aldrig har haft något. De som förlorar sitt arbete hamnar i ett system. De får ersättning. De som inte har kommit in i systemet är tvungna att leva på försörjningsstöd. Det är på den punkten som vi i fullmäktige kan göra något.

Det här ärendet andas väldigt positiva tongångar, vi känner att kommunen har en uppgift och att vi också ser vilka grupper vi ska prioritera i det här arbetet så att vi kan få personerna att flytta till arbetssystemet.

Det här är väldigt viktigt, och det är också viktigt att poängtera att exempel på hur man kan nå framgång är samverkan. Vi vet alla i Stockholm att samverkan i storstadssatsningen mellan stat och kommun var väldigt framgångsrikt. Det ledde ju till jobb.

Jag vill också framhålla när vi talar om problem att det är viktigt att vi skickar samma signaler. På den här sidan av salen säger folk att det är bra att staden gör någonting, men de går emot förslagen. Med detta skickar vi dubbla budskap till våra tjänstemän. Detta gäller för alla integrationsområden. Varför ska de göra någonting när politikerna är så oense. De tycker att marknaden ska fixa det här. Jag tycker att vi ska ta ansvaret gemensamt och bifalla hemställan i ärendet. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 183

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har sagt tidigare och upprepar nu att alldeles för många människor i Stockholm utesluts från arbetsmarknaden på grund av diskriminering. Det borde vara självklart att alla människor, alla stockholmare, skulle ha samma möjlighet till arbete på arbetsmarknaden, men det fungerar inte i verkligheten.

Kampen för att öka och stärka medvetenheten om alla människors lika värde och motverka diskriminering kräver att vi alla engagerar oss tillsammans. Drömmen om ett samhälle där alla har en plats och ett egenvärde kräver också att vi går från ord till handling.

Jag tycker att staden som arbetsgivare ska vara ett föredöme och att man ska se till att ingen etnisk diskriminering ska förekomma vid rekrytering till stadens verksamheter. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 184

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! det är lätt att glömma bort i siffror och statistik att det faktiskt är enskilda människor det handlar om, att det är enskilda människor som saknar arbete. Därför är vårt viktigaste uppdrag att just se till den enskilda människan och möjliggöra för henne att få ett arbete.

I det sammanhanget kan det låta väldigt fint med arbetsmarknadspolitiska åtgärder, men de måste konkretiseras. Det handlar naturligtvis om nära samarbete med näringslivet, nära samarbete ute i våra stadsdelsnämnder inte bara när det gäller offentlig sektor utan också med de företag som finns där.

Jag tror att man på sikt skulle kunna både minska bidragen och, vilket är viktigast, öka värdigheten för den enskilde i och med att de kan känna att de kan försörja sig själva.

Därför blir det så märkligt när staten inte kan låta Stockholm till exempel få pröva avdragsrätt för hushållsnära tjänster. Finland är ju ett föredöme och visar att tusentals nya jobb har gett människor egenmakten och möjlighet att påverka sina liv – men i Sverige ska vi minska den debatten och i stället tala om olika bidrag när det egentligen handlar om regelrätta arbeten.

Sänkta skatter skulle kunna vara en annan sak. Då skulle människor få mer pengar i plånboken, de skulle kunna handla mer och detta ger i sin tur nya jobb.

Men vad gör majoriteten? Jo, den hänvisar som vanligt till trollspöet kompetensfonden. Kompetensfonden ska göra att man kan ta fram åtgärder som bidrar till att öka sysselsättningen. Hur då? Jo, genom att minska arbetstiden för dem som arbetar. Då ökar vi sysselsättningsgraden, har borgarrådet skrivit under Mina synpunkter.

Så till friåret, som också anges vara exempel som ska öka sysselsättningen. En utvärdering som man redogjort för i tidningen Från riksdag och departement visar att de som har utnyttjat friåret inte alls har gjort det som borgarrådet tycker att de ska göra, alltså höja sin kompetens eller ägnat sig åt personlig utveckling. Det har i stället varit ren och skär semester för den enskilde, och det har vi andra skattebetalare fått vara om att betala för.

Ju fler som är i arbete, desto mer skatteintäkter får vi och ju fler som är i arbete, desto mer pengar kommer i omlopp och då skapas fler arbetstillfällen.

Det vore bra om vi kunde få lite mer konkreta åtgärder och förslag från majoriteten som verkligen på sikt skulle kunna utvärderas och visa att de gett fler jobb. Arbetslinjen i stället för bidrag måste bli det förhärskande igen.

Anförande nr 185

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Socialdemokratisk politik har lett till att vi nu har ytterligare mer än hundra segregerade områden i landet än vad vi hade för tio år sedan. I Stockholm har vi fler socialbidragstagare än vad vi hade för två år sedan, och det är ganska många. Detta är inget som kan repareras i en handvändning genom införande av nya riktlinjer, även om riktlinjer kan vara viktiga. Riktlinjer räcker inte.

Det räcker inte med fina fraser, det leder inte till fler jobb. Det behövs faktisk handling. Arbetsmarknadspolitiska riktlinjer ska handla om riktiga jobb, och då handlar det om att föra en riktig politik, en politik som leder till riktiga jobb. Därför blir det problem när ni först fattar beslut om skattechocker och om att inrätta biltullar. Sedan kan ni ha både arbetsmarknadspolitiska program och näringslivs-politiska program.

Ni hänvisar till kompetensfonden, den ska möjliggöra insatser som bidrar till en ökning av sysselsättningsgraden.

Jag tycker att vi ska sluta att tala om sysselsättning, vi ska tala om riktiga arbeten. Därför undrar jag varför ni är motståndare till jobbgaranti och varför ni är emot Skärholmsmodellen. På tre år har antalet socialbidragstagare i Skärholmen halverats – det gillar tydligen inte ni.

Varför är ni sådana motståndare till att införa avdragsrätt för hushållsnära tjänster, som Ewa nämnde? Det är en åtgärd som skulle ge många jobb.

I Folkpartiets rapport Utanförskapets karta visar vi att det har skett en tiodubbling av områden med extremt låg sysselsättningsnivå i landet. Det behövs en radikal förändring. Det behövs ett perspektivskifte, det behövs en politik som är baserad på egenmakt i stället för omhändertagande. Det är omhändertagande som ni sysslar med nu.

Det behövs arbete i stället för bidrag. Det behövs en ny förmåga att ställa krav på att alla människor ska göra så mycket som de kan. Att ställa krav är faktiskt bevisat bra. Det är bara inifrån, när de berörda kan ta saken i egna händer, som något positivt kan hända. Det finns ingen annan väg att bryta utanförskapet än via arbete. Det är viktigt att vi låter Stockholms socialbidragstagare få bli skattebetalare.

Här hänvisas också till storstadssatsningen. Storstadssatsningen hade vi i Tensta, och kan ni tänka er att vi faktiskt fick fler jobb! Vi fick en väldigt bra utvärdering. Vet ni vad det stod i utvärderingen? Det stod att vi hade tänkt själva och inte följt en massa konstiga målbeskrivningar och riktlinjer. Det fick vi beröm för i utvärderingen.

Anförande nr 186

Y v o n n e F e r n e l l I n g e s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Detta ärende handlar om att ta ställning till en arbetsmarknadspolicy för staden som ska vara av kompletterande art till statens huvudansvar för arbetslösheten.

Det känns något krystat att staden ska göra något för att skyla över det misslyckande som är ett faktum när det gäller den statliga arbetsmarknadspolitiken. Dessutom känner vi i dagsläget inte alls till vilka kort som staten kommer att spela ut när man fattar beslut om den arbetsmarknadspolitiska propositionen – det sker först den 8 december, det vill säga efter vårt beslut här i kommunfullmäktige i kväll. Egentligen borde vi i staden därför först ha fått tillfälle att syna statens kort för att därefter lägga vårt förslag. Staten har ju *de facto* huvudansvaret för arbetsmarknadspolitiken. Det blir också av stor strategisk betydelse, eftersom staden föreslås komplettera statens politik.

Jag tycker faktiskt att det också är en smula naivt av borgarrådet att tro att samarbetet i arbetsmarknadsnämnden kan råda bot på alla uppkomna problem. Dessvärre öronmärker staten alla åtgärder och anslag som länsarbetsnämnderna får och skickar ut till de lokala arbetsförmedlingarna. Passar man inte in i de åtgärder som finns och som staten bestämt utformningen av så blir det heller inget. Pengarna går tillbaka till staten igen.

De stora grupperna stämmer inte in på statens beskrivning av dem som ska få del av statens åtgärder utan går på stöd från socialtjänsten; för dem finns inga statliga arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Man kan fundera över varför det inte finns det, särskilt för gruppen friska arbetsföra som går på socialbidrag. De statliga åtgärderna förbehålls dem som redan har a-kassa och som har erfarenhet av arbetsmarknaden, de som har haft en fot inne.

En miljon människor i arbetsför ålder i Stockholm står utanför arbetslivet i Sverige. Den totala programkostnaden beräknas till en miljard, och till detta kommer ersättning för arbetslöshet med 9 miljarder. Om vi räknar om de här siffrorna till Stockholm så har vi kostnader för arbetsmarknadspolitiska insatser med 66 miljoner och kostnader för försörjningsstöd med 314 miljoner, det vill säga sammanlagt 380 miljoner kronor.

Vi måste vara medvetna om att allt fler arbetslösa fastnar i försörjningsstöd och att det inte finns några utvägar om man inte ändrar i den statliga arbetsmarknads- och näringslivspolitik.

Att i skenet av detta anta riktlinjer för arbetsmarknadspolitiska program känns något verklighetsfrämmande. Vi blickar ut över ett fält med höjd kommunalskatt, biltullar, skatteutjämning och ett övervältrande av sjukfrånvaron på arbetsgivarna och företagen. Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 187

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är ytterligare ett viktigt ärende på fullmäktiges bord. Ett inslag i detta är naturligtvis att det i dag finns väldigt många människor med väldigt mycket kunskaper och väldigt stora resurser, med massor av erfarenhet som inte får vara med och bidra med dessa resurser för samhällets bästa totalt sett.

Dessutom är en mängd människor sjukskrivna och vi vill att de ska komma på fötter igen.

Kommunen ska självfallet i det arbetsmarknadspolitiska programmet fundera över på vilket sätt som vi kan komplettera det som görs på statlig nivå. Vi tycker att det är viktigt att pröva olika saker, och jag tycker att det är viktigt att man är öppen för nya förslag. Men man måste dra lärdom av tidigare förslag, nämligen att det finns saker som i större utsträckning leder till marginella resultat. Vi tror att man måste ta större grepp, att man måste ha ett helhetsperspektiv och att det är viktigt att man inte lämnar olika förslag utan att någon gång ha testat dem.

Arbetstidsförkortning är något som vi naturligtvis tycker är väldigt viktigt eftersom det skapar förutsättningar för att anställa fler människor i stadens verksamheter.

Friåret är också viktigt. Genom detta kan människor som i dag står utanför arbetsmarknaden få möjlighet att pröva på ett arbete. Det finns självfallet, som Rolf Könberg säger, svårigheter att övervinna men det är ändå inställningen att svårigheter ska övervinnas som får oss att arbeta vidare med dessa förslag. Vi tror också att man kan klara av detta på olika sätt.

Jag är lite förvånad över att de borgerliga bara föreslår sänkta skatter. Sänkt skatt i Stockholms stad innebär att vi möjligtvis får fler övertaliga, kanske fler som söker sig härifrån, kanske fler som ställs utanför ett arbete som de hade tidigare i Stockholm.

Jag är också förvånad över diskussionen om att man ska göra saker och ting privat, vilket egentligen inte ökar antalet anställda, man gör egentligen bara saker på ett annat sätt. Det kan vara nya idéer och det kan vi tycka är bra, men det leder inte till att fler människor kommer i arbete. Hushållsnära tjänster med statliga subventioner tror vi inte leder till fler sysselsatta. Det kanske blir fler vita jobb, vilket en del tycker är väldigt viktigt, men då frångår ni den mer liberala synen att det är bättre att sänka skatterna och sänka de sociala avgifterna. Är det inte bättre än att man subventionerar vissa arbeten i samhället?

Jag yrkar naturligtvis bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 188

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara fråga Christopher en sak. Du säger att arbetstidsförkortning skapar fler jobb. Det gör att fler människor kommer in på arbetsmarknaden. Fler människor på arbetsmarknaden kan jag hålla med om, men du kan väl inte påstå att heltiden är 14 timmar i stället för en normal heltid. Det är ju samma antal timmar som jobbas på den förkortade arbetstiden, lik förbaskat.

Friåret, Christopher. Litar inte du på vår egen personalpolitiska avdelning? Tror inte du att facken kommer att driva sina krav om att deras friställda personal eller dem som vi har i övertalighetspooler – vilket det inte heter, men är – först ska ha jobb? Vad är det du tror kommer att skapa fler jobb?

Anförande nr 189

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): När det gäller arbetstidsförkortningen har undersökningar tidigare visat att en sådan leder till att vi kommer att få en lång rad

positiva effekter. Arbetstidsförkortningen är mest anpassad till den tid vi lever i i dag med stor press på personalen, inte minst gäller detta olika typer av arbeten med människor, vilket kan vara mycket ansträngande. Minskad sjukfrånvaro blir det, fler arbeten blir det, men också höjd kvalitet.

När det gäller friåret så sade jag att det finns saker som måste övervinnas, men jag är övertygad om att det kommer att göra detta. Göteborg har haft detta på försök tidigare och har lyckats övervinna sådana svårigheter som också vi står inför här i Stockholms stad. Jag är rätt så övertygad om att vi kommer att få med oss många olika organisationer för att testa friår. Jag är övertygad om att det kommer att leda till mycket bra resultat också.

Anförande nr 190

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vill fortsätta tala om det som Inge-Britt berörde. Hur kan man tro att det blir fler arbetstillfällen, att sysselsättningsgraden ökar om man låter några gå hem från jobbet och låter några andra gå in i deras ställe? Majoriteten talar om att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet. Vad gör ni då? Då låter ni deltidsarbete bli en möjlighet med heltidslön – i det ekonomiska läge som staden har nästa år!

Antalet arbetstillfällen är inte konstant. Ju fler människor som arbetar desto fler arbetstillfällen ger det naturligtvis, eftersom det skapar skatteintäkter och folk kan köpa mer, och det leder till nya jobb. Det går inte ihop, Christopher. Friår är en tanke som man inte ens kan fatta att någon har kommit på till att börja med.

Anförande nr 191

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Arbetstidsförkortning är något som skapar förutsättningar för att få fler människor i arbete. Det ser vi som en stor vinst. Vi har också i de undersökningar som har gjorts tidigare visat att detta höjer kvaliteten i verksamheten, och det vill vi ha. Det leder också till minskad sjukfrånvaro, och det är väldigt viktigt att vi kan sänka sjukfrånvaron. Det är de viktigaste skälen till att Miljöpartiet förespråkar arbetstidsförkortning.

När det gäller friåret så är jag lite förvånad över att Kristdemokraterna är motståndare till friåret. Jag är lite förvånad över att ni, som ett av de borgerliga partierna, är motståndare till att ge människorna frihet att själva bestämma vad man vill satsa på i framtiden genom att ge dem möjlighet till ett friår. Att ni inte har den positiva människosynen är jag förvånad över när det gäller just Kristdemokraterna med flera.

Anförande nr 192

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Christopher Ödmann hävdade nyss att sänkt skatt leder till att fler blir arbetslösa.

Jag måste fråga hur du då förklarar hur antalet arbetslösa halverades under förra mandatperioden då vi sänkte skatten tre år i rad? Vad gör man, Christopher Ödmann, när det är i bristyrken som man vill ta ett friår? Runt om i landet är det

sjuusköterskor och lärare som främst har sökt ledigt. Exempel från de försökskommuner som har haft friår tidigare visar att man hittar konstruktiva lösningar när en lärare ersätts av två vaktmästare. Jag måste fråga: är det en framgångsväg för er i majoriteten, Christopher Ödmann?

Anförande nr 193

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): När ni sänkte skatten här i Stockholms stad så är jag rätt säker på att ni måste minska personalstyrkan i någon form. Det är inte säkert att det var era åtgärder under förra mandatperioden som ledde till de positiva resultaten. Det kan tänkas att det var någon annan typ av konjunktur som också var positiv, och dessutom var det en grönröd majoritet i riksdagen.

Du ägnar dig faktiskt åt sagoberättande när du talar om friåret. En lärare som är behörig ska ersättas av lärare som är behöriga eller obehöriga, men varför ska man inte ha möjlighet att kompetensutveckla sig också?

En stor problematik är att många människor inte får chansen att komma in på arbetsmarknaden, och vi vill att de ska det.

Anförande nr 194

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Den här frågan är väldigt spännande. Jag tänkte redovisa en lite annan inställning än den som de flesta av er har. Jag får höra att majoriteten producerar dessa plufsiga dokument, så att säga, med väldigt trevliga inriktningar, alla möjliga vackra ord finns i dem. Såvitt jag vet har emellertid varje ny majoritet producerat sådana nya produkter. Huruvida de har ett värdefullt innehåll avgörs av de praktiska åtgärder som byggs in i dem.

Här har oppositionen klagat hit och dit över de ord som finns i detta dokument, och varför sägs det inte mer om att arbetslinjen är det främsta rättesnöret. Den bild jag har haft är att det från höger till vänster råder stor enighet om att arbetslinjen är det som kommer att fixa alla möjliga problem här i livet. Det finns bara ett litet problem med detta – det är fel. Vi skulle i så fall kunna lösa integrationsproblemen i morgon. Ställ alla arbetslösa på gatan, ge dem en lön och sopkvast i handen och kalla dem för gatusopare. Har vi löst problemen då?

Jag brukar höra från högersidan i den här salen att vi bara kan skapa förutsättningar. Det låter dessutom som om det var den arbetsmarknadspolitik som bedrevs i Stockholms stad som fixade hela högkonjunkturen inte bara i Stockholm och inte bra i Sverige – den var säkert orsaken till att världskonjunkturen var så god.

Det är en del frågor som oppositionen berör. Tidigare i kväll togs det upp en fråga till debatt då oppositionen framförde låtsasinvändningar angående antidiskrimineringsklausuler. Frågan har diskuterats i sju år, men nu verkar det som om oppositionen inte har inte tillgång till jurister. Det är en väldigt märklig inställning. Ni vill diskutera de här plufsiga dokumenten men ni vill inte ta itu med sakfrågan. Den handlar om huruvida staden verkligen kan göra något åt diskrimineringen och om staden är villig att göra något på det området. Om staden är villig att ställa krav för

en gångs skull på makthavare, på arbetsgivare och på facket. När ska ni någon gång göra detta?

Anförande nr 195

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en segregerad stad. Välbärgade stockholmare väljer att bosätta sig i vissa områden, fattiga hänvisas till andra delar av staden. Det innebär att arbetslösheten är hög och inkomsterna låga i vissa stadsdelar. Klassklyftorna har tyvärr också etiska förtecken. Majoriteten av de långtidsarbetslösa har sina rötter i andra länder och bor i vissa stadsdelar.

År uppgift är att bryta den ekonomiska, sociala och etniska segregationen, att minska skillnaderna mellan stadens olika delar. I det arbetet är kampen mot arbetslösheten grundläggande. Att kunna försörja sig själv är viktigt om man ska bli delaktig i det samhälle där man lever.

Det är klart att arbetsmarknadspolitiken huvudsakligen är en statlig angelägenhet och att stadens insatser ska vara ett komplement till de statliga insatserna. Men vi i vår majoritet ska satsa speciellt på dem som har extremt svårt att få jobb, till exempel hel- eller deltidsarbetslösa som får ekonomiskt bistånd, arbetslösa ungdomar som är mellan 18 och 24 år gamla.

Vi har ett ambitiöst program som i en svår lågkonjunktur utbildar människor. Genom kompetensfondens konkreta åtgärder berörs omkring 5 000 personer.

Våra utbildningar är konkreta. De är målinriktade, de syftar till att hjälpa människor och det är stor skillnad mot Folkpartiets flummiga förslag om egenmakt och kunskapsbanker som de redovisar i en rapport i dagens tidningar. Jag tycker faktiskt att Folkpartiets företrädare ska förklara vad ni menar när ni talar om denna egenmakt, när ni talar om att människor själva i förorterna ska skapa sina jobb, för det är exakt vad som står i tidningarna i dag. Det skulle jag gärna vilja ha en förklaring på. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 196

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ann-Margarethe Livh, jag trodde att du som hade bott så länge i Rinkeby ändå på något sätt kunde känna till det här omhändertagandet av människor som kommer från andra länder och som är vana att klara sig själva. De har hindrats söka jobb, på arbetsförmedlingen har man sagt att de inte är anställningsbara. De har inte fått söka jobb förrän de har fått godkänd sfi.

Jag trodde att du kände till dessa hinder som innebär att dessa människor får gå till socialtjänsten och hämta bidrag i stället, som innebär att de vävs in i ett mönster som går ut på att andra människor tar hand om en oavsett om man vill det eller ej. Dessa människor är mycket ledsna, och de tycker att deras självkänsla har minskat otroligt mycket. Det trodde jag att du kände till efter alla år i Rinkeby.

Anförande nr 197

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Eftersom jag till skillnad från dig har bott så länge i Rinkeby tror jag att jag känner till situationen ganska bra. Vad mina vänner och grannar behöver är faktiskt konkret utbildning för att kunna ta riktiga jobb. Jag tror inte på det som står i ert förslag, att människor själva ska ordna sina jobb, det står oerhört flummigt om att föreningar och organisationer ska ordna kunskapsbanker för att de utsatta människorna i Rinkeby ska starta sina egna företag. Det är ju inte riktigt klokt!

Det vi gör med kompetensfonden är att starta målinriktad utbildning som ska ge människor riktiga jobb.

Anförande nr 198

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det är så uppenbart att ni inte har läst förslaget. Vi talar tydligt om vilka som har ansvar för att det inte är riktigt klart om vem som ska göra vad, vilken förvaltning som ska göra vad. Förslaget talar också väldigt tydligt om vilka som ingår i målgruppen. Det handlar om hel- eller deltidsarbetslösa som uppbär ekonomiskt bistånd. Varje gång det kommer en rapport så står ni här uppe och säger att det minsann har gått upp eller att det minsann har gått ned och det var vår förtjänst eller er förtjänst. Vi har uppenbarligen ett ansvar, för det är det som oppositionen hela tiden säger i den här talarstolen.

När det handlar om ungdomar, som är den andra målgruppen, så skäller ni också på oss för att läget är dåligt. I kväll har ni inte sagt så mycket eftersom vi i stort sett har avvecklat långtidsarbetslösheten bland ungdomar i samverkan med arbetsförmedlingen. Ändå står ni här och skriker och säger att vi inte gör något, att det här bara är bortkastat.

Detta handlar också om dem som har socialmedicinska handikapp. Det är klart att det är ett kommunalt ansvar och fortfarande är det råddigt i frågan om vem som gör vad.

Den fjärde målgruppen handlar om dem som i samverkan med kommunen och arbetsförmedlingen sysselsätts genom de åtgärder som kommunen anordnar, och det skulle till exempel kunna vara just jobbcentrum i Skärholmen eller någon annan av de bra verksamheter som faktiskt finns ute i stadsdelarna. De också är en målgrupp för stadens arbetsmarknadspolitik.

Det handlar om att utveckla strategier för detta, att utveckla verksamheten, att skapa arbete i stället för bidrag. Det är ju precis det som det handlar om, så jag förstår inte kritiken.

Det allra viktigaste är ju samverkan; samverkan mellan staden och stadens egna förvaltningar, mellan näringslivet och staden, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och fackföreningen. Häromdagen presenterade jag en avsiktsförklaring tillsammans med länsarbetsnämnden, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Hantverksföreningen och Handelskammaren som handlar just om detta. På en rad områden har vi gemensamma intressen inom ramen för arbetsmarknadspolitiken. Men detta säger

oppositionen i den här salen bara är strunt. Jag tror att vi tillsammans kan göra väldigt mycket.

Självfallet måste kopplingen mellan arbetsmarknadspolitiken och utbildning bli mycket starkare. Vi har ett klart ansvar att också rusta de invånare som ingen jobbar med. Vi har ett ansvar för dem av våra medborgare som står allra längst ifrån arbetsmarknad, för dem som inte får en chans. De har ingen chans att komma ut på arbetsmarknaden i dag eftersom ingen vill ta sig an deras problem. Det är klart att den som lång tid står utanför arbetsmarknaden, den som är arbetslös lång tid, har den absolut sämsta förutsättningen för att få ett arbete. Då måste vi hjälpa till, annars kommer vi aldrig att komma åt problemet att människor är långtidsberoende av försörjningsstöd. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Teres, du talar om att ni nu har sammanställt vilka som utgör målgrupp för de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Det är väl ganska lätt att fatta vilka de är, du behöver inte förklara det, det är de arbetslösa.

Det finns olika anledningar till att man är arbetslös och de skälen har ni radat upp. Det skulle vi också kunna göra, det är väl inte någon särskilt märkvärdig sak. Vi vet väl också varför folk är arbetslösa.

Du undrar varför vi riktar kritik mot det här förslaget. Det finns många saker som är riktiga, och vi har i många stadsdelar jobbat med projekt som du har hänvisat till och som jag också tror är nödvändiga. Men problemet uppstår när ni hela tiden hänvisar till er kompetensfond som ska klara av att lösa alla problem men som tar slut år 2006. Ni talar om friår och förkortad arbetstid. Det är då det blir väldigt konstigt. Det hänger inte ihop, det måste du själv inse.

Anförande nr 200

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag förstår inte varför det inte skulle hänga ihop. Det handlar om att vi väldigt tydligt talar om vilka som ingår i målgruppen, vem som har ansvaret och var i staden ansvaret ligger. Det handlar också om att utveckla strategier för detta. Det är inte konstigare än så.

Anförande nr 201

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet säger här att vi inte vill göra någonting. Det är struntprat! Vi gjorde massor under förra mandatperioden, och resultaten talade sitt mycket tydliga språk. Det vi vill är att den politik som gav bra resultat då ska fortsätta föras nu i stället för att ni ska införa motsatt politik.

Politik skapar per definition inte några nya jobb, däremot kan politik underlätta eller försvåra tillkomsten av nya jobb. Vår politik underlättade tillkomsten av nya jobb, och det syntes i statistiken. Problemet med er politik är inte bara att den försvårar tillkomsten av nya jobb utan att ni till och med koketterar med att den försvårar för folk att få jobba. Det är problemet.

Anförande nr 202

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Vad menar du med att den politik som ni förde då skulle fortsätta? Ni lämnade efter er ett sjunkande skepp med försörjningsstöd som sköt i taket och en storstadssatsning som fyllde igen alla de svarta hålen som ni skapade med de skattesänkningar som ni genomförde för att inte fullständigt utarma stadens verksamheter.

Anförande nr 203

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det låter väldigt bra, Teres, när du säger att ni faktiskt vill att folk ska få arbete, att man ska minska bidragen. Men ni skapar i stället fler bidragstagare genom att människor ska få betalt för heltid och jobba deltid och genom att människor ska ta friår utan att arbeta.

Det blir alltså massor med nya bidragstagare som andra skattebetalare får vara med och betala för.

Anförande nr 204

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Nu tror jag inte att det kommer att bli så mycket mindre arbete av deltidsreformen. Och inte heller av friåret. Jag tror snarare att detta är reformer som kommer att skapa en massa nya arbetstillfällen – för det kommer att skapa tillväxt, det kommer ge människor modet att göra saker som de annars inte skulle ha vågat göra.

Anförande nr 205

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först till talet om ett sjunkande skepp. Halverad arbetslöshet, 40 procent färre socialbidragstagare och 20 000 människor som gått från bidragsberoende till egen försörjning. Det var vårt sjunkande skepp!

Borgarrådet ägnade merparten av sitt inledningsanförande till statistik, jag hoppas att ni märkte det. Det var bra, det var tydligt och klart, för statistik är arbetsmarknadspolitikens allra innersta kärna, så här två år före nästa val. Detta är kamrat 4 procent i ny tappning. Allt fokus riktas på den öppna arbetslösheten när den verkliga arbetslösheten är tre fyra gånger större.

Er andra strategi är, som jag berörde, ert missbruk av den kommunala arbetsgivarrollen. Förra gången hette åtgärden OTA, jag vet inte om ni minns den, offentligt tillfälligt arbete. Det var en väldigt tillfällig åtgärd; den avskaffades efter valet 1998. Nu heter det friår, och som ni vet – ödets extra ironi – så slår trygghetsavtalet i Stockholms kommun ut friåret. Det är er uppburna reform som er egen administrativa ineffektivitet hindrar er att genomföra för stadens egen personal.

Ni vill dessutom att de som tar friår ska ägna sig åt att starta eget, hörde vi för en stund sedan. Då blir det spännande att ta reda på hur ni ser på företagande och näringsliv. Borgarrådet skriver att ni gör en ”minimal justering” om näringslivets betydelse som tillväxtens främsta drivkraft, vilket var tjänstemannaförslaget, till ”en av tillväxtens främsta drivkrafter”. Då måste jag fråga borgarrådet och övriga

majoritetsföreträdare: Vilka drivkrafter är viktigare än eller möjligen lika viktiga som näringslivet? Är det facket? Är det kommunen? Är det staten? Jag bara undrar.

Man måste också klara ut att arbetslinjens klara motsats är bidragslinjen, och i ett läge då ni retoriskt håller fast vid arbetslinjen men i praktiken på punkt efter punkt stöder en anti-arbetslinje så är det i praktiken så att ni tvingar många stockholmare kvar i ett bidragsberoende genom enorma marginaleffekter på arbete! Låginkomsttagare kommer i många fall upp till de nivåer som den tidigare finansministern Kjell-Olof Feldt kallade perversa när de i slutet på 1980-talet och början på 1990-talet drabbade höginkomsttagare.

Dessa effekter drabbar i dag Stockholms låginkomsttagare, och det gör de genom ett perverst skattetryck, genom absurda inlåsningsåtgärder som gör att arbete inte lönar sig. Och sedan är ni förvånade över att folk inte arbetar mer! Det är inte jag.

Anförande nr 206

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Rolf, du säger att ni minskade försörjningsstödet med 40 procent, och det är förvisso sant, men det är inte särskilt många reformer som ni gjorde, och som ni slår er för bröstet med att ni gjorde, som inte gjordes med hjälp av regeringens storstadssatsning.

Jag vill också påminna om att det var en socialdemokratisk regering då och att ni var motståndare till storstadssatsningen.

När det gäller de främsta drivkrafterna så är det förvisso på det sättet att tillväxt är väldigt viktigt och självfallet näringslivets förutsättningar. Men det handlar också om andra saker, om fungerande samverkan och fungerande mekanismer som inte bara är näringsliv. Det är många olika aktörer som måste fungera för att tillväxten ska fungera.

Anförande nr 207

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag noterar med intresse att borgarrådet säger att det förvisso är sant att det sjunkande skeppet hade just det innehåll som jag beskrev i mitt anförande.

Vidare tycker jag att det är intressant att ställa samverkan mot näringslivet som den främsta drivkraften, och med tanke på det näringslivspolitiska program som ni har drivit igenom tidigare i kväll är jag inte förvånad. Jag bara noterar att det på den här punkten finns en väldigt röd tråd och en katastrofal tråd i dessa båda ärenden som handlar om det systematiska missgynnandet av näringslivet som den viktigaste drivkraften. Och sedan är ni förvånade över att inte fler startar företag! Det är inte jag förvånad över.

Anförande nr 208

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Näringslivet ska vara en av de främsta drivkrafterna.

En sak är väldigt märklig. Det kanske är så att jag lever i en annan värld, men såvitt jag vet har demokratin gjort stora ingrepp, konsekventa ingrepp på näringslivet och har gjort att näringslivet har blomstrat. En fungerande offentlig sektor är viktigt för näringslivet. Medborgare som tror på samhället och företagen och den offentliga sektorn är viktiga för samhället. Konsumenterna som tror på regelsystemet är viktiga. Alla är bidragande orsaker. Det är inte bara näringslivet.

Även näringslivet brukar inse att de är beroende av de demokratiska formerna.

Anförande nr 209

R o l f K ö n b e r g (m): Jag måste gratulera dig, Paul, till att ännu en gång har upphöjt ett uttalande i integrationsnämnden till fullfjädrad majoritetspolitik. Det är skickligt förhandlat. Det klarade du av i ett ärende som vi behandlade för två veckor sedan också. Jag får än en gång gratulera dig.

Problemet är att det ni har åstadkommit under den förhandlingslösningen är att upphöja luddigheten till politisk norm. Det som var tydligt i tjänstemannaförslaget om synen på näringslivet är nu allt annat än tydligt. Därför är ni bara – givet att ni helt enkelt inte gillar att folk arbetar och att de ska ägna sig åt att höja sin livskvalitet på andra sätt i stället – att gratulera. Ni har heller inte företrätt arbetslinjen tidigare, till skillnad från er koalitionspartner som jag noterar inte längre tar några debatter om arbetslinjen.

Anförande nr 210

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det finns ett talesätt som säger att allt det man verkligen vill ser man till också blir genomfört. Jag menar att drivkraften måste komma från den enskilda människan, inte att drivkraften ska komma till stånd som ett resultat av att samhället är med och betalar en massa bidrag.

Christopher, visst vill jag att människor ska utvecklas, pröva nya jobb, gå på utbildning eller spara sin semester till en mer sammanhållen ledighet, men det är inte de andra skattebetalarna som ska vara med och bekosta det. Det kan inte vara så att arbetstidsförkortning och friår ska genomföras med bidrag från kommunen.

Vi måste hela tiden upprepa att arbete ger välstånd och att människor kommer att må bra av att ha ett arbete, av att veta att man har ett arbete att gå till varje dag. Det är det som ger människor nya relationer, det ger dem pengar att leva ett liv som de har makten över själva och det är förutsättningen för välstånd. Så har det varit i Sverige, vi har alltid pratat om att det är arbetslinjen som gäller, och detta förhållningssätt har också byggt upp det svenska samhället. Men nu har vi kommit till en punkt då staten och kommunen ska ge bidrag för att vi inte ska gå till jobbet. På 1970-talet var vi med om att ropa ”Ropen skalla, daghem åt alla!” I dag kanske vi skulle ropa ”Arbete åt alla”, och framför allt inte instämma i den kör som så envetet ropar ”Bidrag till alla och omhändertagande åt alla”.

Anförande nr 211

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Det är det som gör det hela lite märkligt. Enligt Kristdemokraterna är det inte okej att få statligt stöd för att testa något nytt på det arbetsmarknadspolitiska området, men mellan varven är det ändå okej med statliga stöd, till exempel när det gäller hushållsnära tjänster. Jag får inte alla de här delarna att stämma.

Friåret innebär att människor själva får bestämma vad de ska göra den tid som de inte är på sitt ordinarie arbete samtidigt som någon som står utanför arbetsmarknaden får möjlighet att pröva på ett arbete. Jag kan inte förstå att inte Kristdemokraterna kan tycka att vi kan pröva detta system också.

Anförande nr 212

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det handlar inte bara om att få fler människor i arbete, det handlar om att få till stånd fler arbetstillfällen. Att människor byter med varandra – att en går hem och lägger sig och vilar medan den andra arbetar – är en sak för sig, men det är fler arbetstillfällen vi behöver. Det ökar skatteintäkterna och det ökar samhällets möjligheter att klara av att behålla välståndet.

Anförande nr 213

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande! Jag blir så fascinerad. Detta skulle strida mot arbetslinjen, påstås det. Vi har ju aldrig varit emot arbetslinjen. För oss är det jätteviktigt att alla som vill och kan arbeta också ska göra det och samhället ska ge förutsättningar för det. Det finns ett antal mekanismer i dag som försvårar detta, och i de fallen ska staden ta sitt ansvar.

Jag kan inte låta bli att instämma i Christophers förundran också över Kristdemokraternas hållning. Ni är starka motståndare till friåret, men när det gäller att införa ett vårdnadsbidrag till exempel så säger Kristdemokraterna att det är jättebra. Varje gång det handlar om att ge skattepengar för att ge höginkomsttagare och medelinkomsttagare möjlighet att vara hemma med bidrag så är det alltså okej, men när det handlar om människor som aldrig har en möjlighet att åtnjuta de reformer som Kristdemokraterna föreslår spelar det ingen roll.

Anförande nr 214

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nu talar vi om att utföra arbete. Man utför arbete när man tar hand om sina barn. En del kallar det för pappaledighet och mammaledighet, men det är sannerligen ingen ledighet. Det vet de som har varit med om det.

Ni säger att friår är att utföra ett arbete medan det faktiskt handlar om att utveckla sig själv, det är något som både Christopher och du har berört. Det är väl ingenting som ger nya pengar till samhället! Tvärtom är det att säga till folk att de mycket väl kan gå hem från sina arbeten – det spelar ingen roll om du är här, du har ingen betydelse på jobbet, vi kan sätta in någon annan i stället så får vi se vad som händer.

Anförande nr 215

A n n M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag vill ställa en fråga till Ewa Samuelsson. I de tunga vårdjobben är den genomsnittliga pensionsåldern ungefär 58 år. Folk orkar inte jobba längre. Om vi förkortar arbetstiden så att människor orkar jobba till dess att de blir 65 ungefär så skulle väl det kunna kallas arbetslinjen. Är det inte arbetslinjen om folk orkar jobba fram till dess att de får folkpension? Det tycker jag.

Anförande nr 216

E w a S a m u e l s s o n (kd): Men det handlar i stället om att se över arbetssätt och arbetsformer och stödja personalen att bli delaktig i det arbete som utförs på arbetsplatsen. Det handlar inte om att säga att man mår bättre om man går hem från sitt arbete och inte gör något alls på jobbet.

Anförande nr 217

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet när jag hörde Rolf Könberg, och jag ska börja med att ge Rolf beröm. Rolf är en väldigt duktig retoriker. Han är hemskt duktig i talarstolen, men än så läge är du inte så duktig att du klarar av att övertyga oss på vår sida av salen att allting som gjordes under den förra mandatperioden berodde på majoriteten i stadshuset. Då hade arbetsmarknadsläget ingenting med nationell eller internationell konjunktur att göra. Men nu när det är rödgrön majoritet här och en socialdemokratisk regering, då beror det på att en lågkonjunktur är hemmagjord, det beror på att vi har ett försörjningsstöd som har ökat på grund av att den s-ledda majoriteten har höjt skatten.

Rolf, jag ber om ursäkt, men så duktig retoriker att du klarar av att få den ekvationen att gå ihop är du inte.

Borgerliga regeringar har vi faktiskt haft även om Kristina Alvendal försöker hävda att vi har haft 80 år med socialdemokratiskt styre. Jag förstår inte, utifrån den diskussion som fördes tidigare om näringspolitik och vad vi har gjort och inte, hur hon får ihop det.

Det avgörs i allmänna val vilka som styr. Och vi har hela den här perioden sagt vad vi skulle göra med skattetryck och annat. Att tro att arbetsmarknadspolitiken klarar av att rädda alla jobb är fel, det gör den inte. Det är inte det vi säger. Precis som Teres och andra har sagt handlar detta om det som staden ska göra när det gäller de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna, och det är att gå in för att hjälpa de utsatta människor som har absolut svårast att komma in på arbetsmarknaden. De ska få en möjlighet.

Att då stå här och orera fastän man med facit i hand inte har en god ekonomisk politik som grund har vi haft vissa synpunkter på då det varit borgerligt styre. Det är faktiskt så att det är ganska oansvarigt att hävda att det per definition blir en god arbetsmarknad bara man sänker skatten.

Jag har en annan fråga till dig, Rolf. Vad är egentligen näringslivet? Vad är definitionen av näringslivet, enligt dig. Det skulle vara roligt att höra med tanke på

att det låter som om din definition enbart handlar om det fåtal som äger företag och inte om dem som arbetar i företagen.

Anförande nr 218

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Elisabeth! Jag får tacka för berömmet och får kvittera det, du är inte så dum du heller.

Jag har nu aldrig hävdat att allt som hände under förra mandatperioden berodde på vår majoritet. Jag sade till och med uttryckligen, om jag inte minns alldeles fel, att politiken inte skapar jobb, varken vår politik eller er politik. Däremot kan den underlätta eller försvåra tillkomsten av nya jobb, beroende på vilken inställning man har, vad man signalerar och vad man pekar ut som angeläget.

Det som ni pekar på är fel riktning, ni pekar på allt annat än arbetslinjen. Man kan kalla detta en massa saker, vilket jag har gjort i kväll, men detta pekar i fel riktning och det är tråkigt. Därmed har jag inte sagt att inte andra saker också spelar roll.

Det är intressant att du tycker att jag ska definiera näringslivet. Det var faktiskt ni som började leka med språket genom att ändra i ett tjänstemannaförslag, där någonting som tjänstemännen hävdade var den viktigaste drivkraften för tillväxt inte längre var det. Därför måste jag fråga: Ska inte ni börja med att definiera det begreppet, då?

Anförande nr 219

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det är bra, Rolf, att du backar från åsikten att det inte alltid är de beslut som fattas i den här salen som är avgörande för hurdan arbetsmarknadspolitiken är eller arbetslöshetssiffrorna går upp och ner.

Vad det handlar om i det här ärendet är de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden och att de ska få en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Därför är det ganska tråkigt att läsa er reservation som helt enkelt säger att arbetsmarknadspolitik i huvudsak är en statlig angelägenhet och därför behöver inte kommunen ta något ansvar.

Nu tar vi ansvar, och för mig och oss är näringslivet självfallet en drivkraft för tillväxten, och det är det vi säger, men man kan inte enbart hävda att de som är företrädare för näringslivet är drivkraften för tillväxten. Det är det som är skillnaden mellan våra åsikter.

Anförande nr 220

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande! Jag tycker faktiskt att det är väldigt roligt att det är sådan sprängkraft i frågan om friår och att det riktas en sådan kritik mot detta från det borgerliga hållet. Jag trodde inte det när det här förslaget en gång presenterades.

Jag är även förvånad över att de borgerliga också vet precis vad människor kommer att göra med sitt friår. Jag är förvånad över att ni tror att människor med denna frihet

gör antingen någonting dåligt eller ingenting alls. Jag är förvånad över att man faktiskt inte ens vill pröva friåret och se vad det kan leda till i Stockholm.

Så till frågan om arbetstidsförkortning. Man har infört arbetstidsförkortning många gånger tidigare – det finns resultat även från Frankrike om att detta gav 350 000 nya arbetstillfällen. Här i Stockholm, där vi införde arbetstidsförkortning inom äldreomsorgen, är vi övertygade om att vi kommer att få högre kvalitet som resultat. Man orkar mycket mer om man jobbar färre timmar per dag. Med fler anställda finns det alla möjlighet att höja kvaliteten på väldigt många olika sätt.

Färre sjukskrivningar är det också oerhört viktigt att försöka åstadkomma. Arbetstidsförkortning har visat sig vara bra på det också.

Ann-Margarethe Livh berörde också frågan om att kunna arbeta fram till pensionsåldern, 65 år. I dag är det väldigt många som slutar arbeta vid 58 års ålder. Jag kan inte se att detta är någonting annat än sådant som kan ge en mycket stark ekonomisk utveckling och vara tillväxtfrämjande i alla sina delar. Därför gör det mig återigen otroligt förvånad över att de borgerliga är motståndare till dessa nya förslag.

Anförande nr 221

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag tror att jag fick något slags beröm från Rolf Könberg, men jag är inte säker på att jag riktigt förstod vad den byggde på. Min tanke är naturligtvis att tjänstemännen är väldigt duktiga och ska leverera vissa produkter, men såvitt jag vet är det politiker som står för den konkreta politiken, inte tjänstemännen. Detta är också ett område där jag hamnar lite fel, så att säga. Jag anser att jag har ett ansvar för de sakpolitiska frågor som jag driver. Om inte tjänstemännen har de kunskaper och insikter som behövs så kommer jag att påpeka det.

Jag riktade viss kritik mot en del av tankarna på att man ska satsa på dem som ligger längst ifrån arbetsmarknaden. Det är också ett misstag som jag tror görs med alltför stor tydlighet från både höger och vänster. Man inser inte att ett sätt att bygga upp ett förtroende för samhället, för arbetsmarknaden och för individen. Hos dem som står långt från arbetsmarknaden är det att se till att den andel av befolkningen som har arbete under sin kompetensnivå eller inte har arbete får en chans till detta. Då kan de tro på de utbildningsinsatser som både höger och vänster satsar på, på jobbgarantier eller vad det heter och olika arbetsmarknadsprojekt.

Man måste få människor att tro på att de betyder någonting, de behöver någonting annat än sysselsättningsaktiviteter och man skapar sysselsättning för tjänstemännen. Det är därför vi satsar på sådana frågor som motverkande av diskriminering. Det är ett sätt att ställa krav även på politiker. Någon gång måste krav ställas även på politiker. Det är något som man alltför sällan upplever.

Anförande nr 222

H a r d y H e d m a n (kd): Vi kristdemokrater får ofta höra om subventionerade jobb när vi talar om att möjligen också ett typiskt kvinnojobb skulle kunna få samma sak som ROT-jobben får.

Uppe på läktaren sitter några som tillhör en subventionerad sektor. Det är nämligen så att dagstidningar har lägre moms, så de är subventionerade också. Ska vi höja momsen på dagspressen så att den blir lika hög som för alla andra? Det finns väldigt mycket att säga om detta.

Svängningar i konjunkturen har flera talat om. Det är ofta så att svängningarna kommer så att en majoritet styr i högkonjunktur och nästa majoritet får ta nackdelen av lågkonjunktur, det är inget att sticka under stol med. Det råkar vara värre nu. Men det är bra att påminna om att Socialdemokraterna under förra mandatperioden inte hade något förslag om högre bidrag för arbetsmarknadsåtgärder, de sade att det räckte med det som var föreslaget. De röstade på majoritetens förslag. Vänsterpartiet hade däremot ett högre anslag i sitt budgetförslag. Under den perioden ansåg alltså Socialdemokraterna att det räckte.

Många pratar om dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Projektet Restate har tagit upp detta och sagt att man år efter år har gjort interventioner i miljonprogramsområdena och sagt att det är de som står längst från arbetsmarknaden som vi ska hjälpa. Och vad leder det till? En del av dem som man hjälper flyttar ifrån områdena, och det är en av anledningarna till att rikedomerna på Östermalm ökar. Där bor en hel massa av dem som inte lyckades i de andra stadsdelarna. Man försöker luras lite med statistiken.

Vi kan hjälpa fler till arbete. Någon sade att invandrarna hänvisas till en stadsdel. Det hänvisas inte utan flyttar dit där det finns en ledig lägenhet. Det blir lägenheter lediga när någon som har fått chansen till ett jobb flyttar ifrån den lägenheten. Då flyttar de inte från Östermalm, de flyttar från miljonprogramsområdena. Därför kommer också den här satsningen att misslyckas om den inte motsvaras av en massiv satsning på ytterstaden som gör att en person på Östermalm säger: jag vill flytta till Rinkeby. Den gången kommer arbetsmarknadsåtgärderna att lyckas.

Anförande nr 223

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet igen när Elisabeth Brandt Ygeman hävdade att jag hade ändrat åsikt och backat från min ståndpunkt. Det vill jag dementera.

Hon talade om de grupper som står längst ifrån arbetsmarknaden. Då måste vi klara ut att de som står längst ifrån arbetsmarknaden är de som inte ens får registrera sig som arbetssökande, de som inte ses som förmedlingsbara av de statliga arbetsförmedlingarna. De människorna är i själva verket den statliga arbetsmarknadspolitikens yttersta misslyckanden. På den punkten har både ni och vi försökt att efter bästa kommunala förmåga hantera effekterna av statens arbetsmarknadspolitik. Jag vet att det sker nu, och under förra perioden gjorde bland annat Hardy Hedman, Erik Nilsson och jag själv ansträngningar för att råda bot på de problemen.

Det är så att de som stängs ute från arbetsmarknaden i dag stängs i väldigt hög grad ute av en väldigt liten skillnad mellan bidrag och arbete. Ibland är den skillnaden negativ, det vill säga att det faktiskt är på det sättet att det på sista raden finns mindre pengar kvar i plånboken om man arbetar än om man inte gör det. Det är den typen av inte bara signaler utan skarpa resultat i lönekuvertet som är så otroligt allvarliga.

Du ville förtydliga majoritetens ståndpunkt i frågan om den minimala justering som jag angrep om näringslivets betydelse. Då säger du att det i själva verket gäller företrädarna.

Jag måste medge, fullmäktige, att därmed förstår jag ännu mindre av vad ni menar. Din partikamrat, borgarrådet, talade för en stund sedan om vikten av att den näringslivsföreträdare som är utsedd nu är med i arbetsmarknadsnämnden. Om det problemet redan var löst, om det var ett företrädarproblem, ett så att säga inomkorporativt problem, då hade ni inte behövt ändra definitionen av vad som är tillväxtens främsta drivkraft. På den punkten får du gärna förtydliga ert förtydligande.

Anförande nr 224

E l i s a b e t h   B r a n d t   Y g e m a n   (s): Det jag menade Rolf var att du backade i frågan om att konjunkturen helt kunde styras från den här salen. Det var den ståndpunkten som jag menade att du backade ifrån.

Du sa faktiskt: vår politik bör få fortsätta som den var på inriktningen från förra året. Därför tänkte jag att det faktiskt var en poäng i att vi pratade om vår makt att påverka arbetsmarknadspolitiken.

När det gäller näringslivsföreträdare så menade jag att det är viktigt att även ni ibland definierar vad ni menar med näringslivet. Vad vi säger i det här ärendet är att näringslivet tillsammans med offentliga förvaltningar ska försöka göra sitt yttersta för att komma åt och hitta möjligheter för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Det var det vi sade. Det är ingen skillnad från det som har sagts tidigare.

Anförande nr 225

R o l f   K ö n b e r g   (m): Jag måste klara ut igen, Elisabeth, att jag tycker att det faktiskt hade varit bättre för staden om vi hade fortsatt att föra vår politik. Det beror på att jag sitter på den här sidan av salen och företräder mina väljare. Jag skulle bli förvånad om ni hade tyckt att vår politik var bättre. Hade ni gjort det så hade jag välkomnat det. Att vi hellre vill fortsätta vår politik än att tvingas hantera konsekvenserna av er tror jag ligger i sakens natur. Det är något av vattnets betydelse för sjöfarten att det är på det sättet, så att säga.

Så tillbaka till frågan om näringslivet. Menade ni att det var näringslivet tillsammans med den offentliga sektorn, det du just sade? Då undrar jag varför ni inte skrev det. Hela skälet till den otydlighet som jag har angripit i några olika inlägg här i kväll är att ni säger att näringslivet är en av tillväxtens främsta drivkrafter. Då frågar sig ju vän av ordning: Vilka är de andra? Är det facket, kommunen, staten eller vilka? Det vill jag väldigt gärna veta.

Och så vill jag gärna i protokollet se när jag sade att konjunkturen kunde styras från den här salen, för det har jag, såvitt jag vet, aldrig sagt.

Anförande nr 226

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): En väl fungerande demokrati är den främsta drivkraften, Rolf Könberg. Och i det ingår det fungerande näringslivet.

Jag tänkte ge Rolf Könberg rätt i ett avseende när det gäller de statliga arbetsförmedlingarna. Där har det varit stora problem. Ett av de stora problemen är deras syn på individen, i synnerhet på människor som händelsevis inte kommer från Sverige. Då är det svårt att se individen.

De lider ganska ofta av samma problem som vi lider av, nämligen att vi hela tiden håller på att fokusera sysselsättningen, inte att se till att människor behandlas som individer och inte diskrimineras. Jag tror inte att det fungerade bättre under den tidigare mandatperioden.

Anförande nr 227

R o l f K ö n b e r g (m): Jag är inte på något sätt oense med Paul Lappalainen om att demokrati är bra, med eller utan kommunal demokratiberedning. Men det var inte det vi diskuterade nu utan näringslivets betydelse för tillväxten.

Då kan jag bara konstatera, eftersom jag inte heller av dig fick något svar på min upprepade fråga, att det här ärendet inte bara är anti-arbetslinjen utan också otydligheten upphöjd till kommunal norm. Det är något helt annat än vad som gällde under förra mandatperioden.

Anförande nr 228

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag hör någon viska "Säg att allt är sagt". Det är väl så egentligen. Jag kan bara inte låta bli att reagera, Rolf. Det blir så himla märkligt när du säger så där.

Man skulle kunna byta ut ord i den här meningen och säga att arbete är en av tillväxtens främsta drivkrafter eller att sysselsättning är det eller att en fungerande arbetsmarknad eller att näringslivet är en av tillväxtens främsta drivkrafter. Därför är det ganska bra att säga att näringslivet är en av tillväxtens främsta förutsättningar.

Det blir himla märkligt när du för ett sådant resonemang.

Det är klart att alla parter bidrar. En samverkan är det som är den absolut största förutsättningen. Den offentliga sektorn är med, näringslivet är med, fackföreningarna är med och det är därför som vi också betonar att det är så bra att näringslivet också är med i arbetsmarknadsnämnden, vilket du nu kritiserar. Alla andra parter är ju med sedan tidigare. Det är jättebra att de är det. Nu finns det också representanter från företagen.

På det sättet kan vi också nå mycket längre, för samverkan utan dem som du kallar näringslivsorganisationerna fungerar ju inte i den bemärkelsen. Den främsta faktorn för tillväxt måste ju vara alla vi gemensamt.

Anförande nr 229

R o l f K ö n b e r g (m): Jag är ledsen, fullmäktige, men nu måste vi reda ut det här en gång för alla. Jag går inte härifrån innan vi har fått reda ut detta.

Jag har inte kritiserat näringslivets medverkan i arbetsmarknadsnämnden. Vad är det för dumheter du säger?

Jag frågade tidigare din partikamrat vad ni menade med det här, och då sade hon att det handlade om företrädarna. Vad jag har frågat efter en lång stund, och kommer att göra en stund ytterligare vid behov, är det faktum att ni ändrade formuleringen i meningen: ”Det är viktigt att staden värnar om tillväxtens främsta drivkraft, näringslivet, genom att bedriva en aktiv näringspolitik.” Formuleringen blev: ”en av tillväxtens främsta drivkrafter”.

Därför frågar jag upprepade gånger, och det borde alla andra i den här salen också göra: Vilka är de andra?

Anförande nr 230

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Rolf, jag tror att du precis som jag högaktar våra ärade fullmäktigeledamöter. De verkar inte vara särskilt angelägna om att höra den här diskussionen. Du är hjärtligt välkommen till en särskild session med mig om vilka som är näringslivet och inte, och om vilka som är tillväxten och dess främsta företrädare.

Anförande nr 231

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag tänkte nästan avstå, men Rolf vill gärna fortsätta. Det står ”en av de främsta drivkrafterna”. I en demokrati finns det andra drivkrafter än näringslivet. I synnerhet begreppet näringslivet får ganska ofta betydelsen av företag, och att de privata företagen på egen hand skapar tillväxt. Det gör de inte. Det är viktigt att markera detta.

Jag är nog en av de mest konservativa som sitter på den här sidan av salen, och jag har svårt att fatta att ni som sitter på den andra sidan inte förstår att demokratin har varit en viktig del i tillväxten. De olika komponenterna – konsumenter, medborgare och så vidare – är alla viktiga när det gäller att skapa näringslivet.

Anförande nr 232

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inte uttala mig om Paul Lappalainens grad av konservatism, det skulle kunna ge mig en del interna problem när vi utvärderar den här övningen.

Det jag vill påpeka igen för fullmäktige, som i alla fall i den här delen verkar lite engagerat och inte har somnat fullständigt, är att varje gång jag ställer frågan vad ni menar så får jag olika svar. Nyss hette det demokrati, sedan hette det företrädare och nu heter det något tredje.

Möjligen är det så, Paul, att du är närmast sanningen, och då kan väl du utifrån din konservativa grundsyn komma ännu närmare sanningen i ytterligare inlägg.

Anförande nr 233

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Inte i kväll.

§ 30 Ändring av instruktion för kommunstyrelsens pensionärsråd samt de lokala pensionärsråden (utl. 2004:180)

Anförande nr 234

M o n i k a L i n d h (s): Jag yrkar bifall till en reservation från Socialdemokraterna! Jag ska bli mycket kortfattad.

Vi ser inte i tjänsteutlåtandet att det finns något sakskäl till att man skulle förändra det kommunala pensionärsrådets sammansättning på ett sätt som utesluter partiernas äldrepolitiker. Dessutom menar vi att det finns ett behov av att bredda representationen så att fler äldreföreningar kommer med i rådet. Därför föreslår vi att rådet ska utökas och bestå av tolv ordinarie och tolv ersättare och att varje parti ska utse en ledamot och en ersättare.

Vi menar också att de fem organisationerna, PRO, SPF, SPRF, SKPF och RPG, också blir representerade i rådet. Därmed yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen!